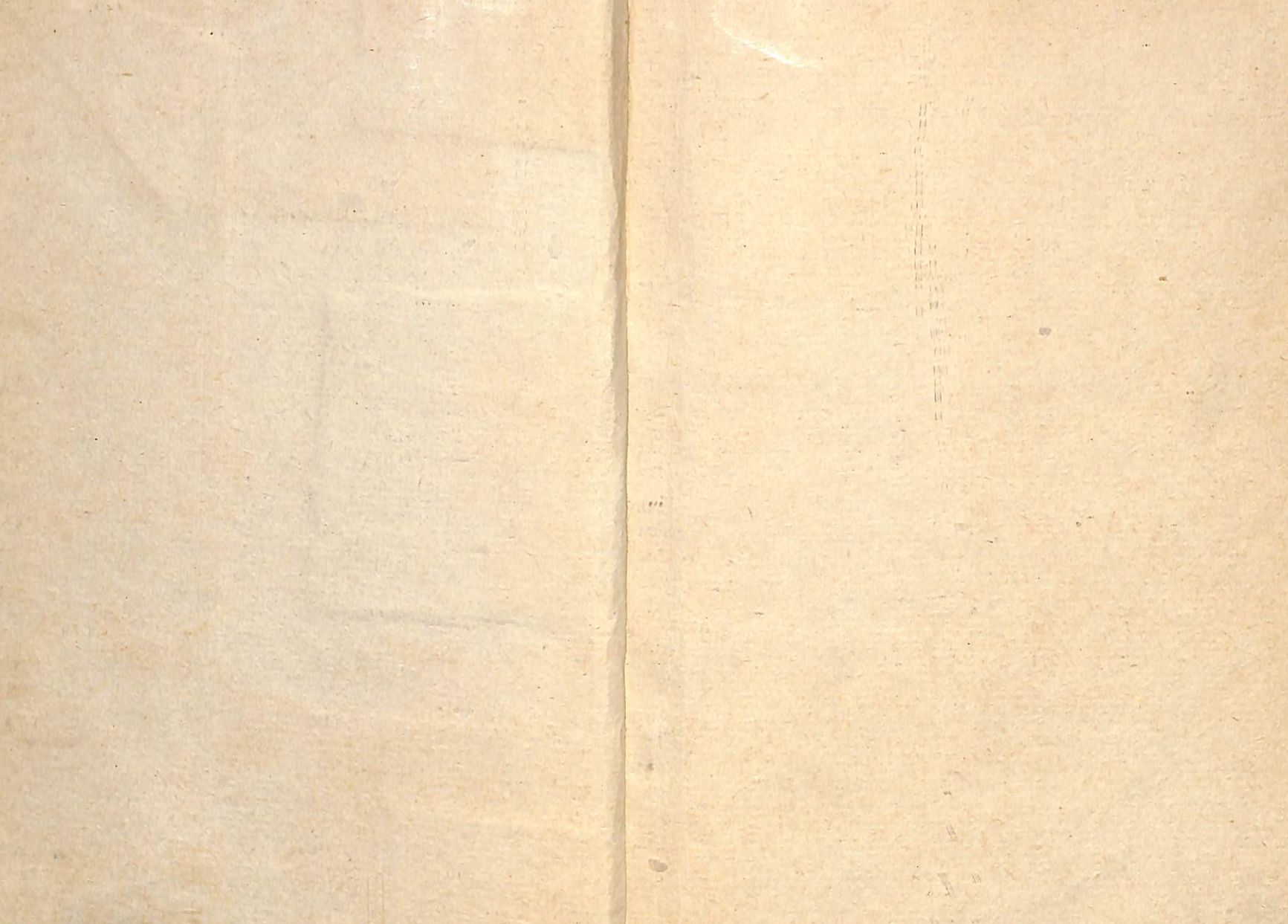

11375

გვინახვეს ყაყაღებდა
ყბის ყურადღებით ზურბის
რადიუს ნიშნად

3 (02)

P-16

ՔԱՂՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳԻՐՔ

ԳՆԴԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ

ՅԵՎ

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԶՈՐԱՄԱՍԵՐԻ ԿԱՐՄԻՐ
ՔԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Խմբագրությունը՝ Ն. Ն. Խաչատրյանի

ՊԵՏՏՐԱՏ

ՌԱԶՄՆՐԱՏՔԱԺԻՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1933 թ.

302
R-16 UY

25 SEP 2006

ՔԱՂԱՐԱՄՍՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻ ՆԻՐԻ
1 DEC 2009

ԳՆԴԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ
ՅԵՎ
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԶՈՐԱՄԱՍԵՐԻ ԿԱՐՄԻ
ԲԱՆԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

33

Խմբագրությամբ՝ Ն. Ն. Խաչատրյանի

1. Գրությունների գիտականության
2. Համ ԿԿ (Բ) յեվ Խորհրդային իշխանության
ազգային ֆադաֆականությունը

ՊԵՏՐՈՍ

ՌԱԶՄՐԱՏՔԱԺԻՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1938 թ.

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱ

Բուրժուազիայի դիկտատուրան ու պրոլետարիատի դիկտատուրան

ԲՈՒՐԺՈՒԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻ ՄԵՔԵՆԱ ՅԵՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻՆ ՃՆՇԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կապիտալիզմի որոշ հասարակություններ բաժանվում են յերկու թշնամական, անհաշտ բանակի:

Մի բանակը բուրժուազիայի բանակն է, վրոն իր ձեռքում կենտրոնացրել է արտադրության բոլոր միջոցները: Փարբիկներն ու գործարանները, հողը, հանքերը, մեքենաները:

Մյուս բանակը պրոլետարիատի բանակն է. նրա կողմումն են իրավադրկությունն ու աղքատությունը: Բանվոր դասակարգը, զուրկ լինելով արտադրության միջոցներից ու գործիքներից, ստիպված է համաձայնել ստրկության, ստիպված է աշխատել կապիտալիստների համար, այլ կերպ նրան սպասում է սովամահությունը:

Անշտի մեծ վիհ կա այդ յերկու դասակարգերի՝ բուրժուազիայի ու պրոլետարիատի միջև: Անհաշտ և անխնայ յե պայքարը նրանց միջև: Կապիտալիստները ձգտում են քամել բանվորներից վորքան հնարավոր է շատ շահույթ և ամեն կերպ ուժեղացնում են շահագործումը: Բանվոր դասակարգը մարտնչում է շահագործման դեմ, պայքարի յե յեղում կապիտալիզմի դեմ:

Կապիտալիզմի զարգացումն ավելի ու ավելի ուժեղ չափով է սրում դասակարգային պայքարը պրոլետարիատի ու բուրժուազիայի միջև: Դասակարգային հակասությունների աճման հետ աճում է բանվորական մասսաների վրդովմունքը, ամրանում է նրանց կամքը դեպի պայքարը, աճում է նրանց հեղափոխական ինքնագիտակցությունը, ամրանում է նրանց հավատը դեպի սեփական ուժերը, դեպի վերջնական հաղթանակն ընդդեմ ճնշողների:

Բուրժուազիան բռնություն ու խաբեություն բոլոր միջոցներով ձգտում է պահպանելու իր իշխանությունը:

Իր սեփականությունը պահպանելու, բանվոր դասակարգի կապիտալիստական շահագործումը պահպանելու համար բուրժուազիան կազմակերպում է իր պետությունը: Բանակի, վոստիկանություն, պարլամենտի, դատարանի, մամուլի, յեկեղեցու, դպրոցի ոգնություն, վորոնք պահվում են ի հաշիվ աշխատավորներից քամվող շահույթների ու հարկերի, մի բոլոր հարուստներ պահպանում են իրենց իշխանությունն աշխատավորների միլիոնավոր մասսաների նկատմամբ, ապահովում են իրենց համար նրանց ճնշելու ու շահագործելու հնարավորությունը:

Սակայն բուրժուական պետությունն ու նրա լակեյները, — սոցիալ-ֆաշիստները, — ձգտում են սքողել բուրժուական պետության իսկական եյությունը, նրա դասակարգային բնույթը:

Կապիտալիստներն ասում են, վոր իրենց պետության մեջ իշխում են «ազատությունը, հավասարությունն ու յեղբայրությունը», վոր նրանց ղեկավարում են «Ժողովրդի ներկայացուցիչները», վոր բոլոր քաղա-

քացիները «հավասար են որենքի հանդեպ» և հավասարապես կարող են վայելել այսպես կոչվող «դեմոկրատական» ազատություններ՝ խոսքի, մամուլի, ժողովների և այլ ազատություններ:

— Բանվոր դասակարգը կարող է առանց հեղափոխության ել իշխանություն գլուխ անցնել, բավական է միայն ստանալ պարլամենտում տեղերի մեծամասնություն, — ձայնակցում են կապիտալիստներին նրանց հավատարիմ սպասարկողները՝ սոցիալ-ֆաշիստները:

Այս բոլոր խոսակցություններն ամենալիկոի խաբեություն են, վորոնց նպատակն է՝ չեղել պրոլետարիատին հեղափոխական ուղիք և ամրացնել բուրժուազիայի տիրապետությունը, նրանց հարստությունը և աշխատավորներին շահագործելու և ճնշելու իրավունքը:

Բուրժուական «դեմոկրատական» պետություններում իրոք ընտրողների մեծամասնությունը կազմում են բանվորներն ու դյուղացիները: Բայց պարլամենտ են անցնում բացառապես բուրժուազիայի ու կալվածատերերի ներկայացուցիչները: Անգլիայում, որինակ, 615 պատգամավորների կիսից ավելին (328 հոգի) բանկիրներ, առևտրականներ ու արդյունաբերողներ են, մնացած պատգամավորները՝ կալվածատերեր ու սպաներ (57 հոգի), փաստաբաններ (137 հոգի), Ժուրնալիստներ, բժիշկներ, աստիճանավորներ (61 հոգի և, վերջապես՝ 32 պատգամավոր արհմիությունների աստիճանավորներ (չինովնիկներ)):

Նույն պատկերն է նաև Ֆրանսիայում, վորտեղ 611 պատգամավորից միայն 22-ն է բանվոր, իսկ մնացածը պատկանում է շահագործողների դասակարգերին:

Մամուլը, պրոպագանդան ու ագիտացիան, դրամա-

կան վիթխարի միջոցները— այդ բոլորը գտնվում են բուրժուազիայի ձեռքում: Վոստիկանությունը, բանտերը, պետական ամբողջ ապարատն ընտրությունների ժամանակ մորթիղացիայի յեն յենթարկվում ոգնելու համար բուրժուազիային, ծառայելու նրա շահերին:

Բանվոր դասակարգի շահերի իսկական արտահայտիչները,— կոմունիստական առաջնորդները,— ձերբակալվում են, աքսորվում են, կոմունիստական հրատարակությունները բռնագրավվում են, ուժեղացվում են հալածանքները կոմունիստական կուսակցության դեմ:

Ժողովների ու խոսքի «աղատությունը» կարելի չեցույց տալ Պրուսիայի որինակով: Հենց միայն 1930 թվի ընթացքում այն ժամանակվա ներքին դործոց միստոր սոց.—դեմոկրատ Զելերինգի հրամանով 28,308 անգամ հատուկ վոստիկանական ջոկատներ են ուղարկվել ցույցեր ցրելու համար: 541 դեպքում վոստիկանությունը կրակ է բացել ցուցարարների դեմ, ըստ վորում 42 հոգու գնդակահարել է, և 51 հոգու վիրավորել է: Վոստիկանությունն այդ տարում ցրել է 2.494 բանվորական ժողով: Վերջերս սպանությունները, ձերբակալությունները, ծեծերն ե'լ ավելի մեծ չափեր են ընդունել: Թերթերն ամեն օր հաղորդում են ժողովների ու ցույցերի զինված ցրումների մասին, վոր տեղի յեն ունենում Ֆրանսիայում, Իսպանիայում, ՀԱՄՆ-ում (Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում), Լեհաստանում, Ռումինիայում և այլն:

Հենց միայն 1931 թվին բուրժուազիան սպանել ու տանջանքների յեն յենթարկել 369.707 պրոլետարական

հեղափոխական, իսկ վերջին վեց տարվա ընթացքում մեկ միլիոնից ավելի:

Իսկ մամուլի ինչպիսի «աղատություն» կարող է լինել կապիտալիստական յերկրում, յերբ բոլոր տպարանները, թուղթը, թերթեր տարածելու ապարատն ամբողջովին պատկանում են բուրժուազիային, վորն իր դրամով պահում է վարձու դրչակներ, վորոնք պատրաստ են ամեն տեսակի զրպարտություն, ամեն տեսակի ստորություն:

Բուրժուազիան խոսում է «խղճի աղատություն» (այսինքն կրոնի) մասին, բայց բավական է հրապարակով դուրս գալ ընդդեմ յեկեղեցու խաբեյության ու սնոտիապաշտության, անմիջապես դատարանն ու վոստիկանությունը կհարձակվեն նման խիղախի դեմ: Այլևս խղճի ի՞նչ աղատություն մասին խոսք կարող է լինել, յերբ «կրոնը» պարտադիր կերպով ավանդվում է դըպրոցներում, իսկ ավեիղմի (անաստվածության) քարոզն ամեն տեղ հալածվում է:

Այսպիսի պատկեր ունի իրոք բուրժուազիայի «դեմոկրատիան»: Նա միայն քողարկում է բուրժուազիայի դասակարգային տիրապետությունը:

ՖԱՇԻՉԻՍՄ ՈՒ ՍՈՑԻԱԼ-ՖԱՇԻՉԻՍՄԸ

Ներկայումս բուրժուազիան ավելի ու ավելի մեծ չափով է դադարում քողարկվել «դեմոկրատիայի» դիմակով: Կապիտալիզմի բոլոր հակասությունները սրման հետևանքով բուրժուազիան իր տիրապետությունը պահպանելու նպատակով ավելի ու ավելի մեծ չափով է ոգտվում բացահայտ բռնության, բացահայտ դիկտատուրայի մեթոդով:

Ֆաշիստական դիկտատուրան կրում են իրենց վրա

Իտալիայի, Լեհաստանի, Հարավ-Սլավոնիայի և այլ
յերկրները պրոլետարիատն ու աշխատավորները: Այդ
յերկրներից հետո Ֆաշիզմի ճանապարհն են բռնել ու
բռնում են կապիտալիստական այլ յերկրներ, ինչպիսին
են՝ Գերմանիան, Անգլիան, Ֆրանսիան և այլն:

Արտակարգ որենքներով, տաժանքի տասնյակ տա-
լիներով Ֆաշիստները ձգտում են ջախջախել աճող
հեղափոխական շարժումն ու յեղբայրական կոմու-
նիստական կուսակցությունները: Բռնություններն ու
սպանություններն ուղեկցում են Ֆաշիստների այն պայ-
քարին, վոր մղում են նրանք իմպերիալիզմի դիկտա-
տուրայի համար: Փաշիստական բանդաները վոստի-
կանների աջակցությամբ ցրում են ժողովները, գըն-
դակոծում են ցույցերը, ջախջախում են կոմունիստա-
կան կադմակերպությունները, սպանում են պրոլետա-
րական լավագույն հեղափոխականներին, բանտերը
լցնում են բանվորներով ու գյուղացիներով: Գերմա-
նիայում Ֆաշիստներն արգելեցին մինչև իսկ բանվորա-
կան սպորտ-կադմակերպություններ: ՀԱՄՆ-ում բան-
վորների զնդակահարությունները դարձել են աուրյա
յերևույթ: Լեհական ռազմամոլիները «խաղաղացնում
էյին» Պետրակովի ապակեգործարանի գործադուլավոր
բանվորներին հեղձուցիչ դադերով: Ֆրանսիայում հենց
միայն 1931 թվին Ֆաշիստների ու վոստիկանության
ձեռքով սպանված է 20 հազար բանվոր, բանտեր են
նետված 7 հազար հոգի և աքսորված է 45 հազար հոգի:
Առ 1-ն հունվարի 1932 թվին ամենադժխավոր կապիտա-
լիստական յերկրների բանտերում պահվել է 192.673
քաղաքանավոր (առ 1-ն հունվարի 1930 թվի նրանց
քանակը յեղել է 62 հազար հոգի):

Փաշիստների հետ միատեղ գործում են նաև բան-

վոր դասակարգի ամենավոխերիմ թշնամիները՝ առ-
ցիալ-Ֆաշիստները: Սոցիալ-Ֆաշիստները, հանդիսա-
նալով բուրժուազիայի սոցիալական հենարանը, բոլոր
միջոցներով և ուժերով ողնում են բուրժուազիայի հար-
ձակմանն ընդդեմ բանվոր դասակարգի:

Գերմանիայում, որինակ, յերբ վերջերս իշխանու-
թյան գլուխ էյին անցել սոցիալ-Ֆաշիստները, նրանք
էյին, վոր ամենից առաջ հարձակում սկսեցին սոցիա-
լական ապահովագրության դեմ, գնդակոծեցին բանվո-
րական ցույցերը, արգելեցին կարմիր ձեկատայիների
Միությունը, հալածեցին բանվորական մամուլը, խեղ-
դեցին բանվորական գործադուլները: Ներկայումս բո-
լոր յերկրների սոցիալ-Ֆաշիստներն ողնում են ձա-
պոնիայի հափշտակիչ պատերազմին Չինաստանում,
ղրպարտում են խորհրդային Միությանը, հանդես են
գալիս վորպես մեր դեմ պատրաստվող ինտերվենցիայի
ամենակապողի կողմնակիցներ:

Սոցիալ-Ֆաշիստները հանդիսանում են բուրժուա-
զիայի գործակալները բանվոր դասակարգի շարքերում:
Այդ պատճառով առանց պայքար մղելու սոցիալ-Ֆա-
շիստների դեմ, անհնար է մոբիլիզացիայի յենթարկել
բանվոր դասակարգին՝ պայքարելու բուրժուազիայի
դիկտատուրայի դեմ, Ֆաշիզմի դեմ:

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՋՄԻ
ՈՒՂԻՆ Ե

Բուրժուազիայի պետական իշխանության ամբողջ
ապարատը, — բանակը, վոստիկանությունը, դատա-
րանը և այլն, — ամբողջովին հարմարեցված է աշխա-
տավորների պետությունն ամրացնելու համար, հեղա-
փոխական շարժման դեմ պայքարելու համար:

Այդ պատճառով բանվոր դասակարգի խնդիրն է՝ փչրել, ավերել բուրժուազիայի պետական մեքենան։

Վոչնչացնելով 1917 թվի հոկտեմբերին բուրժուական պետությունը հին Ռուսաստանում, ԽՍՀՄ պրոլետարիատը ստեղծեց իր պրոլետարական պետությունը, վորպեսզի կառուցի կոմունիստական հասարակարգ, վորի որոք կմահանա պետությունը՝ մի դասակարգ մի այլ դասակարգի ձեռքով ճնշելու այդ գործիքը։

Պրոլետարիատի ղեկատուներն՝ «ասում ե ընկ. Ստալինը, — կառավարության փոփոխություն չե, այլ նոր պետություն ե, իշխանության նոր մարմիններով կենտրոնում ու տեղերում, պրոլետարիատի պետություն, վորն առաջացել ե հին պետության — բուրժուազիայի պետության փլատակների վրա»։

Պրոլետարական պետությունն իր բանակով, իր դատարանով, իր պետական ապարատով հիմնովին տարբերվում ե բուրժուազիայի պետությունից։

Բուրժուական պետությունը փոքրամասնություն կազմող շահագործողների տիրապետություն ե հսկայական մեծամասնություն կազմող աշխատավորության վրա։ Պրոլետարական պետությունը շահագործվողների մեծամասնության տիրապետությունն ե շահագործողների փոքրամասնության վրա։

Պրոլետարական պետությունը նպատակ ունի հաղթահարել դասակարգային թշնամիների դիմադրությունը, քաղաքի ու գյուղի աշխատավոր մասսաներին դարձնել սոցիալիզմի ակտիվ կառուցողներ, վերացնել դասակարգերը և անցնել կոմունիզմին։

Այդ բոլորի համար պահանջվում ե յերկարատև ժամանակ, վորպիսին Լենինն անվանել ե մի ամբողջ

«պատմական շրջան»։ Պրոլետարական ղեկատուներն հենց հանդիսանում ե կապիտալիզմից դեպի կոմունիզմը յեղած անցողիկ այդ շրջանի պետության ձևը։

Շահագործողների անխնա ճնշումը պրոլետարիատի ղեկատուության առաջին խնդիրն ե։ Պրոլետարիատի ղեկատուության դասակարգային պայքարի մի հատուկ ձև ե, վորի որոք պրոլետարիատն իր ձեռքումն ունի վոչնչով և վոչ վոքի կողմից չսահմանափակված իշխանություն։

Սակայն այդ խնդրով, ինչպես ուսուցանում եր Լենինը, չի սպառվում պրոլետարական ղեկատուության եյությունը։

Նրա յերկրորդ խնդիրն ե՝ բոլոր աշխատավորներին և առաջին հերթին գյուղացիներին ցույց տված դեկավարությունը սոցիալիզմի համար մղած պայքարում։ Այդ դեկավարության եյությունն այն ե, վոր բանվոր դասակարգը վերջնականապես անջատում ե աշխատավոր և շահագործվող մասսաներին բուրժուազիայից, ներգրավում ե նրանց սոցիալիստական շինարարության մեջ, սովորեցնում ե, դաստիարակում և կարգապահ դարձնում բոլոր աշխատավորներին։

Լենինը քանիցս մատնանշել ե, վոր ամենակարևորն ե՝ «առաջավոր բանվորների հմտությունը, այն բանվորների, վորոնք անցել են խոշոր գործարանի յերկարատև, ծանր, բայց շնորհալի դպրոցը, կարողանալ գործը դնել այնպես, վոր իրենց կողմը գրավեն գյուղացիների մասսային, վորոնք ճնշված են յեղել կապիտալիզմի կողմից, ճնշված են յեղել կալվածատերերի կողմից, ճնշված են յեղել իրենց հին, աղքատիկ, խղճուկ տնտեսությամբ»։

Պրոլետարիատի ղեկատուության առաջ դրված ե

մի յերկրորդ խնդիր ևս, — այն է՝ սոցիալիստական ան-
դասակարգ հասարակութեան կառուցումը:

Այդ ամենամեծ ու ամենակարևոր խնդիրն է: Այդ
խնդրի լուծման համար անհրաժեշտ է նոր ձևով կազ-
մակերպել յերկրի ամբողջ տնտեսութիւնը, ինդուստ-
րացման յենթարկել յերկիրը, դնել գյուղացիութեանը
սոցիալիստական արդյունաբերութեան ճանապարհի
վրա, բարձրացնել յերկրի տեխնիկական կորովն ու կուլ-
տուրականութիւնը, վերացնել կապիտալիստական
տարրերը և դասակարգերն ընդհանրապես, կառուցել
սոցիալիզմ:

Այսպիսիք են պրոլետարիատի դիկտատուրայի յե-
րեք գլխավոր խնդիրները, յերեք հիմնական կողմերը:
«Միայն բոլոր այս յերեք կողմերը, միասին վերցրած,
տալիս են մեզ պրոլետարիատի դիկտատուրայի լիակա-
տար ու ավարտված հասկացողութիւնը» (Ի. Ստալին):

Պրոլետարիատի դիկտատուրայի գոյութիւնը մեր
յերկրում վիթխարի նշանակութիւն ունի համաշխար-
հային պրոլետարական հեղափոխութեան գործի հա-
մար: Նա կարևորագույն պայման է՝ տապալելու համար
չահագործողների իշխանութիւնը կապիտալիստական
բոլոր յերկրներում և պրոլետարական հեղափոխութեան
հաղթանակի համար ամբողջ աշխարհում: ԽՍՀՄ պրո-
լետարիատը, իր ձեռքն առնելով իշխանութիւնը, տա-
րել է ու տանում է վճռական հաղթանակներ սոցիալիս-
տական շինարարութեան բոլոր ձախառներում, իր փոր-
ձառութեամբ, իր որինակով սովորեցնում է բոլոր յեր-
կրներին պրոլետարիատին և աշխատավորներին, թե
ինչպես պետք է մարտնչել չահագործողների իշխանու-
թեան տապալման համար: Ամբողջ աշխարհի պրոլետա-
րիատն ու աշխատավորները հանձնին Խորհրդային Մի-

ութեան ունեն հուսալի հենարան այն պայքարում, վեր-
ջում են բուրժուազիայի դեմ: Հատկապես հենց այդ
պատճառով Խորհրդային Միութիւնը հանդիսանում է
համաշխարհային պրոլետարիատի հայրենիքը և դա-
դութներն ու կախյալ յերկրների աշխատավորների հե-
նարանը՝ իմպերիալիզմի ճնշման դեմ մղած իրենց պայ-
քարում:

ՆՅՈՒԹԵՐ ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ

1. ԲՈՒՐՇՈՒԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏ- ՆԵՐԻ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆ Ե

Գրի առ պետութեան մասին Լենինի դասա-
խոսութիւնից ներքևում տպած հատվածի
հիմնական մտքերը:

Յուրաքանչյուր պետութիւն, վորտեղ կա հողի և
արտադրութեան միջոցների մասնավոր սեփականու-
թիւն, վորտեղ իշխում է կապիտալը, վորչափ ել նա
դեմոկրատական լինի, նա կապիտալիստական պետու-
թիւն է, նա մի մեքենա յե կապիտալիստների ձեռքում՝
յենթարկման մեջ պահելու համար բանվոր դասակար-
գին և ամենաջգամբ գյուղացիութեանը: Կապիտալը,
քանի նա գոյութիւն ունի, իշխում է ամբողջ հասարա-
կութեան վրա, և վոչ մի դեմոկրատական հանրապե-
տութիւն, վոչ մի ընտրական իրավունք չի փոխում
գործի եյութիւնը... Բայց քանի դեռ կա մասնավոր
սեփականութիւն, թեկուզ պետութիւնը դեմոկրատիկ
հանրապետութիւն լինի, նա վոչ այլ ինչ է, քան մի
մեքենա կապիտալիստների ձեռքում՝ ճնշելու համար
բանվորներին, և վորչափ ազատ է պետութիւնը, այն-

չափի այդ ավելի պարզ և արտահայտվում: Դրա որին նախ և Շվեցարիան՝ Յեվրոպայում, Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներն՝ Ամերիկայում:

Վոչ մի տեղ կապիտալն այնչափ անխնա չի իշխում, վորչափ հատկապես հենց այդ յերկրներում, և վոչ մի տեղ չի յերևում այդ այնպիսի պարզությամբ, թեկուզ այդ դեմոկրատիկ հանրապետություններ են, — և վորչափ ել նրանք չքեղ դուռնաղարդված լինեն, — վոչ մի տեղ՝ չնայած աշխատանքային դեմոկրատիայի, բոլոր քաղաքացիների իրավահավասարության մասին յեղած բոլոր խոսքերին: Իրոք Շվեցարիայում և Ամերիկայում իշխում և կապիտալը, և բանվորներին՝ իրենց դրության բարելավման մասին բոլոր փոքրիշատե շուրջ փորձերն անմիջապես հանդիպում են քաղաքացիական պատերազմի... Կապիտալի ուժն ամեն ինչ է, իսկ պարլամենտը, ընտրությունները պաճուճապատանքներ են (մարիոնետկա), տիկնիկներ են...

Ինչ ձևերով ել քողարկվելիս լինի, — թող այդ լինի ամենադեմոկրատիկ հանրապետությունը, բայց յեթե նա բուրժուական է, յեթե նրա մեջ մնացել և հողի, գործարանների ու ֆաբրիկաների նկատմամբ մասնավոր սեփականությունը, և մասնավոր կապիտալը վարձու ստրկության մեջ է պահում ամբողջ հասարակությունը, այսինքն՝ յեթե նրա մեջ չի իրականացվում այն, ինչ հայտարարում են մեր կուսակցության ծրագիրն ու խորհրդային սահմանադրությունը, — այդ պետությունը մի մեքենա չէ՝ մեկի ձեռքով մյուսին ճնշելու համար:

Յեվ այդ մեքենան մենք կվերցնենք այն դասակարգի ձեռքը, վորը պետք է տապալի կապիտալի իշխանությունը: Մենք դեն կնետենք բոլոր հին նախապաշա-

րումներն այն մասին, թե պետությունն ընդհանուր հավասարություն է, — այդ խաբեյություն է. քանի կա շահագործում, չի կարող հավասարություն լինել: Կալվածատերը չի կարող հավասար լինել բանվորին, սովածը՝ կուշտին: Այնպիսի մեքենան, վորը կոչվում եր պետություն, վորի առաջ մարդիկ կանգ են առնում սնտիապաշտ պատկառանքով և հավատում են հին հեքյաթներին, թե այդ համաժողովրդական իշխանություն է, — պրոլետարիատն այդ մեքենան դեն է չալըրտում և ասում՝ այդ բուրժուական խաբեյություն է: Մենք այդ մեքենան խլեցինք կապիտալիստներից, մենք վերցրինք այն մեղ: Այդ մեքենայով կամ մահակով կջախջախենք մենք յուրաքանչյուր շահագործում, և այն ժամանակ աշխարհում չի մնա շահագործման հնարավորություն, չեն մնա հողատերեր, գործարանատերեր, չի լինի այնպես, վոր մեկը չափից ավելի հագենա, իսկ մյուսները մնան սոված, — միայն այն ժամանակ յերբ դրա հնարավորությունները չեն մնա, այն ժամանակ մենք այդ մեքենան կհանձնենք ջարդելու: Այն ժամանակ չի լինի պետություն, չի լինի շահագործում: Ահա մեր կոմունիստական կուսակցության տեսակետը: (Լենին):

2. ԲՈՒՐԺՈՒԱԿԱՆ «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ» — ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ Ե ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Կարդա Գերբուսում բերած հատվածը և ԱՍՍ. — Ինչո՞ւ յեր Լենինը բորժուական «ազատությունը» հարուստների համար ազատություն անվանում:

«Բանվորները չափ լավ գիտեն, վոր «ժողովների ազատությունը դատարկ հնչում է մինչև իսկ ամենա-

դեմոկրատիկ բուրժուական հանրապետութիւններում, քանի վոր հարուստների տրամադրութեան տակ գտնու-վում են լավագոյն հասարակական ու մասնավոր շեն-քերը, կա նաև բավականաչափ ազատ ժամանակ, և նրանք վայելում են իշխանութեան բուրժուական ապա-րատի հովանավորութիւնը: Քաղաքի ու գյուղի պրոլե-տարները չունեն վոչ առաջինը, վոչ մյուսը և վոչ ել յերրորդը:

Քանի գործն այդ ձևով է դրված՝ «հավասարու-թիւնը», այսինքն՝ «անխարդախ դեմոկրատիան» խա-րեյութիւն է: Իսկական հավասարութիւն նվաճելու համար, աշխատավորներին հնարավորութիւն տալու համար՝ իրագործելու իսկական դեմոկրատիա, անհրա-ժեշտ է նախ և առաջ խլել շահագործողներից բոլոր հասարակական ու մասնավոր պալատները, տալ աշխա-տողին ազատ ժամանակ, և անհրաժեշտ է, վոր նրանց ժողովների ազատութիւնը պաշտպանեն զինված բան-վորները և վոչ թե սարսափի տակ պահվող զինվորների ոգնութեամբ ազնվականների տղաները կամ կապիտա-լիստական շրջաններից յելած սպաները:

Միայն այսպիսի փոփոխութիւնից հետո կարելի չէ խոսել ժողովների ազատութեան ու հավասարու-թեան մասին, առանց ծաղրի յենթարկելու բանվորնե-րին, աշխատավոր ժողովրդին ու չքավորութեանը: Սակայն նման փոփոխութիւնն իրագործել կարող է միայն աշխատավոր ժողովրդի ավանդաբար, — պրոլե-տարիատը, վորը կտապալի շահագործողներին, բուր-ժուազիային:

»Մամուլի ազատութիւնը» նույնպես «անխարդախ դեմոկրատիայի» գլխավոր լոգունքներից մեկն է ծառա-յում: Բայց ի այնպես բանվորները դիտեն, վոր այդ

ազատութիւնը խաբեյութիւն է, քանի դեռ լավագոյն տպարանները և թղթի ամենամեծ պաշարները կգտնվեն կապիտալիստների ձեռքում, իսկ կապիտալի իշխանու-թիւնը կշարունակի իշխել մամուլի վրա... Բանվորա-կան մասսաների, բանվորների ու գյուղացիների համար իսկական հավասարութիւն նվաճելու համար անհրա-ժեշտ է տապալել կապիտալի լուծը, ջախջախել ճնշող-ներին և կոտրել նրանց դիմադրութիւնը: Կապիտա-լիստները միշտ ել «ազատութիւն» են անվանել հա-րուստների համար շահույթի ազատութիւնը և աղքատ-ների համար սովից մեռնելու ազատութիւնը:

Կապիտալիստները մամուլի ազատութիւն տալ հասկանում են մամուլը հարուստների կողմից կաշա-ռելու ազատութիւնը, այսպես կոչվող հասարակական կարծիքը խորտակելու և կեղծելու համար հարստու-թեան ոգտաբեկողական ազատութիւնը: Իսկական ազա-տութիւն ու հավասարութիւն կտա այն հասարակա-կարգը, վոր սահմանում են կոմունիստները, վորի «րոք չի կարելի հարստանալ ուրիշի հաշիւին, որչեւտիմ հնարավորութիւն չի լինի ուղղակի կամ կողմնակի կերպով մամուլը յենթարկել փողի հզորութեան, ար-գելը չի լինի բանվորների համար իրագործել հասարա-կութեանը պատկանող տպարաններն ու թուղթն ոգ-տագործելու իրավունքը...

... Յեւրոպայի կապիտալիստներն ամենազարգա-ցած յերկրում, այն է՝ Գերմանիայում, հանրապետա-կան լիակատար ազատութեան ամիսները, վորը բերավ իմպերիալիստական Գերմանիայի դեմ տարած հաղթա-նակը, ցույց տվեցին գերմանական բանվորներին և ամ-բողջ աշխարհին, թե ինչու՞մ է շուրժուական-դեմո-կրատական հանրապետութեան իսկական դասակար-

գային եյությունը: Կարլ Լիբկնեխտի և Ռոդա Լյուք-
սեմբուրգի սպանությունը համաշխարհային պատմա-
կան նշանակություն ունեցող անցք է հանդիսանում
վոչ միայն այն պաշտօնում, վոր ստրատեգիայես ըն-
կան լավագույն մարտիկ և իսկական պրոլետարական
կոմունիստական ինտերնացիոնալի առաջնորդները, այլ
և այն պատճառով, վոր դրանով վերջնականապես ար-
տահայտվեց կապիտալիստական պետության դասա-
կարգային եյությունը: Գերմանական հանրապետու-
թյան մեջ գոյություն ունի պրոլետարիատի ձերբա-
կալված առաջնորդներին անպատիժ սպանելու «աղա-
տությունը»: Այլ կերպ չի յեղ կարող լինել, քանի դեռ
հաղթանակում է կապիտալիզմը» (Լենին):

3. ԲՈՒՐԺՈՒԱԶԻԱՅԻ ՏԻՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՅԵՐԿՈՒ ՄԵԹՈԴ

Մշակիր ընկ. Մուրտուլի գեկուցումից բեր-
ված հատվածը և պատրաստվիր ամփոփ
յելույթի հետևյալ բեմայով.—

Ինչպիսի՞ միջոցներով ե բուրժուազիան ապահովում
իր տիրապետությունը:

«Հակասությունների սրումը կապիտալիստական
յերկրների ներսում անխուսափելիորեն բղխում է կա-
պիտալիզմի ընդհանուր, ճգնաժամի աճումից: Այժմյան
տնտեսական ճգնաժամը հատուկ ուժով սրում է հա-
կասությունները բուրժուազիայի ու պրոլետարիատի
միջև: Այդ բոլորն իր կնիքն է դնում բուրժուական պե-
տական իշխանության բնույթի վրա՝ կապիտալիզմի
ընդհանուր աճող ճգնաժամի շրջանում:

Բուրժուական իշխանության դասակարգային բնույ-

թը հանդես է գալիս այժմ ավելի ու ավելի մերկացված
ձևով: Այժմյան միխտորները, հեռանալով իրենց պոս-
տերից, դառնում են կապիտալիստական մոնոպոլիստ-
ների ղեկավարներ և ընդհակառակը, կապիտալիստա-
կան մոնոպոլիստների առաջնորդները ավելի ու ավելի
հաճախ միխտորներ ու կառավարության ղեկավարներ
են դառնում: Դրա համար բավականաչափ որինակներ
կան յուրաքանչյուր իմպերիալիստական յերկրում:
Բուրժուական կառավարությունների այնպիսի գործիչ-
ներ ՀԱՄՆ-ում, ինչպիսին է ակրեդիտեյտ Հուվերը, Փի-
նանսների միխտոր Մեյլլը, նախկին արտաքին գործոց
միխտոր Յուզը, ռադմական միխտոր Լամոնտը և այլն,
կամ դեռ յերեկ գլխավորում էին կապիտալիստական
խոշորագույն մոնոպոլիստներ ու բանկեր, կամ փոխելով
կառավարական պոստերը մասնավոր գործունեյու-
թյան, այժմ գլխավորում են Փինանսական կապիտալի
հուժկու կաղմակերպություններ: Նույնպիսի դրություն
է տիրում Անգլիայում: Կոնսերվատիվ կառավարության
յերեկվա ղեկավարները՝ Բուլդուինը, Բիրկենհեդը, Չեմ-
բերլենը և այն այսոր գլխավորում են խոշորագույն
մետաղաձուլական, քիմիական և այլ կապիտալիստա-
կան միավորություններ: Գերմանիայում, Ֆրանսիա-
յում և այլ կապիտալիստական յերկրներում մենք հան-
դիպում ենք նույն պատկերին:

Մյուս կողմից բուրժուազիան ոգտվում է իր իշ-
խանության համար, հրավիրելով իշխանության գլուխ
սոցիալ-դեմոկրատիայի առաջնորդներին, աշխատելով
այդպիսով քողարկել իր իշխանության իսկական դասա-
կարգային բնույթը: Այդ մեթոդին բուրժուազիան դի-
մում է առանձնապես այն յերկրներում, վորտեղ բան-
վոր դասակարգը կազմում է բնակչության մեծամաս-

նությունը, որինակ՝ Անգլիայում ու Գերմանիայում:

Իր իշխանությունը պահպանելու համար բուրժուազիան ոգտվել է ու ոգտվում է յերկու հիմնական մեթոդով: Կհիչեցնեմ, թե ինչ եր ասում լենինը բուրժուազիայի իշխանության այդ յերկու մեթոդի մասին:

«Յեթե բուրժուազիայի տակտիկան չարունակ միաձև կամ միանման լիներ, բանվոր դասակարգն արագ կվարժվեր պատասխանել դրան նույնչափ միաձև կամ միանման տակտիկայով: Իրոք բուրժուազիան բոլոր յերկրներում անխուսափելիորեն մշակում է կառավարման յերկու սխառեմ. իր շահերի համար և իր իշխանությունը պահպանելու համար մղած պայքարի յերկու մեթոդն ել մե'րթ փոխարինում են միմյանց, մե'րթ ներհակադրում իրար տարբեր համակցություններով: Այդ նախ՝ բռնության մեթոդն է, բանվորական շարժմանը որևե զիջում անելուց հրաժարվելու մեթոդն է, բոլոր հին ու անցած հիմնարկների պաշտպանության մեթոդն է, ռեֆորմների անհաշտ ժխտման մեթոդն է: Այդպիսին է կոնսերվատիվ քաղաքականության եյությունը, վորն ավելի ու ավելի մեծ չափով է զաղարում Արևմտյան Յեվրոպայում հողատիրական դասակարգերի քաղաքականություն լինելուց, ավելի ու ավելի մեծ չափով դառնում է ընդհանուր բուրժուական քաղաքականության այլաձևություններից մեկը: Յերկրորդ մեթոդն է—«լիբերալիզմի» մեթոդը, քայլեր անելու մեթոդը դեպի քաղաքական ռեֆորմների կողմը, զիջումների կողմը և այլն:

Բուրժուազիան մի մեթոդից անցնում է մյուսին վոչ թե առանձին անձանց չարամիտ հաշիվներով և վոչ թե պատահական կերպով, այլ իր սեփական դրության

հիմնական հակասությունների շնորհիվ» (Յերկ. Ժող. հատ. XI, էջ 136):

Այդ ասել եր լենինը դեռ 1910 թվին, սակայն լենինի այստեղ բերած դիտողությունները վերաբերում են և այժմյան մոմենտին: Կապիտալիստական յերկրներում պարագան մեծ չափով փոխվել է նախընթաց յերկու տասնամյակում: Բայց չնայած դրան, բուրժուազիայի իշխանության յերկու հիմնական մեթոդներն այժմ ել գործում են: Բուրժուազիան ոգտվել է և ոգտվում է մի կողմից բռնության մեթոդից, և մյուս կողմից՝ «լիբերալիզմի» մեթոդից: Այժմ բռնության մեթոդը դարձել է Փաշիզմի մեթոդ, իսկ «լիբերալիզմի» մեթոդը դարձել է սոցիալ-դեմոկրատիայի հետ կռալիցիայի մեթոդ: Ձի կարելի մոռանալ բուրժուական տիրապետության այդ յերկու մեթոդների մասին: Ձի կարելի դրա հետ միասին չնկատել այն, վոր բուրժուազիայի տիրապետությունը հակումն ունի ել ավելի մեծ չափով դործադրելու բռնության մեթոդը, վորն իր արտահայտությունն է գտնում Փաշիզմի աճման, բուրժուական պետության ուժեղ Փաշիզացման մեջ: Մյուս կողմից բուրժուազիան չի կարող այժմ ևս հրաժարվել «լիբերալիզմի» մեթոդից, սոցիալ-դեմոկրատիայի հետ կռալիցիայի մեթոդից: Սակայն ինքը սոցիալ-դեմոկրատիան ևս ավելի ու ավելի արագ ընթանում է դեպի Փաշիզացման ճանապարհը, սոցիալ-դեմոկրատական ու ռեֆորմիստական արհմիութենական ապարատը Փաշիստացող բուրժուական պետության հետ ներաճման ճանապարհը» (Վ. Մ. Մոլոտով):

4. ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ

Գրի առ ընկ. Ստալինի ներքևում բերված խոսքերը պրոլետարական դիկտատուրայի յերեք հիմնական կողմերի մասին:

Մշակիր յերկու հատվածն ել, պատրաստվիր ամփոփ յեկույթ ունենալու քաղաքացւո՞ւնքներում հետևյալ հարցի առթիւ. —

Ինչե պրոլետարիատի դիկտատուրան.

Պրոլետարական դիկտատուրայի յերեք հիմնական կողմերը:

1. Պրոլետարիատի կողմից իշխանության ոգտագործումը շահագործողներին ճնշելու համար, յերկրի պաշտպանության համար, այլ յերկրների պրոլետարների հետ կապերի ամրացման, բոլոր յերկրներում հեղափոխության զարգացման ու հաղթանակի համար:

2. Պրոլետարիատի կողմից իշխանության ոգտագործումը աշխատավորներին և շահագործվող մասսաներին բուրժուազիայից վերջնականապես կտրելու, պրոլետարիատի դաշինքն այդ մասսաներին սոցիալիստական շինարարության գործի մեջ քաշելու, այդ մասսաներին պրոլետարիատի կողմից պետական դեկավարութիւն ցույց տալու համար:

3. Պրոլետարիատի կողմից իշխանության ոգտագործումը սոցիալիզմի կազմակերպման, դասակարգերի վոչնչացման, առանց դասակարգերի հասարակության, առանց պետութիւն հասարակութիւն անցնելու համար»: (Ստալին):

Պրոլետարիատի դիկտատուրան կառավարութիւն փոփոխութիւն չե, այլ նոր պետութիւն ե, իշխանու-

թյան նոր մարմիններով՝ կենտրոնում ու տեղերում, պրոլետարիատի պետութիւն ե, վոր առաջացել ե հին պետութիւն, բուրժուազիայի պետութիւն փլատակների վրա:

Պրոլետարիատի դիկտատուրան առաջ ե դալիս վոչ թե բուրժուական կարգերի հիման վրա, այլ նրանց ջարդելու ընթացքում, բուրժուազիայի տապալումից հետո, կալվածատերերի ու կապիտալիստների եքսպրոպրիացիայի ընթացքում, արտադրութիւն հիմնական գործիքների ու միջոցների սոցիալիզացիայի ընթացքում, պրոլետարիատի բռնի հեղափոխութիւն ընթացքում:

Պրոլետարիատի դիկտատուրան հեղափոխական իշխանութիւն ե, վոր հենվում ե բուրժուազիայի դեմ գործած բռնութիւն վրա:

Պետութիւնը մի մեքենա յե իշխող դասակարգի ձեռքում՝ ճնշելու համար իր դասակարգային հակառակորդների դիմադրութիւնը:

Այդ տեսակետից պրոլետարիատի դիկտատուրան հանդիսանում ե մի մեքենա՝ բուրժուազիային ճնշելու համար:

Սակայն այստեղ կա մի եյական տարբերութիւն: Այդ տարբերութիւնն այն ե, վոր մինչե այժմ գոյութիւն ունեցող դասակարգային պետութիւնները հանդիսացել են շահագործող փոքրամասնութիւն դիկտատուրա շահագործվող մեծամասնութիւն նկատմամբ, մինչդեռ պրոլետարիատի դիկտատուրան շահագործվող մեծամասնութիւն դիկտատուրան ե շահագործող փոքրամասնութիւն նկատմամբ:

Կարճ ասած՝ «Պրոլետարիատի դիկտատուրան որենքով չսահմանափակված և բռնութիւն վրա հենվող՝

պրոլետարիատի տիրապետութիւնն եւ բուրժուազիայի վրա, պրոլետարիատի, վորը վայելում եւ աշխատավորներին ու չափազործվող մասսաների համակրութիւնն ու աջակցութիւնը» (Լենին, Ստալին) :

ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՅԵՐ

1. Վորպիսի՞ք են բուրժուական պետութեան խնդիրներն ու քաղաքականութիւնը :

2. Վորո՞նք են պրոլետարական պետութեան հիմնական խնդիրները :

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆ Ե

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ ԴԱՍՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱՌ ՊԱՅՔԱՐ Ե

Դասակարգային պայքարը չի դադարում պրոլետարիատի դիկտատուրայի շրջանում, կապիտալիստական հասարակութիւնից դեպի կոմունիստական, անդամակարգ հասարակութեան անցնելու շրջանում :

«Դասակարգերի վոչնչացումն, — ասում եւ Լենինը, — յերկարատեւ, դժվարին, համառ պայքարի գործ եւ, վորը կապիտալի իշխանութեան տապալումից հետո, բուրժուական պետութեան ավերումից հետո, պրոլետարիատի դիկտատուրա հաստատելուց հետո չի վերանում... այլ միայն փոխում եւ իր ձեւերը, դառնալով շատ տեսակետից ե՛լ ավելի դժուար» :

Դասակարգային թշնամին ոգտադործում եւ պայքարի իրեն մատչելի բոլոր միջոցներն ու ձեւերն ընդդեմ հաղթանակած բանվորների ու դյուղացիների: Նա չի խորշում վոչ մի դէնքից, վորպեսզի վերադարձնի իր

կորցրած իշխանութիւնը: Հույս չունենալով իր սեփական «ներքին» ուժերի վրա, նա դիմում եւ ոտաբերկրյա բուրժուազիայի զինված ոգնութեանը, հույսը դնում եւ ինտերվենցիայի վրա :

Այդպեա եր մեր յերկրում 1918—1920 թվ. շրջանում, յերբ զանազան կողմերից, զանազան ճակատներում ռուսական բուրժուազիան ու կալվածատերերը միջազգային իմպերիալիզմի անմիջական ոգնութեամբ ձգտում եյին զինված ձեռքով տապալելու պրոլետարիատի դիկտատուրան, վերադարձնելու իրենց իշխանութիւնը, վերադարձնելու իրենց դործարանները, ֆաբրիկներն ու հողերը, վերականգնելու կապիտալիզմը :

Ձինված պայքարում ջախջախված կապիտալիստները, կալվածատերերը, կուլակները չեն դադարեցնում Խորհրդային իշխանութիւնը վոչնչացնելու, սոցիալիզմի շինարարութիւնը ձախողելու իրենց փորձերը :

«Պրոմիլոսակցութեան» ու մենչեիկների դատաւարութիւնները ցույց տվեցին ամբողջ աշխարհի աշխատավորներին, վոր դասակարգային թշնամին վայր չի դրել իր զենքը :

Ոտաբերկրյա մի քանի կառավարութիւնները՝ ոգնութեամբ յերկաթուղիներին ու դործարանների նախկին սեփականատերերը, նախկին կալվածատերերն ու ցարական ժամանակվա մի քանի մասնագետներ՝ մենչեիկների ակտիւ աջակցութեամբ ու մասնակցութեամբ, կաղժակերպեցին վնասարարական աշխատանք, վորի նպատակն եւ յեղել սոցիալիստական շինարարութեան ձախողումը: Նրանք աշխատում եյին ամեն կերպ քայքայել մեր յերկրի տնտեսական կյանքը եւ

այդպիսով արագացնել ու հեշտացնել ինտերվենցիան:

Պետքազվարչութիւնը հայտարարեց բոլոր գլխավորագույն վնասարարական կազմակերպութիւնները: Խորտակվեցին մեր տնտեսական կորույր խախտելու վերաբերյալ դատակարգային թշնամու հույսերը:

Վնասարարներն ու ինտերվենտներն իրենց հույսը դրել էին կուլակութեան վրա, վորը պայքարել է ու պայքարում է պրոլետարական զիկտատուրայի դեմ: Համատարած կուլեկտիվացման հիման վրա վորպես դատակարգ վերացվող կուլակութիւնը կատաղորեն, դադանաբար, պայքարում է Խորհ. իշխանութեան դեմ: Նա կազմակերպում է տերրորիստական հարձակումներ: Նա նենգամիտ, զրպարտական ագիտացիա յեմղում Խորհրդային իշխանութեան դեմ, կոլտնտեսութիւնների դեմ:

Քաղաքացիական պատերազմի տարիներին կուլակները կազմակերպեցին մի շարք ապստամբութիւններ կարմիր բանակի թիկունքում, վորպեսզի ողնեն սպիտակ-գվարդիականներին: Հենվելով գյուղացիական չքավորութեան կոմիտեների վրա, պրոլետարիատը վարեց ապակուլակացման քաղաքականութիւն: Խորհուրդների ամրացումը և կուսակցութեան ճիշտ քաղաքականութիւնն այդ շրջանում կտրեցին միջակին կուլակութիւնից և հնարավորութիւն տվեցին վերացնելու՝ իր իշխանութիւնը վերականգնելու վերաբերյալ դատակարգային թշնամու բոլոր փորձերը:

Վերջացավ քաղաքացիական պատերազմը: Խորհուրդների յերկիրը ջախջախեց ինտերվենտներին ու սպիտակ-գվարդիականներին: Բանվոր դատակարգը ընդհուպ մոտեցավ տնտեսական շինարարութեան, պա-

տերազմի միջոցով ավերված տնտեսութեան վերականգնման, սոցիալիզմի կառուցման խնդրին:

Մտքովեց նոր տնտեսական քաղաքականութիւն (ՆԵՊ), այդ դեպի սոցիալիզմ տանող միակ հնարավոր ուղին: Կուլակը ձգտում էր ոգտադործել Խորհրդային իշխանութեան թույլատրած ազատ առևտուրը և աշխատում էր վերականգնել իր նախկին իշխանութիւնը գյուղում, տանել բաժան-բաժան գյուղացիութիւնն իր յետեից, կապիտալիստական ուղիով, անջատել նրան պրոլետարիատից:

Սակայն Նեպ հենց առաջին քայլերից պրոլետարիատը հարձակում սկսեց իր դատակարգային թշնամիների դեմ: Գյուղի աշխատավոր խավերին ողնութիւն ցույց տալու քաղաքականութեամբ, հարկային քաղաքականութեամբ, կուլակներին ընտրական իրավունքներից զրկելու և մի շարք այլ միջոցներով պրոլետարական զիկտատուրայի պետութիւնը սահմանափակում էր և վանում էր կուլակներին և քաղաքի կապիտալիստական տարրերին: Սկսվեց յերկու օրստեմի, տնտեսութիւն վարելու յերկու ձևի, — կապիտալիստական ու սոցիալիստական ձևի, — մեծ պայքարը:

Յեւ այդ պայքարում պրոլետարիատը տարավ վրձնական հաղթանակ: Արագ վերականգնվեց ժողովրդական տնտեսութիւնը, բանվոր դատակարգն անցավ ժողովրդական տնտեսութեան լիակատար վերակերտմանը՝ սոցիալիստական հիմունքներով վերակառուցել տնտեսութիւնը: Խորտակվեցին քաղաքի կապիտալիստական տարրերը: «Ու-ո՞ւմ» հարցը քաղաքում լուծվեց հոգոտ սոցիալիզմի:

Միաժամանակ 1929 թիւն իր հետ բերավ հիմնական բեկումն նաև գյուղում: Գյուղացիական հիմնական մաս-

սաները վճռականապես թևակոխեցին կոլեկտիվացման ուղին :

Բուռն աճող սոցիալիստական արդյունաբերության հիման վրա, համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա բանվոր դասակարգը Համկոմկուսի (բ) ղեկավարության անցավ ամբողջ ճակատով վճռական հարձակման, սկսեց արմատախիլ անել կապիտալիզմի վերջին մնացորդները, կուլակուլության սահմանափակման ու վտարման քաղաքականությունից անցավ կուլակուլության վորպես դասակարգի վերացմանը :

Մենք թևակոխեցինք սոցիալիզմի շրջանը, ավարտեցինք սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմքի կառուցումը : ԽՍՀՄ վերջնականապես հաստատվեց սոցիալիստական ճանապարհին :

Ամբողջ ժողովրդական տնտեսության 90,7 % 1932 թվին տվել է մեր տնտեսության սոցիալիստական սեկտորը : Մեր ցանքադաշտի 77,3 տոկոսը ցանում են կոլտնտեսություններն ու խորհանտեսությունները : Կոլտնտեսականը դարձավ Հողագործության մեջ կենտրոնական դեմք : Ձքավոր-միջակ տնտեսությունների 72 %-ը համախմբված է կոլտնտեսություններում : Կարևորագույն հացահատիկային ռադոններում համատարած կոլեկտիվացումը և նրա հիման վրա կուլակուլության վորպես դասակարգի վերացումը հիմնականում ավարտված է :

Բայց կուլակը ջախջախված է, սակայն վերջնականապես վոչնչացված չէ : Կուլակուլությունը վորչափ ավելի մոտ է զգում իր անխուսափելի վախճանը, այնքան ավելի հուսահատորեն է նա դիմադրում սոցիալիզմի հաղթական հարձակմանը :

Կուլակն աշխատում է սողոսկել կոլտնտեսություն-

ները և բոլոր միջոցներով քայքայել այն ներսից : Կուլակները հափշտակում են կոլտնտեսական գույքը և դրդում են այդ բանն անելու անդիտակից կոլտնտեսականներին : Կուլակուլությունն ոգտագործում է կոլտնտեսական ղեկավարության ամենափոքր սխալն՝ անգամ, վորպեսզի պառակտում մտցնի կոլտնտեսականների մեջ, անշատի նրանց բանվոր դասակարգից : Նա պաշտպանում է հավասարեցումն ու դիմադրկուլությունը, աշխատում է ոգտագործել իր նպատակների համար ներկայումս ծավալվող կոլտնտեսական առևտուրը, ագիտացիա յե մղում այն պարտավորությունների կատարման դեմ, վոր հանձն են առել կոլտնտեսականներն ու մենատնտեսները պրոլետարական պետության հանդեպ, աշխատում է ձախողել հացամթերումները և այլն : Դասակարգային թշնամին ձգտում է քայքայել կոլտնտեսությունների տնտեսությունները, խախտել աշխատանքային կարգապահությունը, դողանալ և ցաք ու ցրել անել հասարակական սեփականությունը, կազմակերպել հացամթերումների, ցանքի հակահեղափոխական սարսուռ :

Չկա այնպիսի ճեղք, վորից չփորձի սողոսկել դասակարգային թշնամին : Ահա թե ինչու այժմ, — կուլակտայիստական տարրերի վերջին կապիտալիստական դասակարգի, — կուլակուլության, — վերացման շրջանում, անհրաժեշտ է դասակարգային հասուկ աչալընջություն :

Դասակարգային թշնամին ջախջախված է, բայց սակայն վոչնչացված չէ : Այդ անհրաժեշտ է հիշել արունակ և մոբիլիզացիայի յենթադին մեր բոլոր

ուժեքը՝ վերջնականապես վոչնչացնելու համար դասակարգելու և հենց այն պատճառները, վոր առաջացնում են դասակարգային տարբերություններ:

ԲԱՆՎՈՐ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ԴԱՇԻՆՔԸ ԳՅՈՒՂԱՑԻՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ

Մեր կուսակցությունը հենց իր գոյության սկզբից սովորեցրել է, վոր բանվոր դասակարգն իր հեղափոխական պայքարում մենակ չէ: Վլադիմիր Իլյինը, — բայլչեիկների առաջնորդը և ուսուցիչը, — միշտ մասնանշել է գյուղացիության բազմամիլիոն մասսաներին, վորպես բանվոր դասակարգի դաշնակից:

Բայլչեիկները, Լենինի գլխավորությամբ, ամենակատաղի պայքար են մղել մենչեիկների, տրոյկիստների և բոլոր նրանց դեմ, ովքեր հանձին գյուղացիության տեսնում էին վոչ թե բանվոր դասակարգի դաշնակցի, այլ նրա թշնամու: Գյուղացիությունը, — ասում են բայլչեիկները, — տարբերվում է բանվոր դասակարգից շատ բանում: Գյուղացին, թեկուզ և ինքն աշխատավոր է, բայց մանր-սեփականատեր է, քանի վոր նրան են պատկանում իր հողն ու աշխատանքի գործիքները: Հատկապես հենց այդ է, վոր տարբերում է գյուղացիներին պրոլետարներից, վորոնք վոչինչ չունեն՝ բացի իրենց բանվորական ուժից:

— Իայց միևնույն ժամանակ գյուղացիությունը հանդիսանում է հասարակության շահագործվող շերտ: Հողագրկությունը, սակավահողությունը, կալվածատեր-ճորսատերի ստրկությունը, քաղաքական ճնշումը, դաժան շահագործումը, — այս բոլորից չափազանց տանջվում է աշխատավոր գյուղացին: Յեւ այդ պատճառով աշխատավոր գյուղացիությունը, ինչպես և

բանվոր դասակարգը, շահագործված է շահագործողների տապալման ու նոր սոցիալիստական հասարակարգ հաստատելու մեջ:

Բանվոր դասակարգի և գյուղացիության ճանապարհները միանում են. — թե՛ մեկը և թե՛ մյուսը կարող են իրենց գերությունը բարելավել միայն ամենաանհատ պայքար մղելով իրենց ճնշողների դեմ, կարող են բարելավել իրենց գերությունը միայն հեղափոխության միջոցով: Յեւ բանվոր դասակարգը պետք է առաջնորդի գյուղացիությանը շահագործողների դեմ մղվող մարտին:

Սակայն բայլչեիկները միշտ էլ գյուղացիության մեջ միատարր մասսա չեն տեսել: Գյուղացիները տարբեր են լինում, — ասում էին բայլչեիկները:

Այլ բան է բատրակը, վորը չունի մի կտոր հող ու աշխատանքի վորեւ սեփական գործիք: Նա գյուղատնտեսական պրոլետար է, քանի վոր նրա գոյության միակ աղբյուրը հանդիսանում է իր բանվորական ուժի վաճառքը: Նրա կողքին կանգնած է սակավահող գյուղացին — չքավորը, վորը կիսով չափ բատրակ է, քանի վոր սեփական տնտեսությունը նրան հնարավորություն չի տալիս կերակրելու իրեն և իր ընտանիքին:

Այլ բան է միջակը, վորի հողն ե՛լ ավելի շատ է, աշխատանքի գործիքներն էլ: Նա յերբեմն զիմում է նաև բանվորական վարձու ուժի, թեև նրա տնտեսությունն էլ աշխատանքային տնտեսություն է: Իհարկե, նա նույնպես դաժանորեն տառապում է շահագործումից, թեկուզ և վոչ այն չափով, ինչ չափով բատրակն ու չքավորը:

Բոլորովին այլ բան է կուլակը: Նա նույնպես գյուղացի չէ, բայց շահագործող գյուղացի չէ, գյուղա-

կան կապիտալիստ ե: Նրա հողը շատ ե, անասունները շատ են, գյուղատնտեսական ինվենտարը շատ ե: Նա շարունակ ոգտվում ե բատրակների ու չքավորների աշխատանքից, իսկ յերբեմն նաև՝ միջակների աշխատանքից: Նա հաճախ վաշխառու յե, մանր-առևտրական: Պարզ ե, վոր նրան չի կարելի խառնել վո՛չ բատրակի, վո՛չ չքավորի հետ, վորոնց նա չահագործում ե և վո՛չ ել միջակի հետ, վորի անտեսությունն, ինչպես ասացինք, աշխատանքային անտեսություն ե: Մի խոսքով՝ կուլակը բոլորովին այլ գյուղացի յե, քան բատրակը, չքավորն ու միջակը:

Գյուղացիության մեջ յեղած այդ տարբերությունները հաշվի յե առել մեր կուսակցությունը, վարելով բանվոր դասակարգի՝ գյուղացիության հետ դաշինքի քաղաքականությունը:

Հեղափոխական շարժման տարբեր աստիճանների վրա չի կարող միատեսակ լինել բանվոր դասակարգի՝ վերաբերմունքը դեպի գյուղացիությունը:

Յարի դեմ, կալվածատիրական հասարակարգի դեմ բանվոր դասակարգը գնում եր ամբողջ գյուղացիության հետ, գլխավորելով ամբողջ գյուղացիությունը:

Յարական-կալվածատիրական տիրապետության տնայալման մեջ շահագրգռված եր ամբողջ գյուղացիությունը, նրա բոլոր խավերն՝ առանց բացառության, վորի թվում նաև կուլակությունը, վորը հույս ունեւ իր ձեռքը ձգել կալվածատիրական հողը: Այդ պատճառով կուլակը նույնպես միապետական-կալվածատիրական հասարակարգի դեմ եր դուրս գալիս, թեև դուրս եր գալիս տատանումներով, ցանկություն ունենալով մի կերպ իր դասակարգային շահերը հաշ-

տեցնել ցարական-կալվածատիրական հասարակարգի հետ և գործարք կնքել նրա հետ:

Այդ շրջանում բանվոր դասակարգն ընթանում եր, ինչպես ասում ե ընկ. Ստալինը, — «ամբողջ գյուղացիության հետ՝ ընդդեմ միապետության, բուրժուազիայի չեղոքացման պայմաններում, դեմոկրատական հեղաշրջման համար»: Միանշամայն այլ եր դրությունը պրոլետարական հեղափոխության շրջանում:

Կուլակն, իհարկե, շահագրգռված չեւ սոցիալիստական հեղափոխության մեջ, պրոլետարիատի դիկտատուրա հաստատելու մեջ: Չեւ վոր պրոլետարական հեղափոխությունն ուղղված ե վոչ միայն քաղաքային բուրժուազիայի դեմ, այլև գյուղական բուրժուազիայի դեմ, այսինքն՝ կուլակի դեմ:

Բուրժուական-դեմոկրատական հեղափոխությունից հետո կուլակը գտնում ե պրոլետարական հեղափոխության անմիջական թշնամին, վորի դեմ պետք ե անմիջորեն ուղղվեր բանվոր դասակարգի և աշխատավոր գյուղացիության պայքարը: Առանց կուլակի դեմ մղած այդ պայքարի անհնար եր պայքարը պրոլետարական հեղափոխության համար:

Միջակը, վորը կաղմում ե գյուղացիության հիմնական մասսան, այս շրջանում ցուցաբերում ե զգալի տատանում և անկայունություն: Այդ բացատրվում ե գյուղացու յերկրնությամբ. — նա մի կողմից շահագործվող աշխատավոր ե, մյուս կողմից՝ մանր-սեփականատեր: Այդ պատճառով վարդիմիր Իլյիչը սովորեցնում եր, վոր՝

«Պրոլետարիատը պետք ե սոցիալիստական հեղաշրջում կատարել, իրեն միացնելով բնակչության կիսապրոլետարական տարրերի մասսաներին, վորպեսզի

ուժով ջախջախի բուրժուազիայի դիմադրութիւնը և չեզոքացնի դյուղացիութեան ու մանր-բուրժուազիայի անկալունութիւնը»:

Բանվոր դասակարգն այդ շրջանում ընթանում էր «չքաղութային դյուղացիութեան և ընդհանրապես բնակչութեան կիսապրոլետարական խավերի հետ՝ ընդդէմ բուրժուազիայի, սոցիալիստական հեղաշրջման համար, քաղաքում ու դյուղում մանր-բուրժուազիայի չեզոքացման պայմաններում» (Ստալին):

Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան հաղթանակից հետո պրոլետարիատի դիկտատուրան շուտով ամրացավ վոչ միայն քաղաքում, այլև դյուղում, վորտեղ կաղմակերպվել էյին չքաղութային կոմիտեներ: Այդ կոմիտեները պրոլետարիատի հուսալի զենքն էյին կուլակի դէմ մղած դաժան պայքարում:

Շատ շուտով միջակը հասկացավ, վոր բուրժուազիայի իշխանութիւնը քաղաքում և կուլակի իշխանութիւնը դյուղում վոչնչացված է վերջնականապէս: Իսկ յերբ Կարմիր բանակը հաղթանակներ տարավ հակահեղափոխական վոհմակների դէմ, միջակը համոզվեց, վոր կայուն է նոր հասարակարգը և յերեսը դարձրեց դեպի պրոլետարիատի կողմը: Հենց այն ժամանակ էր (1918 թ. վերջերքում և 1919 թվի սկզբներում), վոր միջակը դարձավ բանվոր դասակարգի հուսալի, կայուն դաշնակիցը: Հատկապէս հենց այդ ժամանակ էր կնքված ռադմա-քաղաքական դաշինքը պրոլետարների ու միլիոնավոր միջակների միջև:

Վլադիմիր Իլյիչն այն ժամանակ գրում է.

«Դյուղում մեր խնդիրն է՝ վոչնչացնել կալվածատիրոջ, կոտրել շահագործողի ու սպեկուլյանտի, կուլակի դիմադրութիւնը. դրա համար մենք կարող

ենք հենվել միայն կիսապրոլետարների, «չքաղութային թխան» վրա: Սակայն միջակ դյուղացին մեր թշնամին չէ: Նա տատանվել է, տատանվում է և կտատանվի: Տատանվողի դէմ աղէկու խնդիրը միատեսակ չի չափագործողին տալալէլու և ակտիվ թշնամուն հաղթելու խնդրի հետ: Կարողանալ համաձայնութեան գալ միջակ դյուղացու հետ, վոչ մի բոպե չհրաժարվելով կուլակի դէմ մղած պայքարից և ամուր հենվելով չքաղութային վրա, ահա մոմենտի խնդիրը, քանի վոր հատկապէս հենց այժմ վերոհիշյալ պատճառների շնորհիվ անխուսափելի յէ միջակ դյուղացու շրջադարձը դեպի մեր կողմը» (Հատ. XV, էջ 564):

Այդ յերրորդ ետապն էր:

Այդ ետապի մասին ընկ. Ստալինը գրում է.

«Հատկապէս այդպիսի բեկումից հետո հնարավոր դարձավ կուսակցութեան յերրորդ ստրատեգիական լողունը, վորը տվեց ընկ. Լենինը կուսակցութեան ճորդ համագումարում. հենվելով չքաղութային վրա և ամուր դաշինք կնքելով միջակի հետ, հառա՛ջ սոցիալիստական շինարարութեան համար»:

Այդ դաշինքում ղեկավարութիւնը պատկանում է պրոլետարիատին: Առանց պրոլետարիատի ղեկավարութեան այդ դաշինքն անհնար էր:

«Պրոլետարիատի դիկտատուրան», ասում էր ընկ. Ստալինը, վորլետարիատի և դյուղացիութեան աշխատավոր մասսաների դասակարգային դաշինքն է կապիտալի տապալման համար, սոցիալիզմի վերջնական հաղթանակի համար, այն պայմանով, վոր այդ դաշինքի ղեկավար ուժը հանդիսանա պրոլետարիատը»:

Սոցիալիստական խնդուստրիայի հաջողութիւնները և կորստեսական շարժման բուռն աճումն է՛լ ավելի

ուժեղ չափով ամրացրին բանվոր դասակարգի դաշինքը
գլուղացիության աշխատավոր մասաների հետ:

Ամրացել և ընդարձակվել է Խորհրդային իշխանու-
թյան հիմքը, վորի համար այժմ հիմնական ու գլխա-
վոր հենարանը գլուղում հանդիսանում է կոլտնտեսա-
կան գլուղացիությունը: Կոլտնտեսականը դարձել է
հողագործության կենտրոնական դեմքը:

ՀԱՄԿՈՄԿՈՒՍԸ (Բ) ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՆ Ե

Դասակարգային թշնամիների դեմ վճռական հաղ-
թանակների և բանվոր դասակարգի և գլուղացիության
դաշինքի ամրացման մեջ հաջողությունների մեք հա-
սել ենք այն պատճառով, վոր պրոլետարական պետու-
թյան ղեկավարությունը բանվոր դասակարգին իրա-
գործում է իր առաջավոր ջոկատի, — Համկոմկուսի (բ)
միջոցով, վորը բարձր պահել է ու պահում է Լենինի
պանծալի դրոշը, վորն անհաշտորեն մարտնչել է ու
մարտնչում է Լենինի ուսմունքից կատարած ամեն տե-
սակ ոպորտունիստական խեղաթյուրումների դեմ:

Առանց կոմունիստական կուսակցության ղեկավա-
րության անհնար կլինեյին և՛ Հոկտեմբերյան հաղթա-
նակը, և՛ սոցիալիզմի հաղթական շինարարությունը,
անհնար կլինեի պրոլետարական պետության կենսա-
գործումը:

Կուսակցությունը հանդիսանում է պրոլետարիատի
կազմակերպության բարձրագույն ձևը, նրա առաջա-
վոր մասը, և իր ղեկավարությունն իրագործում է մի
շարք «հաղորդիչ փուկերի» ոգնությունը: Պրոլետա-
րիատի մասսան իր կուսակցության հետ կապող (ամե-
նից առաջ արտադրական գծով) հաղորդիչ փուկեր են

հանդիսանում արհմիությունները՝ իրենց մի շարք
արտադրական, կուլտուրական, դաստիարակչական և
այլ կազմակերպություններով:

Կոոպերացիան կապում է բանվոր դասակարգը և
գլխավորապես գլուղացիությունը կուսակցության հետ
ամենից առաջ տնտեսական գծով, հնարավորություն է
ստեղծում աշխատավորներին սոցիալիստական շինա-
րարության հունի մեջ քաշելու համար:

Սոցիալիզմի վուգով մատաղ սերնդի դաստիարա-
կության գործում կուսակցությանն ոգնում է լենին-
յան կոմսոմուլը, վորը հանդիսանում է բանվորական ու
գլուղացիական յերիտասարդության մասսայական
կազմակերպությունը:

Սակայն այդ բոլոր կազմակերպությունները
հանդիսանալով պրոլետարիատի դիկտատուրայի բա-
ղադրիչ մասերը, վուզ մի դեպքում պետական իշխա-
նության մարմիններ չեն հանդիսանում: Այդ դերը
կատարում են Խորհուրդները, — քաղաքի ու գլուղի բո-
լոր աշխատավորների մասսայական, պետական կաղ-
մակերպությունները:

Մեր կուսակցությունը, ղեկավարելով այդ բոլոր
կազմակերպությունները և համախմբելով նրանց, աշ-
խատավոր լայն խավերի մեջ վայելում է հսկայական,
չտեսնված հեղինակություն:

Իրենց ամբողջ փորձով նրանք համոզվել են ու հա-
մոզվում են որեցոր մեր կուսակցության լենինյան
քաղաքականության ճշտության մեջ:

Թե՛ հակահեղափոխական տրոցկիզմը և թե՛ աջ ու
«ձախ» ոպորտունիստները կուսակցույթյան շարքերում
փորձել են շեղել կուսակցությանը՝ բանվոր դասակար-
գի ղեկավարությամբ պրոլետարիատի և աշխատավոր

գյուղացիութեան դաշինքի ամրացման ճանապարհ, զեպի մի այնպիսի ճանապարհ, վորով կկործանվեր պրոլետարական դիկտատուրան:

Հակահեղափոխական Տրոցկին լայնոր սոցիալ-Ֆրա-
չիստների հետ միաձայն պնդում եր և այժմ ել պնդում
ե, վոր անհնար ե սոցիալիզմ կառուցել իՍՋՄ մեջ:
Տրոցկին քարոզում եր ու քարոզում ե ռանսլորների բնո-
հարման անխուսափելիութունը գյուղացիութեան հիմ-
նական մասսաների հետ, միջակի դեպի սոցիալիզմ շր-
ջադարձի անհնարինութիւնը, չքաւոր-միջակ տնոե-
սութիւնների կոլեկտիվացման անհնարինութիւնը:
Նա առաջարկում եր այնպիսի գիծ տանել, վոր պետք ե
առաջացներ բանվոր դասակարգի պառակտումը գյու-
ղացիութիւնից, պրոլետարիատի դիկտատուրայի կոր-
ծանում, կապիտալիզմի վերականգնում, Տրոցկու
«մարդարեւութիւնները» գլխովին ջախջախելի
կյանքի կողմից, սոցիալիստական շինարարութեան
հաղթանակներով: Տրոցկին վտարվեց Մոսկովային
Միութիւնից և անցավ բանվոր դասակարգի թշնամի-
ների առաջավոր շարքերը: Տրոցկիզմն այժմ հանդիսա-
նում ե հակահեղափոխական բուրժուազիայի առաջա-
վոր ջոկատը:

Տրոցկիզմի մնացորդներն նշին դործանականում
«ձախ» խոտորումները կոլտնտեսական շարժման բնա-
դաւառում: «Ձախ» ուրորտունիստները խախտեցին
կոլտնտեսութիւնները մտնելու ժամանակ կամավորա-
կանութեան լենինյան սկզբունքը, լենինյան ղեկավա-
րութեան մեթոդը փոխարինելով սոսկ վարչականացու-
մով: Արժմ «ձախ» ուրորտունիստները դրա հետ միասին
ընկնելով կոլեկտիվացման փքուն տեմպերի յետեից,
խանդարում են հիմնական խնդրի կատարմանը, այն

ե՝ կոլտնտեսութիւնների կադմակերպչական-տնտեսա-
կան ամրացմանը: Նրանք պաշտպանում են յեկամուտ-
ների բաշխման մեջ հավասարեցումը: Նրանք քարոզում
են կոլտնտեսականների անասունների հարկադրական
համայնացման դասակարգայնորեն խորթ քաղաքակա-
նութիւնը: Նրանք խանդարում են կոլտնտեսական
առետրի ծավալմանը և այլն: Այդ պատճառով պայ-
քարը «ձախ» խոտորումների դեմ հանդիսանում ե ան-
հրաժեշտ նախապայման կոլտնտեսական շինարարու-
թեան հաջողութեան համար, պրոլետարիատի դիկտա-
տուրայի ամրացման համար:

Մյուս կողմից գյուղացիութեան վերաբերյալ կու-
սակցութեան լենինյան քաղաքականութեան դեմ հան-
դես յեկան աջ ուրորտունիստները: Բանվոր դասակար-
ջի լենինյան դաշինքն աշխատավոր գյուղացիութեան
հետ, վոր գոյութիւն ունի պրոլետարիատի ղեկավա-
րութեամբ, նրանք կամենում եյին փոխարինել մի այլ
միութեամբ ամբողջ գյուղացիութեան հետ, վորի թիւում
նաև կուլակութեան հետ: Կուլակների այդ ոժանդակ-
ները կուսակցութեան մեջ վախեցան մեր յերկրում դա-
սակարգային պայքարի սրումից: Նրանք առաջարկում
եյին զիջումներ անել կապիտալիզմին, իջեցնելով ին-
դուստրացման տեմպերը: Նրանք հանդես յեկան կու-
տնտեսութիւնների ու խորհանտեսութիւնների դար-
դացման դեմ: Նրանք առաջ քաշեցին ինքնահոսի և
«կուլակի» սոցիալիզմի մեջ խաղաղ ներածման» թեո-
րիան, ամեն կերպ պաշտպանում եյին կուլակին և դեմ
եյին դուրս գալիս համատարած կոլեկտիվացման հի-
ման վրա կուլակութեանը, վորպես դասակարգի, վե-
րացման քաղաքականութեանը: Պարզ ե, վոր աջ թեք-

ման հաղթանակը կնշանակեր կապիտալիզմի ռեստավրացիան (վերականգնումը) ԽՍՀՄ մեջ:

Անինա պայքարը մեր կուսակցության մեջ բոլոր թեքումների դեմ և մանավանդ աջ թեքման դեմ, վորպես ժամանակակից շրջանում գլխավոր վտանգի դեմ, ապահովեց բանվոր դասակարգի դաշինքի ամրացումն աշխատավոր գյուղացիության հետ, վերխալի չափերով ամրացրեց ու բարձրացրեց բանվոր դասակարգի ղեկավար դերն այդ դաշինքում, ամրացրեց և ամրացնում է սյրոլետարիատի ղեկատուության:

ՆՅՈՒԹ ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ

«Դասակարգերի վոչնչացումը յերկարատև, դժվարին, համառ դասակարգային պայքարի գործ է, վորը կապիտալիստների իշխանության տապալումից հետո, բուրժուական պետությանը ջախջախելուց հետո, սյրոլետարիատի ղեկատուութեան հաստատելուց հետո չի վերանում... այլ միայն փոխում է իր ձևերը, դառնալով շատ տեսակետից ե՛լ ավելի դժուար» (Լենին):

ԴԵՊԻ ԳՐՈՀ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍԱ- ԿԱՐԳԻ ԴԵՄ

Մշակիք ներքևում բերված հատվածները և ասա —

Ինչո՞ւ յեմ սոցիալիստական շինարարութեան հաջողութուններն առաջացնում դասակարգային պայքարի թրուս:

Սոցիալիստական շինարարութեան աճումը, կապիտալիստական տարրերի դեմ հարձակման ուժեղացումն անխուսափելիորեն առաջացնում են դասակարգային սրումը յերկրում կուլակային կապիտալիստական տար-

րերի կողմից և հուսահատ դիմադրութեան փորձեր նրանց կողմից: Հենվելով գյուղի բատրակ-չքավորական մասսաների աճող ակտիվութեան վրա, ամրացնելով դաշինքը միջակի հետ, կուսակցութունը, հակահեղափոխական սարժատը և կուլակութեան դիմադրութունը, հաջողութեամբ անցկացրեց հացամթերումները և կուտակեց հացի նշանակալից պահեստի ֆոնդ:

Միջակ մասսաների վճռական շրջադարձը դեպի սոցիալիզմ, վորն արդյունք էր կուսակցութեան ճիշտ քաղաքականութեան, իր ամենից վառ արտահայտութեանը գտալ կոլտնտեսական հուժկու շարժման մեջ, վորը 1929 թվի վերջերքից ընդգրկեց միլիոնավոր գյուղացիական տնտեսութուններ, յերկրում ստեղծելով դասակարգային ուժերի նոր հարաբերակցութուն, դարձնելով կոլտնտեսութունը մտած միջակին նորհրդային իշխանութեան հենարան, նախապայմաններ ստեղծելով հացի կուլակային արտադրութունը փոխարինելու խորհանտեսութունների ու կոլտնտեսութունների արտադրութեամբ և հնարավորութեամբ տալով կուսակցութեանը՝ կուլակութեան սահմանափակման ու վտարման քաղաքականութեանց անցնելու համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա կուլակութեան վորպես դասակարգի վերացման լոզունգին:

Համագումարը շեշտում է այդ լոզունգի մեծաշուշն պատմական նշանակութիւնը, վորը նշանակում է բանվոր դասակարգի գլոխը յերկրում կապիտալիստական շահագործման վերջին հենարանի դեմ: (Համկուլուսի (բ) 16-րդ համագումարի բանաձևից):

Սհա թե ինչ և ասում Լենինը կուլակի մասին:

«Կուլակներն ամենադաղանային, ամենակոպիտ, ամենալայրենի շահագործողներն են, վորոնք ուրիշ յերկրների պատմության մեջ քանիցս վերականգնել են կալվածատերերի, թագավորների, տերտերների, կապիտալիստների իշխանությունը: Կուլակները կալվածատերերից, կապիտալիստներից շատ են: Բայց այնուամենայնիվ կուլակները փոքրամասնություն են ժողովրդի մեջ... Այդ արյունարբուներն ուռճացել են ժողովրդական կարիքն ողտադործելով՝ պատերազմի ժամանակ, նրանք կուտակել են հաղարների ու հարյուր հաղարների հասնող դրամ, ավելացնելով հացի և այլ մթերքների գները: Այդ սարդերը գիրացել են ի հաշիվ պատերազմի հետևանքով քայքայված գյուղացիության, ի հաշիվ քաղցած բանվորների: Այդ տղրուկները խմել են աշխատավորների արյունը, այնքան ավելի հարստանալով, վորքան ավելի յե սովի մատնվել բանվորը քաղաքներում և ֆարրիկներում: Այդ վամպիրներն ատել են և առնում են իրենց ձեռքը կալվածատիրական հողերը, նրանք նորից ու նորից են ստրկացնում չքավոր գյուղացիներին» (Տ. XX. մաս 2-րդ, էջ 257):

Մենք հանդուրժել ենք այդ արյունարբուներին, սարդերին ու վամպիրներին, կիրառելով նրանց շահագործական հակումների սահմանափակման քաղաքականություն: Հանդուրժել ենք, վորովհետև վոչնչով չենք կարող փոխարինել կուլակային տնտեսությունը, կուլակային արտադրությունը: Այժմ մենք հնարավորություն ունենք հավելուրդով փոխարինելու նրանց տնտեսությունը մեր կոլտնտեսությունների ու

խորհտնտեսությունների տնտեսությամբ: Այդ սարդերին ու արյունարբուներին այլևս հանդուրժելու կարիք չկա: Սրանից հետո ել հանդուրժել այդ սարդերին ու արյունարբուներին, վորոնք հրդեհում են կոլտնտեսությունները, սպանում են կոլտնտեսական գործիչներին և փորձում են վիժեցնել սերմանման գործը, — նշանակում է դնալ բանվորների ու գյուղացիների շահերի դեմ:

Այս պատճառով կուլակության՝ իրեն դասակարգվել և քաղաքական կանոնությունը պետք է կիրառվի այն ամբողջ հաստատակամությամբ ու հետևողականությամբ, վորին ընդունակ են միայն բայելելիները» (Ի. Ստալին):

«1932 թվին կուլակցության կողմից ընդունած ժողովրդական տնտեսության պլանը յենթադրում է, վոր խորհրդային Միության ժողովրդական յեկամտի մեջ արդեն իսկ առաջին հնդամյակի վերջում ամբողջ մասնավոր սեկտորը պետք է դրավի 10 տոկոսից պակաս: Հաջորդ փաստն է: Մեզանում արդեն իսկ կոլեկտիվացված է գյուղացիական տնտեսությունների 60 տոկոսից ավելին, և վոչ մի կասկած չի կարող լինել, կատարված է իրենի կուլակցության առաջադրած խնդիրը, այն է՝ 1932—1933 թ.թ. հիմնականում ավարտել իՍՍՀՄ կոլեկտիվացումը: Իսկ այդ նշանակում է, վոր առաջիկա յերկու տարվա ընթացքում համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա կիրադործվի գյուղի կապիտալիստական տարրերի հիմնական մասի վերացումը: Վերջապես դրան ավելացրեք և այն, վոր վաղուց արդեն խորտակվել են կապիտալիստական տարրերը խոշոր արդյունաբերության մեջ, արդյունաբերության մեջ նրանց դերն արագ կրճատվում է, Հետևապես վոչ մի կասկած չի կարող

լինել, վոր կուսակցությունը յերկրորդ հնգամյակում
կարող է և պետք է առաջադրի կապիտալիստական
տարրերի վերջնական վերացման խնդիրը: (Մոլոտով.
Համկոմկուսի (բ) 17-րդ համագումարում արած ղեկու-
ցումից):

2. ԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՐՅԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԼԵՆԻՆԻ ՅԵՐԵՔ ԼՈՁՈՒՆԳԸ

Ուշադրութեամբ մշակիր մերֆևուս բերած հատվա-
ծը և պատմիր. —

ԻՆՉՊԵՍ Ե ԶԱՐԳԱՅԵԼ ԲԱՆՎՈՐ ԴԱՍԱԿԱՐԴԻ
ԴԱՇԻՆՔԸ ԳՅՈՒՂԱՑԻՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ:

Դյուղացիության հարցի վերաբերյալ, բանվորնե-
րի՝ դյուղացիության հետ կամ դյուղացիության ա-
ռանձին խավերի հետ ունեցած դաշինքի հարցի վերա-
բերյալ լենինիզմն ունի յերեք հիմնական լոգունդ,
վորոնք համապատասխանում են հեղափոխության յե-
րեք շրջանին: Ամբողջ հարցը նրանումն է, վորպեսզի
ճիշտ ըմբռենք մի լոգունդից դեպի մյուսը, միուսից
դեպի յերրորդ լոգունդն անցնելը:

Առաջ, յերբ մենք ընթանում եյինք դեպի բուրժու-
ական հեղափոխությունը, յերբ մենք բայելելիներս ա-
ռաջին անգամ գծում եյինք մեր տակտիկական դյուղացիու-
թյան նկատմամբ լենինն ասաց. «Դաշինք ամբողջ դյու-
ղացիության հետ ընդդեմ ցարի ու կալվածատերերի
կադետական բուրժ. չեղդացման պայմաններում: Այդ
լոգունդով մենք այն ժամանակ գնում եյինք դեպի
բուրժուական հեղափոխությունը, և մենք հաղթանա-
կեցինք: Այդ մեր հեղափոխության առաջին ետապն էր:
Այնուհետև, յերբ մենք մոտեցանք յերկրորդ ե-

տապին, Հոկտեմբերին, Լենինը նոր լոգունդ տվեց,
վորը համապատասխանում էր նոր պարագային. «Պրո-
լետարիատի դաշինքը դյուղական չքավորության հետ,
ընդդեմ բոլոր բուրժուակաների՝ միջակ դյուղացիու-
թյան չեղդացումով»: Այդ լոգունդն անհրաժեշտ է դեպի
իշխանությունը գնացող կոմունիստական կուսակցու-
թյունների համար: Յեւ մինչև անգամ այն ժամանակ,
յերբ նրանք նվաճել են իշխանությունը, բայց տակա-
վին չեն ամրացրել իշխանությունը, նրանք չեն կարող
միջակի հետ դաշինքի վրա հույս դնել: Միջակը գնող
մարդ է: Նա նայում է, թե ով կհաղթի, սպասում է, և
այն ժամանակ, յերբ դու հաղթել ես, վտարելով կալ-
վածատերերին ու բուրժուականերին, նա համաձայնում է
քեզ հետ դաշինք կնքել: Դրա համար ել նա միջակ է:
Հետևապես մեր հեղափոխության յերկրորդ ետապում
մենք գնում եյինք արդեն վոչ թե ամբողջ դյուղացիու-
թյան հետ՝ բանվորների դաշինքի լոգունդով, այլ պրո-
լետարիատի՝ չքավորագույն դյուղացիության հետ
դաշինքի լոգունդով:

Իսկ հետագայում: Հետագայում, յերբ մենք
իշխանությունը բավականաչափ ամրացրինք, յետ մղե-
լով իմպերիալիստների դրոհները, և թևակոխեցինք
սոցիալիստական լայն շինարարության շրջանը, Լենինն
առաջադրեց յերրորդ լոգունդը. — «պրոլետարիատի ա-
մուր դաշինք չքավորության ու միջակ դյուղացիության
հետ»: Այդ լոգունդը հանդիսանում է միակ, ճիշտ լո-
գունդը, վորը համապատասխանում է մեր հեղափոխու-
թյան նոր շրջանին, լայն շինարարության շրջանին:
Նա ճիշտ է հանդիսանում վոչ միայն այն պատճառով,
վոր այժմ արդեն կարելի չէ հույս դնել ադպիտի դա-
շինքի վրա, այլև այն պատճառով, վոր սոցիալիզմ

կառուցելով, մենք պետք է դործենք արդեն գյուղի միլիոնավոր, այլև տասնյակ միլիոնավոր մարդկանց հետ: Այլ կերպ չի կարելի սոցիալիզմ կառուցել: Սոցիալիզմն ընդգրկում է վոչ միայն քաղաքը: Սոցիալիզմը տնտեսության այնպիսի կալմակերպումն է, վորը համախմբում է արդյունաբերությունն ու հողագործությունն արտադրության համայնացրած միջոցների ու գործիքների հիման վրա: Առանց տնտեսության, այդ յերկու ճյուղերի համախմբման սոցիալիզմն անհնար է:

Ահա թե ինչպես է դործը դրված գյուղացիության հետ դաշինքի վերաբերյալ լենինիզմի լոզունգների մասին:

3. ԿՈՒՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՅԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԻՆԿՍԱՏՈՒՐԱՅԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԵՆԱՐԱՆՆ Ե ԳՅՈՒՂՈՒՄ

Մշակիլը հորհուրդների 6-րդ համագումարի ստորև բերած վորոշումները և ԱՍԱ.—

Ինչո՞ւ կոլտնտեսական գյուղացիությունը ներկայումս հորհրդային իշխանության հիմնական և ամուր հենարանն է գյուղում:

Կոլտնտեսական հաղթական շարժումը վճռական ձևով փոխում է ԽՍՀ Միության դասակարգային ուժերի հարաբերակցությունը:

1. Համատարած կոլեկտիվացման ծավալման հիման վրա Խորհրդային իշխանությունն անցել է կուլակության վորպես դասակարգի վերացման քաղաքականությունը և հաջողությամբ լրագործում է այդ քաղաքականությունը վերջին տարվա ընթացքում: Կոլտնտեսության մեջ մտած միջակը նախկին բասրակ ու

չքավոր կոլտնտեսականների հետ միասին դառնում է Խորհրդային իշխանության խակական և ամուր հենարանը գյուղում:

Այսպիսով իսկ հսկայական չափով ամրանում է բանվոր դասակարգի դաշինքը գյուղացիության հետ, ընդարձակվում է բանվորագյուղացիական իշխանություն հիմքը, վորի համար այսուհետև հիմնական ու գլխավոր հենարանը հանդիսանում է կոլտնտեսական գյուղացիությունը:

Ամբողջովին արդարանում են լենինի այն խոսքերը, թե «Միայն այն դեպքում, յերբ կհաջողվի գործով ապացուցել գյուղացիներին հողի համայնական, կոլեկտիվ, ընկերավարական, արտելային մշակման առավելությունները, միայն այն ժամանակ, յերբ հաջողվի ողնել գյուղացուն ընկերավարական, արտելային տնտեսության ողնությունը, այն ժամանակ միայն բանվոր դասակարգը, վորն իր ձեռքումն է սլահել պետական իշխանությունը, իրոք կապացուցի իր իրավացիությունը, իր կողմը կգրավի հաստատապես և իսկական ձևով բազմամիլիոն գյուղացիական մասսային»:

2. Այժմ, յերբ չքավորների ու միջակների բաղժամիլիոն մասսաները համողվեցին կոլտնտեսությունների առավելությունների մեջ, թեև կոլեկտիվ կոլտնտեսական ուղին, իսկ կուլակությունը, — կոլտնտեսությունների հիմնական թշնամին, — վերացվում է, վորպես դասակարգ, դեռ կոլտնտեսության մեջ չմտած յուրաքանչյուր չքավոր, միջակ-մենատնտեսի առաջ ծառանում է մի հիմնական հարց՝ կոլտնտեսության համա՞ր, թե՞ նրա դեմ:

Չքավոր ու միջակ մենատնտեսը, վորն ողնում է կուլակին սլայքաբերու կոլտնտեսությունների դեմ և

վիժեցնելու կոլտնտեսական շինարարությունը, չի կարող իրեն բանվոր դասակարգի դաշնակիցը, իսկ առավել ևս հենարանը համարել, նա իրոք կուլակի դաշնակիցն է:

Միայն այն չքավոր ու միջակ մենատնտեսն է շարունակում մնալ բանվոր դասակարգի դաշնակիցը, ով բանվոր դասակարգի հետ միասին ոգնում է կառուցել կոլտնտեսությունները, ով ոգնում է կոլտնտեսական շարժմանը, ով ոգնում է վճռական պայքար մղել կուլակի դեմ:

Խորհրդային իշխանության իսկական և ամուր հենարանը դառնալու համար չքավոր ու միջակ մենատնտեսի առաջ կա միայն մի ուղի:—կոլտնտեսություններին ոգնելու և ապա կոլտնտեսության մեջ մտնելու ուղին:

Խորհուրդների համագումարը համոզված է, Վոր կոլտնտեսությունների մասսայական փորձը ամենակարճ ժամանակվա ընթացքում կհամոզի չքավոր ու միջակ մենատնտեսներին՝ կոլտնտեսությունների մեջ անցնելու առավելությունը, և նրանք կմտնեն կոլտնտեսական դրոշի տակ:

ԽՍՀ Միության խորհուրդների 6-րդ համագումարը պարտավորեցնում է կոլտնտեսական շարժման աշխատողներին և խորհրդային իշխանության բոլոր կադմակերպություններին՝ համբերությամբ և համառոտ բացատրական աշխատանք տանել մենատնտեսների մեջ, մի աշխատանք, վորն ուղղված պետք է լինի համոզելու գյուղացիներին՝ թեև կոխել կոլեկտիվացման ուղին» (ԽՍՀՄ խորհուրդների 6-րդ համագումար):

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ՁԵՆՔՆ Ե

ԳՐԻ ԱՌ ստորև բերված հառվածի հիմնական մոտեերը:

Կուսակցությունը պրոլետարիատի կադակերպության բարձրագույն ձևն է: Կուսակցությունը հիմնական դեկավարող սկզբունքն է պրոլետարիատի դասակարգի ներսում և այդ դասակարգի կադակերպությունների մեջ:

Դրա հետ միասին նա պրոլետարիատի ձեռքում գեմ է՝ դիկտատուրան նվաճելու համար, յերբ այդ դիկտատուրան դեռ նվաճված չէ, ամբողջելու և ընդարձակելու համար, յերբ նա արդեն նվաճված է: Կուսակցությունն անհրաժեշտ է պրոլետարիատին նախ և առաջ՝ վորպես իր անարտական շտաբը, վորի կարիքն ունի նա իշխանության հաջող դրավման համար:

Հաղիվ թե կարիք լինի ասպցուցելու, վոր առանց փի կուսակցության, վորն ընդունակ լինի իր շուրջը համախմբելու պրոլետարիատի մասսայական կադակերպությունները և պայքարի ընթացքում կենարոնացնելու ամբողջ շարժման դեկավարությունը, պրոլետարիատը Ռուսաստանում չեր կարող իրականացնել իր հեղափոխական դիկտատուրան:

Սակայն կուսակցությունն անհրաժեշտ է պրոլետարիատին վոր միայն դիկտատուրայի նվաճման համար. նա ավելի շատ անհրաժեշտ է դիկտատուրան պահպանելու համար, այն ամբողջողիլու և ընդարձակելու համար՝ սոցիալիզմի լիակատար հաղթանակի համար:

Հալանորեն այժմ համարյա ամեն վոր տեսնում

ե, —ասում ե լենինը, —վոր բայլընկները չեյին կարող իշխանությունն իրենց ձեռքին պահել վոչ միայն յերկու և կես տարի, այլև յերկու և կես ամիս, առանց մեր կուսակցության ամենախիստ, իրոք յերկաթե դիսցիպլինայի, առանց բանվոր դասակարգի ամբողջ մասսայի լրիվ և անձնազոհ պաշտպանության, այսինքն՝ այն ամենով, ինչ վոր կա նրա մեջ խոհական, ազնիվ, ինքնազոհ, ազդեցիկ, ընդունակ իր յետևից տանելու կամ դրավելու մնացած խավերին»:

Բայց ի՞նչ ե նշանակում «պահպանել» և «ընդարձակել» դիկտատուրան: Դա նշանակում ե պրոլետարներին միլիոնավոր մասսաների մեջ մտցնել դիսցիպլինայի ու կադմակերպւածության վոգի, դա նշանակում ե ստեղծել պրոլետարական մասսաներում մի պատվար՝ մանր-բուրժուական քայքայող տարերքի սովորությունների ազդեցության հանդեպ, դա նշանակում ե ամրապնդել պրոլետարների կադմակերպչական աշխատանքը մանր-բուրժուական խավերին վերադաստիարակելու և վերափոխելու գործում, դա նշանակում ե ողնել պրոլետարական մասսաներին դաստիարակելու իրենց վորպես ուժ, վորը ընդունակ լինի վոչնչացնել դասակարգերը, պայմաններ նախապատրաստել արտադրության սոցիալիստական կադմակերպւթյան համար: Սակայն իրագործել այդ ամենն անհնարին ե առանց իր համախմբւածությամբ և դիսցիպլինայով ուժեղ կուսակցության:

«Պրոլետարիատի դիկտատուրան, —ասում ե լենինը, —համառ, արյունոտ և անարյուն, բռնի և խաղաղ, ռադմական ու տնտեսական, դաստիարակչական և վարչական պայքար ե հին հասարակության ուժերի և արդիւցիւնների դեմ»:

Միլիոնների և տասնյակ միլիոնների սովորության ուժը — ամենասարսափելի ուժն ե: Առանց յերկաթե և պայքարում կոթւած կուսակցության, առանց այնպիսի կուսակցության, վոր վաճելե տվյալ դասակարգում բոլոր ազնիվ տարրերի վրատահությունը, առանց մի այնպիսի կուսակցության, վոր կարող լինի հետևել մասսաների տրամադրությանը և ազդել նրա վրա — անհնար ե հաջող կերպով վարել այդպիսի պայքար»:

Կուսակցությունն անհրաժեշտ ե պրոլետարիատին՝ դիկտատուրան նվաճելու և պահպանելու համար: Կուսակցությունը պրոլետարիատի դիկտատուրայի ղեկն ե (Ստալին):

5. ՀԱՄԿՈՄԿՈՒՍԸ (Բ) ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ
ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՆ Ե

Մշակիր ստորև գտեղված հատվածը և
պատմիր —

Ինքուր Ե ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ
ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ինչումն ե արտահայտւում ԽՍՀՄ բանվորական կուսակցության, ԽՍՀՄ կոմունիստական կուսակցության ղեկավարությունը կառավարության նկատմամբ:

Նախ և առաջ՝ նրանում, վոր մեր յերկրի պետական աշխատանքի հիմնական պաշտոններում կոմկուան աշխատում ե խորհուրդների ու նրանց համադումարներին միջոցով անցկացնել իր թեկնածուներին, իր լավագույն աշխատողներին, վորոնք նվիրված են պրոլետարիատի գործին և պատրաստ են ծառայելու նրան

համատույժ ու ճշմարտությամբ: Յեւլ այդ կոմիտեին մեծ մասամբ հաջողվում է, վորովհետեւ բանվորներն ու գյուղացիները կուսակցությանը վստահությամբ են վերաբերվում: Պատահականություն չէ, վոր իշխանության մարմինների ղեկավարները կոմունիստներն են, և վոր նրանք՝ այդ ղեկավարները՝ յերկրում ահագին հեղինակություն են վայելում:

Յերկրորդ՝ նրանում, վոր կուսակցությունն ստանում է վարչական մարմինների աշխատանքը, ուղղելով սխալներն ու թերությունները, վորպիսիք առհասարակ չեն կարող չլինել, ոգնելով նրանց՝ անցկացնելու կառավարության վորոշումները և աշխատելով ազատվել նրանց մասսաների աջակցությունը, ըստ վորում վոչ մի կարևոր վորոշում չեն ընդունում նրանք, առանց կուսակցության համապատասխան ցուցումների:

Քերորդ՝ նրանում, վոր իշխանության այս կամ այն որդանների աշխատանքի ծրագրերը մշակելիս, լինի այդ արդյունաբերության թե գյուղատնտեսության բնագավառում, կամ առևտրի և կուլտուրական շինարարության բնագավառում, կուսակցությունն ընդհանուր պեկավար ցուցումներ է տալիս, վորոնք վորոշում են այդ արդանքի աշխատանքի բնույթը և ուղղությունը՝ այդ ծրագրի գործադրության ժամանակաշրջանում:

Խորհրդական մամուլը սովորաբար «գարմանք» է արտահայտում կառավարության դործերի մեջ կուսակցության այդպիսի «միամտության» նկատմամբ: Սակայն այդ գարմանքը միանգամայն կեղծ է:

Հայտնի չէ, վոր կապիտալիստական յերկրներում ճիշտ նույնպես պետական դործերին «միջամտում են» բուրժուական կուսակցություններն ու ղեկավարում

կառավարություններին, ըստ վորում այնպիսի ղեկավարությունը կենտրոնանում է նեղ շրջանի մարդկանց ձեռքում, վորոնք այսպես թե այնպես, կապված են խոշոր բանկերի հետ, և վորոնք դրա շնորհիվ աշխատում են թագցնել իրենց դերը:

Այս տեսակետից խորհուրդների յերկրի և կապիտալիստական յերկրների տարբերությունն այն է, վոր —

ա) կապիտալիստական յերկրներում բուրժուական կուսակցությունները ղեկավարում են պետությունը հսկում բուրժուազիայի շահերի՝ ընդդեմ պրոլետարիատի, մինչդեռ խՍՀՄ մեջ կոմիտեը ղեկավարում է պետությունը հոգում պրոլետարիատի շահերի՝ ընդդեմ բուրժուազիայի: բ) բուրժուական կուսակցությունները թագցնում են ժողովրդից իրենց ղեկավար դերը՝ դիմելով կասկածելի դադարների կարիքների ոգնության, մինչդեռ մեղանում կոմիտեը կարիք չի դդում վոչ մի գաղտնի կարիքների, նա դատապարտում է դադարների կարիքների քաղաքականությունն ու պրակտիկան և բացահայտ կերպով հայտարարում է ամբողջ յերկրին, թե ինքը վերցնում և պետության ղեկավարության պատասխանատվությունը» (Ի. Ստալին):

ՊՐՈՈՅՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ՍԻՍՏԵՄԸ

Ստորև բերած հատվածով ՊԱՏՄԻՐ

Ի՞նչ ԿԱԶԱՄԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ Ե ԻՐԱԳՈՐԾՎՈՒՄ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ

Այժմ մեզ անհրաժեշտ է խոսել պրոլետարիատի ղեկառառության մասին՝ այն «փոկերի», «լծակների» և

«ուղղութիւնն տվող ուժն» դերի ու նշանակութեան տեսակետից, վորոնց ամբողջութիւնը «սրբաշնորհաբար» գիտատուրայի սխտեմն է» կազմում (Լենին) և վորոնց ողնութեամբ և իրազործում սրբաշնորհաբար գիտատուրայի ամենորայ աշխատանքը:

Այդ ի՞նչ «փոկեր» կամ «լծակներ» են սրբաշնորհաբար գիտատուրայի սխտեմնում: Այդ ի՞նչ «ուղղութիւնն տվող ուժ» է: Ինչի՞ համար նրանք հարկավոր չեղան:

Լծակները կամ փոկերը՝ դրանք սրբաշնորհաբար մասնաշնորհային կազմակերպութիւններն են, առանց վորոնց ողնութեան անհնարին և գիտատուրայի իրազործումը:

Ուղղութիւնն տվող ուժը՝ դա սրբաշնորհաբար առաջավոր ջոկատն է, նրա ավանդադրը, վորը սրբաշնորհաբար գիտատուրայի հիմնական ղեկավար ուժն է:

Այդ փոկերը, լծակները և ուղղութիւնն տվող ուժը սրբաշնորհաբար անհրաժեշտ են նրա համար, վոր առանց նրանց՝ հանդեպ կազմակերպված ու սպառազինված կապիտալի՝ նա հաղթութեան համար իր մղվող պայքարում կմնար անզին բանակի վիճակում: Այդ կազմակերպութիւնները սրբաշնորհաբար անհրաժեշտ են այն պատճառով, վոր առանց դրանց նա անխուսափելի պարտութիւն կկրեր բուրժուազիայի տապալումը հետամտող իր պայքարում, իր իշխանութեան ամրացումը հետամտող իր պայքարում, սոցիալիզմի կառուցումը հետամտող իր պայքարում: Այդ կազմակերպութիւնների սխտեմնատիկ ողնութիւնը և ավանդադրի ուղղութիւնն տվող ուժն անհրաժեշտ են նրա համար, վոր առանց այդ պայմանների անհնարին և սրբաշնորհա-

բարի շատ թե քիչ տեսական և ամուր գիտատուրա:

Վորո՞նք են այդ կազմակերպութիւնները:

Առաջին՝ դա բանվորների արհեստակցական միութիւններն են իրենց ճյուղավորումներով կենտրոնում և տեղերում՝ իրրե մի ամբողջ շարք արտադրական, կուլտուրական, դաստիարակչական և այլ կազմակերպութիւններ: Նրանք միավորում են բոլոր պրոֆեսիաների բանվորներին: Դա կուսակցական կազմակերպութիւնն է: Արհմիութիւնները մեզ մոտ տիրող բանվոր դասակարգի համապարփակ կազմակերպութիւններ կարելի չե անվանել: Նրանք կոմունիզմի դպրոց են: Նրանք իրենց միջից առանձնացնում են լավագոյն մարդկանց ղեկավար աշխատանքի համար կառավարչութեան բոլոր ճյուղերում: Նրանք իրազործում են կապը բանվոր դասակարգի առաջավորների ու հետակապը բանվոր դասակարգի առաջնորդների միջև: Նրանք բանվորական մասնաներին միացնում են բանվոր դասակարգի ավանդադրի հետ:

Յերկրորդ՝ դա խորհուրդներն են իրենց բաղմամբով ճյուղավորումներով կենտրոնում և տեղերում՝ իրրե վարչական, տնտեսավարական, ռազմական, կուլտուրական և այլ պետական կազմակերպութիւններ՝ ավերակցած դրան անթիվ բաղմութեամբ աշխատավորական լացրած դրան անթիվ բաղմութեամբ աշխատավորական լիննաստեղծ մասնաշնորհային միավորութիւններ, (վոր չընթացում են այդ կազմակերպութիւնները և միացնում նրանց բնակչութեան հետ: Խորհուրդները քաղաքի և գյուղի բոլոր աշխատավորներին մասնաշնորհային կազմակերպութիւններն են: Դա կուսակցական կազմակերպութիւնն է: Խորհուրդները սրբաշնորհաբար գիտատուրայի ուղղակի արտահայտութիւնն են: Խորհուրդների միջոցով են կատարվում ամեն կարգի ու ձևի ձեռնարկումներ՝ ամբողջութեամբ գիտատուրան և կառուցե-

լու սոցիալիզմը: Խորհուրդները միջոցով և իրազդործ-
վում գյուղացիութեան պետական ղեկավարութիւնը
պրոլետարիատի կողմից: Խորհուրդները միասնում են
աշխատավորների միլիոնավոր մասսաները պրոլետա-
րիատի ավանգարդի հետ:

Յերրորդ՝ դա բոլոր տեսակները կոոպերացիան
ե իր բոլոր ճյուղավորումներով: Դա աշխատավորների
մասսայական կազմակերպութիւնն է, վոչ-կուսակցա-
կան կազմակերպութիւն, վոր միավորում է աշխատա-
վորներին նախ և առաջ իրրե սպառողներ, իսկ ժամա-
նակի ընթացքում՝ նաև իրրե արտադրողներ (գյուղա-
տնտեսական կոոպերացիա): Նա առանձին նշանակու-
թիւն է ստանում պրոլետարիատի դիկտատուրայի ամ-
րապնդումից հետո, լայն շինարարութեան շրջանում:
Նա հեշտացնում է պրոլետարիատի ավանգարդի կա-
պը գյուղացիութեան մասսաների հետ և ստեղծում է
հնարավորութիւն՝ վերջիններին ներգրավելու սոցիա-
լիզմի շինարարութեան հունը:

Չորրորդ՝ դա յերիտասարդութեան միութիւնն է:
Դա բանվորական և գյուղացիական յերիտասարդու-
թեան մասսայական կազմակերպութիւնն է, վոչ-կու-
սակցական կազմակերպութիւն, բայց կուսակցութեա-
նը հարող: Նա նպատակ ունի ոգնելու կուսակցութեա-
նը՝ յերիտասարդ սերունդը սոցիալիզմի վողով դաս-
տիարակելու գործում: Նա յերիտասարդ ղեկերվներ է
մատակարարում պրոլետարիատի մնացած բոլոր մաս-
սայական կազմակերպութիւններին՝ կառավարութեան
բոլոր ճյուղերում: Յերիտասարդութեան միութիւնն
առանձին նշանակութիւն ստացավ պրոլետարիատի
դիկտատուրայի ամրապնդումից հետո, պրոլետարիա-

տի լայն կուլտուրական և դաստիարակչական աշխա-
տանքի շրջանում:

Վերջապես՝ դա պրոլետարիատի կուսակցութիւնն
է, նրա ավանգարդը: Նրա ուժը նրանումն է, վոր նա
պրոլետարիատի բոլոր մասսայական կազմակերպու-
թիւններից իր շարքերն է ընդունում բոլոր լավագոյն
մարդկանց: Նրա կոչումն այն է, վոր միավորի առանց
բացառութեան պրոլետարիատի բոլոր մասսայական
կազմակերպութիւնները և նրանց գործողութիւններն
ուղղի մի նպատակի՝ պրոլետարիատի աղատագրութեան
նպատակին: Իսկ միավորել ու առաջնորդել նրանց մի
նպատակի գծով՝ բացարձակապես անհրաժեշտ է, վո-
րովհետև առանց դրան անհնարին է պրոլետարիատի
պայքարի միասնականութիւնը, վորովհետև առանց
դրան անհնարին է պրոլետարական մասսաների ղեկա-
վարութիւնն իշխանութեան համար նրանց վարած
պայքարում, սոցիալիզմի կառուցման նրանց պայքա-
րում: Բայց միավորել ու ղեկավարել պրոլետարիատի
կազմակերպութիւնների աշխատանքն ընդունակ է մի-
այն պրոլետարիատի ավանգարդը, նրա կուսակցու-
թիւնը: Միայն պրոլետարիատի կուսակցութիւնն է
միայն կոմունիստների կուսակցութիւնն է ընդունակ
պրոլետարիատի դիկտատուրայի սխտեմում իրազոր-
ծելու հիմնական ղեկավարի այդ դերը (Ստալին):

ԿՈՆՏՐՈՒ ՀԱՐՅԵՐ

1. Ինչո՞ւ յի միայն բանվոր դասակարգի ու նրա
կուսակցութեան ղեկավար դերն ապահովում Խորհրդ-
դային պետութեան ամբողջութիւնը և ինչո՞ւն է արտա-
հայտում այդ ղեկավար դերը:

2. Ինչպե՞ս է բանվորական պետութիւնը պայքարել ու պայքարում կուլակութեան դեմ:

3. Ի՞նչ նշանակութիւն ունեն համատարած կոլեկտիւացիան և կուլակութեան վորպես դասակարգի վերացման քաղաքականութեան հաջողութիւնները բանվոր դասակարգի՝ դյուղացիութեան հետ դաշինքի ամրացման համար:

4. Ինչո՞ւ յի ներկայումս կոլտնտեսական դյուղացիութիւնը հանդիսանում Խորհրդային իշխանութեան հիմնական և ամուր հենարանը, դյուղում, կենտրոնական դեմքը հողագործութեան մեջ:

5. Ինչո՞ւմն է արտահայտւում կուսակցութեան կողմից խորհուրդներին ցույց տված ղեկավարութիւնը և ինչո՞ւ առանց դրան անհնարին է Խորհրդային իշխանութեան իրագործումը:

6. Ինչպե՞ս է կուսակցութիւնը ղեկավարում պրոլետարական պետութիւնը:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍՍՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԱ

611 պատգամավոր է հաշվւում Փրանտական պարլամենտում:

611 պատգամավոր է հաշվւում ԽՍՀՄ կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյում:

Միևնույն ժամանակ, սակայն դրա հետեւին թաղանթաձեւ են յերկու հակադիր պիստամներ, վորոնք արմատապես տարբերվում են միմյանցից:

Ուլքե՞ր են կապիտալիստական Ֆրանսիայի այդ 661 պատգամավորները, ինչպիսի՞ն է նրանց դասակարգային դեմքը: Ահա նրանք. — բանկիրներն, արդյու-

նաբերողները և առևտրականներն այդ 611 հողու մեջ կաղմում են 163 հողի, կամ պարլամենտի բոլոր պատգամավորների 26,7 տոկոսը, ժուրնալիստներ և չինովնիկներ՝ 243 հողի (39,8 տոկոս), փաստաբաններ՝ 143 հողի 23,4 տոկոս), կալվածատերեր՝ 40 հողի (6,5 տոկոս): Կան նաև բանվորներ. նրանց թիւն է 22 հողի, այսինքն 4 տոկոսից փոքր ինչ պակաս:

Ավելի հեշտ է թվել մեր 611 պատգամավորի սոցիալական կազմը: Դրանք բանվորներ են, դյուղացիներ ու ծառայողներ. ըստ վորում վերջիններիս մեջ շատերը նախկին բանվորներ ու դյուղացիներ են: Կենտրոնական կոմի 611 անդամից 286 հողի բանվոր են, այսինքն՝ կեսից փոքր ինչ պակաս, 98 հողի՝ դյուղացի, և մնացածը՝ ծառայողներ:

Յերկու աշխարհ—յերկու նիստեմ, յերկու հակադիր իշխանութիւն:

«Խորհրդային իշխանութեան Ելութիւնը, — ասում է Լենինը, — այն է, վոր հատկապես հենց այն դասակարգերի մասնաշաղկան կաղմակերպութիւնը, վորոնք առաջներում ճնշվել են կապիտալիստների կողմից, այսինքն՝ բանվորների ու կիսապրոլետարների (դյուղացիների, վորոնք չեն շահագործում ուրիշ աշխատանքը և վորոնք ստիպված են շարունակ վաճառելու իրենց աշխատանքի արտադրանքի դոնն մի մասը) հանդիսանում է ամբողջ պետական իշխանութեան, ամբողջ պետական ապարատի մշտական ու միակ հիմքը: Հատկապես այն մասնանիքը, վորոնք մինչև իսկ ամենադեմոկրատիկ բուրժուական հանրապետութիւններում որենքով իրավահավասար են յեղել, իսկ դործով դանաղան միջոցների ու խորմանկութիւնների ոգնութեամբ հեռացվել են քաղաքական կյանքի մասնակցու-

թյունից և դեմոկրատական իրավունքներից ու ազատություններից ոգտվելուց, այժմ ներգրավվում են պետութայն դեմոկրատական կառավարութայն մշտական, անարգել և դրա հետ միասին վճռական մասնակցութայն»:

Դրանումն է մեր խորհրդային, պրոլետարական պետութայն հիմնական տարբերությունը բուրժուական պետութայնից:

Մեր պետութայն ուժն ու կորովը հատկապես հենց նրա վրա յե հիմնված, վոր մեզանում բանվոր դասակարգի, կոլտնտեսականների, աշխատավորների ամենալայն խավերն անմիջական մասնակցություն են ցույց տալիս պետութայն դիկավարութայնը:

Խորհրդային Միութայն բանվոր դասակարգը բացառյտորեն ասում է, վոր իշխանությունը պատկանում է իրեն, վոր ինքը յերկրի կառավարութայնը ներգործողները, կապիտալիստները, կալվածատերերը, կուլակները, տերտերները, նախկին վոստիկաններն ու ժանդարմները և նման այլ պարագլուխները տեղ չունեն պետական մարմիններում. նրանք զրկված են քաղաքական իրավունքներից:

ՌՍՖՍՀ սահմանադրութայն 14-րդ հոդվածն ասում է.

«Ղեկավարվելով աշխատավորների շահերով, Ռուսաստանի Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապետությունը զրկում է այն իրավունքներից առանձին անձանց և առանձին խմբակներին, վորպիսի իրավունքներով նրանք ոգտվում են ի վնաս սոցիալիստական հեղափոխութայն շահերի»:

Իսկ վորո՞նք են այդ խմբակներն ու այդ անձինք:

Այդ այն անձինք են, ովքեր դիմում են վարձու աշխատանքի՝ չահույթ ստանալու նպատակով, ապրում են անաշխատ վաստակով, մասնավոր առևտրականներն ու միջնորդները, կուլակները, ամեն տեսակ կրոնների ու դավանանքի տերտերները, նախկին վոստիկանները, ժանդարմները, պահնորդայինները, Ռոմանովների տան անդամները, խելագարները, վոճրագործները:

Մենք հարկ չունենք վոչ վորից ծածկելու Խորհրդային պետութայն դասակարգային բնույթը:

Այդ մասին լավ գիտեն տապալված ու մեր յերկրից արտաքսված կապիտալիստներն ու կալվածատերերը և միջադգային իմպերիալիստները, — և բացահայտորեն պատրաստվում են արշավի ընդդեմ աշխատավորների հայրենիքի, վորպեսզի վոչնչացնեն իրենց ատելի սոցիալիստական հատարակարգը:

Այդ մասին լավ գիտեն սահմանից դուրս դասակարգային մեր յեղարայները, — ամբողջ աշխարհի աշխատավորներն ու ճնշվածները, — և բացահայտորեն արտահայտում են իրեն համակրանքը դեպի Խորհրդային Միությունը, — իրենց իսկական հայրենիքը, պատրաստվելով հակահարված տալու՝ նրա դեմ հարձակում գործելու յուրաքանչյուր փորձին:

Այդ մասին լավ գիտեն ԽՍՀՄ աշխատավորները, վորոնք թեևները քստած սոցիալիզմ են կառուցում յերկրագնդի մեկ վեցերորդ մասում, ամրացնում են իրենց պետութայն պաշտպանունակությունը:

Շահագործողներին ատելի յե խորհրդային սիստեմը:

Խորհուրդներն իսկական ձևով միանգամայն հնարավորություն են տալիս աշխատավորներին ակտիվ կառուցելու իրենց պետությունը, մասնակցելու նրա

կառավարութեանը և բոլոր հասարակական գործերում՝ տնտեսական, ընդհանուր քաղաքական, ռազմական, կուլտուրական գործերում:

Բուռն աճում է մեր յերկրի բանվոր դասակարգի և բոլոր աշխատավոր մասսաների ակտիվութիւնը՝ պետութեան կառավարման գործում: Այդ մասին պայծառ կերպով վկայում են վերընտրական կամպանիաների արդշունքները:

1927 թվին ընտրութիւններին մասնակցել է 35,6 միլիոն ընտրող, 1929 թվին՝ 47 միլիոն, իսկ 1931 թվին՝ 61 միլիոն կամ բոլոր ընտրողների 72 տոկոսը: Յեթն վերցնենք առանձին գյուղական վայրեր, այստեղ ևս մենք կտեսնենք նույն պատկերը. 1927 թվին ընտրութիւններին ներկայացել է 48,4 %, 1929 թվին՝ 61,8 %, 1931 թվին՝ 70,4 %: Աճում է նաև կանանց ակտիվութիւնը: 1926 թվին խորհուրդների վերընտրութիւններին մասնակցել է կանանց 30 %-ը միայն, 1929 թվին՝ արդեն 47,3 %, իսկ 1930 թվին՝ բոլոր ընտրող կանանց 62 տոկոսը:

Խորհուրդների անդամների և խորհրդային ակտիվի ընդհանուր քանակը ԽՍՀՄ մեջ 10 միլիոն հոգուց ավելի է:

Միայն խորհրդային յերկրում հնարավոր է մասսաների այդպիսի լայն մասնակցութիւն պետութեան կառավարման մեջ:

Խորհրդային պետութեան դեմոկրատական ելութիւնն այսպես է արտահայտել Լենինը. —

«Միայն յերբ խորհուրդները դարձան պետական միակ ապարատ, իրագործելի դարձաւ ճշգրտների ամբողջ մասսայի մասնակցութիւնը ղեկավարման մեջ, մի մասսա, վորն ամենաազատ ու լուսավոր բուրժուա-

կան դեմոկրատիայի որոք միշտ էլ փաստորեն իննսում և ինն հարյուր յերրորդականով բացասված է յեղել կառավարման մասնակցութիւնից: Խորհուրդներում միայն շահագործվողների մասսան սկսում է իրոք սովորել վոչ թե գրքերով՝ այլ սեփական պրակտիկ վործով սոցիալիստական շինարարութեան գործը, նոր հասարակական կարգապահութիւն ստեղծելը, ազատ աշխատողների ազատ միութիւնը»:

Աշխարհի բոլոր յերկրներէց մեր Միութիւնն են գալիս պրոլետարիատի և աշխատավորների ներկայացուցիչները, վորպեսզի իրենց աչքերով տեսնեն, թե ինչպես են իրենց յեղբայրները սոցիալիզմ կառուցում:

Այդպիսի պատգամավորներից մեկը 80 հոգի կազմով տասը պետութիւնից, վոր յեկել եր Հոկտեմբերի տասնամյակի տոնակատարութեանը, գրույց է ունեցել ընկ Ստալինի հետ: Ընկ. Ստալինին բազմաթիվ հարցեր են տվել: Նրանցից մեկը հարցրել է. «Ի՞նչու խորհրդային Միութեան մեջ չեն հանդուրժում սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցութեանը»: Ընկեր Ստալինն այսպես է սկսել իր պատասխանը. «Սոցիալ-դեմոկրատական (այսինքն՝ մենչևիկներին) կուսակցութեանը չեն հանդուրժում խորհրդային Միութեան մեջ, վորովհետև այստեղ չեն հանդուրժում հակահեղափոխականներին»:

Պրոլետարական յերկրում արգելված են բոլոր բուրժուական, հակահեղափոխական կուսակցութիւնները, վորոնք իրենց գործունեութեան նպատակ են դարձնում խորհուրդների իշխանութեան տապալումը և շահագործողների իշխանութեան վերականգնումը:

Պրոլետարական յերկրում արգելված են բուրժուական, հակահեղափոխական թերթերը, գրքերը: Պրո-

լետտաւական յերկրում շահագործողները զրկված են վոչ-միայն ձայնի իրավունքից, այլև խոսքի, ժողովների, միութնային կազմակերպչական, հակահեղափոխական պործունեութեան ազատութեանից:

Պետադավաճութեանը, — պրոլետարիատի գլխատառայի համատարած ու ամենախիստ պահակը — աջա-յրջութեամբ հետևում է մեր դատակարարային թշնամի-ներին բոլոր փորձերին, վրոնց նպատակն է դադարի աշխատանք տանել աշխատավորների իշխանութեան դէմ:

Բայց զրա փոխարեն աշխատավորներին իրենց պետկրատական իրավունքներն ոգտագործման համար տրված են պատմութեան մեջ չտեսնված հնարավորու-թյուններ:

Մամուլը, դպրոցը, արվեստը — իՍՆՄ մեջ ամեն ինչ դրված է ի սպաս աշխատավորների շահերի:

Կապիտալիստական բուրժուական Ռուսաստանը իրենից ներկայացրել է անգրագետ յերկիր: Մեծահա-սակ բնակչութեան 60 տոկ. գիր չի ճանաչել: Յարական Ռուսաստանի միջնակարգ դպրոցները, համալսարանները (ինչպես ներկայումս բոլոր կապիտալիստական յեր-կրներում) բաց են յեղել միայն կալվածատերերի, կապիտալիստների, տերտերների, սպանների և այլոց դավակների համար: Անասելի դժվար է յեղել բանվորի ու աշխատավոր գյուղացու համար դպրոց ընկնել, իսկ առավել ևս բարձրագոյն կրթութեան ստանալ:

Ներկայումս մեր խորհրդային Միութեանը հիմ-նականում դարձել է համատարած գրագիտութեան յերկիր. բնակչութեան 90 տոկոսը մեղանում արդեն գրագետ է: Նախադպրոցական հիմնարկներով 1932 թվին ընդգրկված է յեղել մոտ 6 միլիոն մանուկ, այ-

սինքն՝ 6 տեղամ ավելի, քան 1931 թվին: Անգրագե-տների ու կիսագրագետների համար 1920—1921 թ.թ. յեղել է 40.967 դպրոց և այնտեղ սովորել է 1.157.607 հոգի, իսկ 1931—1932 թ.թ. կար արդեն 269.878 այդ-պիսի դպրոց և այնտեղ սովորել է 8.347.691 հոգի: Մեր տեխնիկումներում ու բարձրագոյն կրթական հիմ-նարկներում ուսանողների 80 տոկոսը բանվորներ ու գյուղացիներ են:

Միայն խորհրդային յերկրում հնարավոր է լուսա-վորութեամբ աշխատավորների այդպիսի ընդգրկում, կուլտուրայի այդպիսի աճում:

Բոլոր տպարանները, թղթի գործարանները խլված են շահագործողներից և զրկված են աշխատավորների տրամադրութեան տակ: Ներկայումս իՍՆՄ բոլոր թեր-թերի տիրաժը 11 անգամ ավելի յե նախահեղափոխա-կան թերթերի տիրաժից: 1927 թվին իՍՆՄ մեջ յեղել է ընդամենը 576 թերթ, իսկ 1932 թվին թերթերի թիվը հասել է 6 հազարից ավելի, դեռ չհաշված պատի թեր-թերը, գործարանային տպագիր թերթերը, միօրյա թերթերը և այլն:

Բանթղթակիցների, գյուղթղթակիցների, ղինթղ-թակիցների, պատանի թղթակիցների միլիոնավոր բա-նակ իր թերթերի եջերում, իր թղթի վրա և իր տպա-րաններում տպված մարտնչում է թերութեանների դէմ, հաղորդակից է լինում նվաճումներով, սովորում է, աճում է:

Միայն խորհրդային իշխանութեան որոք է հնա-րավոր իսկական աղատ մամուլ միլիոնավոր աշխատա-վորների համար:

Պրոլետարական հեղափոխութեանը ջախջախեց տարական Ռուսաստանի բյուրոկրատական սխտեմը,

վորը հենվում էր աշխատավոր մասսաների խավարի և իրավաբեկության վրա:

Սակայն մեր խորհրդային պետության պայմաններում անգամ մենք չենք կարողացել միանգամայն վերացնել մեր հիմնարկությունների գործունեությունը մեջ բյուրոկրատական բոլոր խեղաթյուրումները: Դեռ այդ հիմնարկները տեղ-տեղ աղտոտված են սոցիալիստական հասարակարգի խորթ տարրերով: Տակավին վերջնականապես չլախնախառնված դասակարգային թշնամին, կատաղի դիմադրություն ցույց տալով սոցիալիզմի շինարարությունը, աշխատում է ազդել մեր հիմնարկների վրա ևս, դիմելով մի շարք դեպքերում ուղղակի վնասարարության:

Ցեղ մասսաները մոբիլիզացիայի յեն յենթարկվում պայքարելու այդ չարիքի՝ բյուրոկրատիզմի դեմ:

Լայն ծավալված ինքնաքննադատությունն ուղնում է գտելու մեր խորհրդային ապարատը վնասարարներից, բյուրոկրատներից, կաշառակերներից, ծուլներից:

Խորհրդային ապարատի գտումը, վոր սխտեմաբար կիրառվում է վերջին տարիներս, նույնպես ծառայում է խորթ տարրերից զտվելու նպատակներին: Խորհուրդների 15-րդ համամիութենական համագումարում ընկ. Սուլիմովը բերել է այսպիսի թվեր. զրտման հանձնաժողովները կենտրոնում ու տեղերում քննություն են առել մոտ 1 միլիոն հոգի, գտելով 100 հազար հոգի: Այդ զտմանը մասնակցություն են ցույց տվել բանվորները, բատրակները, չքավորները, կոլտնտեսականները, ծառայողներն ու մասնագետները: Մոտ 300 հազար հոգի ներգրավված է յեղել զտման անմիջական մասնակցությունը, իսկ յեթե հաշվի առ-

նենք այն բոլորին, ովքեր մասնակցել են ժողովներին, վորտեղ վերջնականապես լուծվել է զտման յենթակա յուրաքանչյուր անհատի հարցը, ապա այդ թիվը կհասնի 9½ միլիոն վիթխարի չափի:

Այսպես ինքը մասսան պայքարում է հնի մնացորդի՝ բյուրոկրատիզմի դեմ:

Մեր պետական ապարատի նույն այդ առողջացման, բանվորացման նպատակներին ծառայում են սոցհամատեղումը, բանվորական շեֆությունը, առաջնաչումը:

Ապարատի գտումից հետո, վորի մասին վերն աացինք, զտվածների փոխարեն առաջ է քաշված 15 հազար բանվոր, կոլտնտեսական և աշխատավոր դյուղացի:

«Խորհուրդները քաղաքի ու դյուղի բոլոր աշխատավորների մասսայական կազմակերպությունն են... Խորհուրդները պրոլետարիատի դիկտատուրայի անմիջական արտահայտությունն են»:

Ընկ. Ստալինի այդ խոսքերը կարճ ու սպառիչ կերպով հայտարարում են մեր պետության հիմնական տարբերությունը բուրժուական պետություններից:

Նրանց մոտ, — սահմանի այն կողմը, — մի բուռ չահգործողներ իշխում են աշխատավորների հսկայական մեծամասնության վրա, մեղանում, — ԽՍՀՄ մեջ, — աշխատավորների հսկայական մեծամասնություն իշխում է մի բուռն նախկին շահագործողների վրա:

ԻՆՉՁԵՍ Ե ԿԱՌՈՒՑՎԱԾ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Խորհրդային սահմանադրությունը (հիմնական որենքը), վոր ընդունված է ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի 2-րդ

նստաշրջանում 1922 թվի հուլիսի 6-ին, ինչպես և միութենական հանրապետությունների սահմանադրությունները խտիվ տարբերվում են բուրժուական պետությունների սահմանադրություններից: Մեր սահմանադրությունը հայտարարում է, վոր հողը, անտառները, հանքերը, ջրերը, ֆարրիկները, գործարանները, հանքահորերը և յերկաթուղիներն անցնում են աշխատավորների սեփականության: Մեր սահմանադրությունը հայտարարում է ունեւոր դասակարգերի վերնաթափում և աշխատավորների սպառաղիւնում:

«Հիմնական ինդիւրը, վոր նկատի յն առնված ՌՍՖՍՀ սահմանադրության ներկա անցողիկ մոմենտի համար, — այն է, վոր հաստատվում է քաղաքային ու գյուղական պրոլետարիատի և չքավորագույն գյուղացիության դիկտատուրան՝ ճնշելու համար մարդը մարդու կողմից չահագործումը և սոցիալիզմ կառուցելու համար, վորի որոշ չի կարող լինել վո՛չ բաժանումը ըստ դասակարգերի և վո՛չ սեփական իշխանությունն»:

Մեր Սահմանադրությունը խորհուրդները հայտարարում է յերկրում պրոլետարիատի դիկտատուրայի մարմիններ:

«Ռուսաստանը հայտարարվում է բանվորների, ղինվորների ու գյուղացիների պատգամավորների խորհուրդների հանրապետություն: Ամբողջ իշխանությունը կենտրոնում ու տեղերում պատկանում է այդ խորհուրդներին», — այսպես է ասված լենինի իրաված «աշխատավոր և չահագործվող ժողովրդի իրավունքների ղեկավարացիայում»:

Խորհրդային իշխանության հիմնական ու նախնական բջիջները հանդիսանում են խորհուրդները, վորոնք կաղմակերպվում են քաղաքներում, ֆարրիկ-գործա-

րանային ալաններում ու գյուղերում: Այդ մարմիններն ստեղծվում են իրենց աշխատավորների անմիջական ընտրությունների միջոցով:

Իսկ ինչպիսի՞ կաղմ ունեն իշխանության այդ նախնական բջիջները:

Վերջին վերընտրությունները ցույց տվեցին վոչ միայն ընտրողների աճում, այլև՝ թե՛ գյուղական և թե՛ քաղաքային խորհուրդների կաղմի բարելավում:

1927 թվին գյուղխորհուրդներում ընտրված էր 1.344.986 անդամ, իսկ 1931 թվին՝ 1.510.394 հոգի: 1927 թվին գյուղխորհուրդներում բանվորների թիվն է յեղել 66.080 հոգի կամ 5 %, իսկ 1931 թվին՝ 112.167 կամ 7 տոկոսից ավելի: այսինքն՝ ղգալիորեն ուժեղացել է գյուղում բանվորների, գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման կաղմակերպիչների ու ղեկավարների անմիջական ղեկավարությունը: Ավելացել է նույնպես խորհուրդների անդամ-կոլտնտեսականների քանակը, 1931 թվին հասնելով 524.842 հոգու: Ուժեղացել է կուսակցական ղեկավարությունը գյուղխորհուրդներում, վորն այնչափ անհրաժեշտ է ու կարևոր գյուղում սրվող դասակարգային պայքարի պայմաններում: Կուսխալր գյուղխորհուրդներում 1927 թվին կաղմել է 9 %, իսկ 1931 թվին՝ 15 %:

Փոխվել ու բարելավվել է նույնպես քաղաքային խորհուրդների կաղմը:

Թվական	Անդամների ընդհ. քանակը	Նրանցիղ առաջու բունվոր	Համկամուտի (ը) անդամ
1927	122.572	46.100	51.927
1931	166.934	70.247	82.953

Առանձնապես հարկավոր է նշել իշխանության նախնական մարմինների մեջ կանանց քանակի մեծ ավել-

լացումը: Նրանց թիվը գյուղխորհուրդներում 1927 թվին 151.298 (11 տոկոս) էր, իսկ 1931 թվին հասել է 316.697 (21 %): Քաղխորհուրդներում կանանց տոկոսը նույն այդ տարիներին բարձրացել է 18 %-ից հասնելով մինչև 25,8 տոկոսի:

Ամրացել է վերջին տարիներս խորհուրդների նյութական բաղան. տեղական բյուջեն տարեց տարի բարձրանում է և 1927 թվին հասել է 1.789,8 միլիոն ռուբլու, իսկ 1932 թվին՝ 4.849,5 միլիոն ռուբլի:

Բոլոր բարձրագույն հիմնարկները (համազումարները) ներառյալ նաև ամբողջ ԽՍՀՄ իշխանության գերագույն մարմինը, — Խորհուրդների համամիութենական համազումարը, — ստեղծվում են ստորին մարմինների կողմից նրանց ընտրության միջոցով: Խորհուրդների ընտրությունները կատարվում են քաղաքներում արտադրական միավորներով (գործարաններ, ձեռնարկություններ): Գյուղական վայրերում ընտրական տեղամասերը հանդիսանում են խորհրտեսուրթյունները, կոլտնտեսությունները, գյուղխորհուրդները և այլն:

Ծավալուն սոցիալիստական շինարարությունը և ամբողջ ճակատով ծավալուն սոցիալիստական հարձակման անցնելը խորհուրդների առաջ դնում են մի շարք կարևորագույն խնդիրներ: Յեղնելով դրանից, ԽՍՀ Միության Խորհուրդների 6-րդ համազումարը վորոշեց հասնել «խորհուրդների ու խորհրդային ապարատի ամբողջ աշխատանքի վերակառուցման, յերեսով դարձնել նրանց դեպի արտադրությունն ու կոլտնտեսական շինարարությունը, վճռականապես հաղթահարել ու պորտոնիզմը և բայլելիկյան տեմպերից յետ մնալը խորհրդային ամբողջ աշխատանքում վերից վար, կազ-

մակերպել ընդունված վորոշումների փաստացի կատարման խիստ ստուգում»:

Այդ նպատակներով կիրառված են դանադան միջոցառումներ, մասնավորապես տնտեսական ռայոնացում: Ոկրուդները, վորոնք մի ավելորդ աստիճան էյին տեղերի ու կենտրոնի կապի համար, վերացվեցին, ապարատը մոտեցվեց բնակչության մասսաներին և ռայոնը դարձավ գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման հանգույցային կետը: Դրա հետ միասին ՈւխՍՀ-ում և ՌՍՖՍՀ մի շարք ռայոններում անցկացվեց նոր, մարդային բաժանում, դարձյալ իշխանության մարմիններն աշխատավոր մասսաներին մոտեցնելու նպատակով:

Վերանայված էր խորհուրդների կազմն այն տեսակետից, թե, ինչ չափով են նրանք համապատասխանում կուսակցության ու կառավարության առաջադրած խնդիրներին:

ԽՍՀՄ մեջ աշխատավորների յուրաքանչյուր կուլեկտիվ, վորն ուղարկել է իր ներկայացուցչին, իրավունք ունի, պարտավոր է պահանջել և պահանջում է ամենամանրամասն հաշվետվություն խորհրդում ունեցած իր հաշվետվության մասին: Աշխատավորներն իրավունք ունեն յետ կանչելու իրենց պատգամավորին, յերբ նա այս կամ այն պատճառով զրկվում է ընտրողների վստահությունից:

Այսպես որինակ՝ վերջին հաշվետու-ստուգողական կամպանիայում կենտրոնական Սևահողային մարզի մի քանի ռայոններ յետ կանչեցին իրենց պատգամավորները 8,3 տոկոսը:

Ինչո՞ւ յեն ընտրողները զրկում իրենց պատգամավորներին պետական իշխանության մարմին՝ խորհրդի պատվավոր ու պատասխանատու կոչումից:

Նույն հաշվետու-ստուգողական կամպանիան ան-
լիս ե հետևյալ թվերը.—պասիվության ու անգործու-
նեյության համար յետ ե կանչված 47,7%, դասակար-
գային գծի խեղաթյուրման համար՝ 10,7%-ը, դասա-
կարգայնորեն խորթ տարրեր՝ 3,7%, վերադաս մար-
մինների վորոշումների չկատարման համար՝ 3,3% և
այլն:

Այսպես ե գործով իրացվում աշխատավորների
կոնտրոլն իրենց պետական ապարատի գործունեյու-
թյան նկատմամբ:

Ավելի քան ութ տարի առաջ հաստատված ու գործի
մեջ եր գրված ԽՍՀՄ սահմանադրությունը, վորի
հիմքում գրված եյին Հոկտեմբերի հիմնական սկզբ-
րուները.—փոխադարձ վստահությունը, Խորհրդա-
յին յերկրի ժողովուրդների յեղբայրական աշխատակե-
ցությունն ու համերաշխությունը:

«Ռուսաստանի Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ Խոր-
հրդային Հանրապետությունը (ՌՍՖՍՀ), Ուկրայինա-
յի Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետությունը
(ՈՒՍՍՀ), Բելոռուսական Սոցիալիստական Խորհրդա-
յին Հանրապետությունը (ԲՍՍՀ), Անդերկովկասյան
Սոցիալիստական Ֆեդերատիվ Խորհրդային Հանրապե-
տությունը (ԱՍՖՍՀ. Ադրբեյջանի Խորհրդային Սո-
ցիալիստական Հանրապետություն, Վրաստանի Խոր-
հրդային Սոցիալիստական Հանրապետություն, Հա-
յաստանի Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետու-
թյուն), Թուրքմենստանի Սոցիալիստական Խորհրդա-
յին Հանրապետությունը (Թուրք ԽՍՀ), Ուզբեկստանի
Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունը
(ՌԻՋԽՍՀ) և Տաջիկստանի Սոցիալիստական Խորհրդ-
ային Հանրապետությունը (ՏԱՋ ԽՍՀ) միացված են ու

կազմում են մի միութենական պետություն—Խորհրդա-
յին Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միու-
թյուն»:

Այսպես ե անված ԽՍՀՄ զոյացման մասին պայմա-
նադրութ:

Ինչը պատճառ հանդիսացավ աղգային խորհրդային
Հանրապետությունների այդ համախմբմանն ի մի մի-
ասնական պետություն:

Նախ՝ իմպերիալիստական ու քաղաքացիական պա-
տերազմների կողմից ավերված ժողովրդական տնտե-
սությունը միասնական ջանքերով վերականգնելու ան-
հրաժեշտությունը, ժողովրդական տնտեսության դար-
գացման ու սոցիալիստական վերակառուցման վերա-
բերյալ միասնական ջանքերի անհրաժեշտությունը:

Յերկրորդ՝ կապիտալիստական շրջապատման ու
պատերազմի աճող սպառնալիքի սլոյմաններում խոր-
հրդային բոլոր հանրապետությունների միասնական
ճակատ ստեղծելու անհրաժեշտությունը՝ իմպերիա-
լիստների հարձակումից պաշտպանելու համար Խոր-
հրդային յերկիրը:

Յերրորդ՝ լենինյան աղգային քաղաքականության
պրակտիկ կենսագործումը, վորի նպատակն ե՝ դար-
գացնել մեր յերկրում բնակվող բազմաթիվ աղղու-
թյունների սոցիալիստական տնտեսությունն ու կուլ-
տուրան:

ԽՍՀՄ հանդիսանում ե կամավոր միություն: Բո-
լոր միութենական հանրապետությունները, անկախ
իրենց տերիտորիայից, աղգաբնակչությունից, տնտե-
սությունից, ուժից, անկախ նրանից, թե մեծ են թե
փոքր, առաջավոր են թե հետամնաց, բոլորն ել Միու-

թյան մեջ են մտնում հավասար ու միատեսակ իրավունքներով ու հիմունքներով:

Միության Կենտրոնացված ստեղծելը, վորն ընտրվում է խորհուրդների Համամիութենական համագումարում, նույնպես ասահանում է մեր յերկրի բոլոր միջև իսկ ամենափոքր աղքատ ժողովուրդների իրավահավասարությունը:

ԽՍՀՄ Կենտրոնացված բաղկացած է Միությունների խորհուրդից ու աղքատ ժողովուրդների խորհուրդից: Միութենական խորհուրդն ընտրվում է խորհուրդների Համամիութենական համագումարի կողմից, վորը բաղկացած է քաղաքային խորհուրդների ներկայացուցիչներից (25 հազար ընտրողներից 1 պատգամավոր) և գյուղխորհուրդների ներկայացուցիչներից (125 հազար բնակիչներից 1 պատգամավոր): Աղքատ ժողովուրդների խորհուրդը բաղկացած է բոլոր միութենական ու ավտոնոմ սոցիալիստական խորհրդային հանրապետությունների հավասար թվով ներկայացուցիչներից, յուրաքանչյուրից 5 ներկայացուցիչ, անկախ նրա բնակչության մեծությունից, մի-մի ներկայացուցիչ բոլոր ավտոնոմ աղքատ մարզերից:

Ընդ ամեն կառավարության որոշումներն ու վորոշումներն անպայման պետք է անցնեն և՛ Միութենական խորհուրդից և՛ աղքատ ժողովուրդների խորհուրդից: Այսպիսով յուրաքանչյուր աղքատ ժողովուրդի աշխատավորներ անմիջական մասնակցություն են ցույց տալիս խորհրդային պետության կառավարմանը:

Միության Կենտրոնացված ղործադիր ու կարգադրիչ մարմինը հանդիսանում է Ժողովրդական կոմիտեների խորհուրդը, վորը ղեկընդունում ու վորոշումներ է հրատարակում, այն իրավունքների սահմաններ

ում, վոր վերապահել է նրան Միության Կենտրոնացվածը: Այդ ղեկընդունումն ու վորոշումները պարտադիր են ԽՍՀՄ ամբողջ տերիտորիայի վրա:

ՌՍՖՍՀ Կենտրոնացված նախագահը և ԽՍՀՄ Կենտրոնացված ղործադիր ղոր նախագահներից մեկը Միտայիլ Իվանովիչ Կալինինն է, համամիութենական ավագը, ամենահին բայլեկիլը, Լենինի սովորն և հավատարիմ աշակերտը, մեր կուսակցության Գաղբյուրոյի անդամը:

ԽՍՀՄ Ժողովուրդների նախագահն է ընկեր Մուրտուլ—Սկրյալինը, բայլեկիլների կուսակցության անդամ 1906 թվից, վորը մեր կուսակցության պատմության բոլոր շրջաններում յեղել է Լենինի անասան հաւեղը, կուսակցության առաջնորդ ընկ. Ստալինի ղինակիցը, կուսակցության, բանվոր դասակարգի ու բոլոր աշխատավորների ամենասիրելի ղեկավարներից մեկը:

Ինչպես և մեր յերկրի բոլոր աշխատավորները, Կարմիր բանակի մարտիկը խորհրդային Միության իրավագոր քաղաքային է, նա վայելում է քաղաքական բոլոր իրավունքներ:

«Հակառակ բուրժուական բանակների, մեր կարմիր բանակայինը բառիս լայն իմաստով իր յերկրի քաղաքային է, վորն ակտիվ մասնակցում է նրա ամբողջ քաղաքական կյանքին» (Մ. Ֆրունզե):

Կարմիր բանակայինների անուններ, մենք կգտնենք Համամիութենական Կենտրոնացվածի կազմի մեջ: Որինակ՝ 40-րդ հրաձիգ ղնդի կարմիր բանակային ընկ. Ս. Գ. Իվակին, 10-րդ հրետանի կարմիր բանակային ընկ. Ա. Պ. Սովա, Կալինովսկու անվան բրիգադի ավտովաշտի կարմիր բանակային ղոֆեր Ա. Վ. Ոստրովսկի:

Չլինվորական պարտադիր ծառայութեան որենքում
կա այսպիսի կետ (230-րդ) .

«Բանվորա-Դյուղացիական Կարմիր Բանակի շար-
քերում գտնվող ղինվորականներն ու ղինապարտներն
ապատվում են ղինվորական ծառայութեան պարտա-
կանութեանները կրելուց այն միջոցին, յերբ անհրա-
ժեշտ է .—

ա) մասնակցել Խորհուրդների ընտրութեաններին
և կատարել Խորհուրդներում ընտրովի պաշտոններով
պարտականութեանները .

բ) մասնակցել, վորպես ներկայացուցիչներ հա-
մադումարներում, կոնֆերանսներում ու ժողովներում,
վորոնք հրավիրվում են Խորհրդային իշխանութեան
մարմինների կողմից .

գ) մասնակցել դատական մարմինների աշխատանք-
ներում, վորպես ժողովրդական ատենակալներ, ռադ-
մական տրիբունալների ժամանակավոր անդամներ և
հասարակական մեղադրողներ .

դ) ներկայանալու դատական ու քննական մարմիննե-
րին, յերբ կանչվում են վորպես մեղադրյալներ, վկա-
ներ, երսպերտներ, թարգմանիչներ .

ե) մասնակցել վորպես ներկայացուցիչներ այն
համագումարներում, կոնֆերանսներում ու ժողովնե-
րում, վոր հրավիրվում են հասարակական կազմակեր-
պութեանները, — յուրաքանչյուր առանձին դեպքում
գործաժառի հրամատարի թույլտվութեամբ» :

Յուրաքանչյուր կարմիր բանակային Խորհրդային
յերկրի իրավադոր քաղաքացին է : Նա պետք է ակտիվ
մասնակցի յերկրի քաղաքական, տնտեսական, կուլ-
տուրական ամբողջ կյանքին :

Կարմիր բանակը սքանչելի քաղաքական դպրոց է :

Յեվ յուրաքանչյուր մարտիկ պետք է այդ դպրոցին
անցնի այնպես, վոր յերկարատե արձակուրդի մեկնե-
լիս, լինի իր դյուղում, իր կրթնտեսութեանում, իր
ձեռնարկութեանում առաջավորը, Խորհրդային պե-
տութեան ակտիվիստը, կառավարութեան ու լենինյան
բայելիկյան կուսակցութեան վորոշումների կիրառման
համար մարտնչողը :

«Վոչ մի թիղ ուրիշի հողից մենք չենք ուղղում :
Բայց և մեր հողը, վոչ մի վերջով մեր հողից չենք տա
վոչ վաքի» (Ս. Ստալին) :

ՆՅՈՒԹԵՐ ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ

1. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Յեվ...

ԳՐԻ ԱՌ ստորև գտեղված հատվածի
հիմնական մտքերը :

Խորհրդային իշխանութեանը վոչ այլ ինչ է, յեթե
վոչ պրոլետարիատի դիկտատուրայի կազմակերպչա-
կա ձևը, առաջավոր այն դասակարգի դիկտատուրայի,
վոր բարձրացնում է նոր դեմոկրատիզմի, պետութեան
կառավարման մեջ ինքնուրույն մասնակցութեան
տասնյակ ու տասնյակ միլիոնավոր աշխատավորներին
ու շահագործվողներին, վորոնք իրենց վորձով վարժ-
վում են տեսնել հանձինս պրոլետարիատի կարգապահ
և դիտակից ավանգարդի իրենց հոսալի առաջնոր-
դին...

Խորհուրդները նոր պետական ասպարատ են, վորոնք
տալիս են նախ՝ բանվորներին ու դյուղացիներին ղին-

ված ուժ, ըստ վորում այդ ուժը կտրված չե ժողո-
վդէից, վորպէս հին մշտական բանակի ուժը, այլ ա-
մենասերտ կերպով կապված ե նրա հետ. ռազմական
տեսակետից այդ ուժն անհամեմատ ավելի հզոր ե, քան
նախկինը. հեղափոխական տեսակետից նա անփոխա-
րինելի յե վորեւե այլ բանով:

Յերկրորդ՝ այդ ապարատը տալիս ե կապ մասսա-
ների հետ, ժողովրդի մեծամասնության հետ, այնչափ
սերտ, անխղելի, հեշտ ստուգվող ու վերանայվող, վոր
նման վոչ մի բանի անունն անգամ չկար նախկին պե-
տական ապարատում:

Յերրորդ՝ այդ ապարատը շնորհիվ իր կազմի ընտ-
րողականության ու փոխարինելիության՝ ժողովրդի
կամքով, առանց բյուրոկրատիկ ձեւականությունների,
ավելի դեմոկրատիկ ե, քան նախկին ապարատները:

Չորրորդ՝ նա ամուր կապ ե տալիս ամենաբազմա-
զան պրոֆեսիաների հետ, հեշտացնում ե ամենա տոր
բնութի ամենատրբեր ռեֆորմներն առանց բյուրոկրա-
տիայի:

Հինգերորդ՝ նա տալիս ե ավանդարդի կազմակերպչ-
ման ձեւը, այսինքն՝ ճնշված դասակարգերի. բանվոր-
ների ու դյուղացիների ամենադիտակից, ամենափոխա-
դուն, առաջավոր մասի կազմակերպման ձեւը, հանդի-
սանալով այդպիսով մի ապարատ, վորի միջոցով ճշնշ-
ված դասակարգերի ավանդարդը կարող ե փոփոխ հա-
նել, դաստիարակել, սովորեցնել ե իր յետեից տանել
այդ դասակարգերի այն ամբողջ վիթխարի մասսան,
վորը մինչ այժմ կանգնած ե յեղել միանգամայն քաղա-
քական կյանքից դուրս, պարտությունից դուրս:

Խորհրդային իշխանության ելությունն այն ե, վոր
հատկապէս հենց կապիտալիստների ձեռքով ճնշված դա

սակարգերի, այսինքն՝ բանվորների ու պրոլետարների
(դյուղացիների, վորոնք ուրիշի աշխատանքը չեն չա-
հագործում ե վորոնք ստիպված են շարունակ վաճառել
իրենց աշխատանքի արատաւրանքի դոնե մի մասը) մաս-
սայական կազմակերպությունն ե պետական իշխանու-
թյան, ամբողջ պետական ապարատի մշտական ու միակ
հիմքը:

Հատկապէս հենց այն մասսաները, վորոնք մինչև
իսկ ամենադեմոկրատիկ բուրժուական հանրապետու-
թյուններում որենքով իրավահալասար եյին, իսկ դոր-
ծով դանապան միջոցների ու խորամանկությունների
ոգնությամբ հեռացվում եյին քաղաքական կյանքի
մասնակցությունից ե դեմոկրատական իրավունքներն
ու ազատություններն ողտադործելուց, այժմ ներգրա-
վում են պետության դեմոկրատական կառավարման
մեջ, անարդել ե այն ել վճռական մասնակցություն:
(Լենին):

2. ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԱ

Մշակիւր Լենինի յերկերից ստորե բերված
հատվածներն ու խորհրդային սահմանա-
դրությունից քաղվածքը ե ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ
ՄԺՈՓ ՅԵԼՈՒՅԹ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ԷԵՄԵԼԱԿԱՆ
ԲԵՄԱՅԻ շուրջը:

ՎՈՐՆ Ե ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԱՅԻ ՀԻՄ-
ՆԱԿԱՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՈՒԹՈՒԱԿԱՆ ԴԵՄՈ-
ԿՐԱՏԻԱՅԻՑ:

Խորհրդային, այսինքն՝ պրոլետարական դեմոկրա-
տիզմի սոցիալիստական բնութի իր կոնկրետ տվյալ
կիրառման մեջ բաղկացած ե.—

—Նախ՝ նրանում, վոր ընտրողները հանդիսանում

են աշխատավորներն ու շահագործվող մասսաները՝ բուրժուազիան բացառվում են.

— Յերկրորդ՝ նրանում, վոր ընտրությունների ամեն տեսակ բյուրոկրատիկ ձևականություններ և սահմանափակումներ վերանում են, մասսաներն իրենք են վորոշում ընտրությունների կարգն ու ժամանակը՝ ընտրվածներին յետ կանչելու լիակատար ազատությամբ:

— Յերրորդ՝ նրանում, վոր ստեղծվում է աշխատավորների ավանդարդի, — խոշոր արդյունաբերական պրոլետարիատի, — լավագույն մասսայական կազմակերպության, վորը հնարավորություն է տալիս նրան ղեկավարելու շահագործվողների ամենալայն խափերին, ներդրակելու նրանց ինքնուրույն քաղաքական կյանքի մեջ, դաստիարակելու նրանց քաղաքականապես իրենց սեփական փորձով, — վոր այդպիսով առաջին անգամ արշավ է կատարվում, վորպեսզի բնակչությունն իրոք վարժվի կառավարելու և սկսի կառավարել (Լենին):

Ճնշված դատակարգերի մասսաները, հեղափոխական պրոլետարներից զխտակից և աղնիվ առաջնորդները մեր կողմը կլինեն: Բավական է ծանոթացնել նման պրոլետարներին և այդ մասսաներին մեր խորհրդային սահմանադրության հետ, և նրանք միանգամից կսեն ահա թե վորտեղ են մեր իսկական մարդիկ, ահա թե վորտեղ է իսկական բանվորական կուսակցությունը, իսկական բանվորական կառավարությունը: Քանի վոր նա չի խաբում բանվորներին ու ֆորմների մասին դատարկաբանությամբ, ինչպես խաբում է յին մեղ առաջնորդ կոչեցւոյները, այլ լրջորեն մատնանշում է շահագործողների դեմ, լրջորեն հեղափոխություն է անցկացնում, մարտնչում է բանվորների լիակատար ազատագրման գործի համար:

Յեթե շահագործողները զրկված են ընտրական իրավունքից խորհուրդների կողմից խորհուրդների մի տարվա «սլրակտիկայից» հետո, այդ նշանակում է, վոր խորհուրդներն իրոք ճնշված մասսաների կազմակերպություններն են, և վոչ թե բուրժուազիային վաճառված սոցիալ-իմպերիալիստների կամ սոցիալ-սլացիֆիստների կազմակերպությունները: Յեթե այդ խորհուրդներն ընտրական իրավունքները խել են շահագործողներից, այդ նշանակում է, վոր խորհուրդները վոչ թե կապիտալիստների հետ մանր բուրժուական համաձայնության մարմիններ են, վոչ թե սլալամենտական ձայնության մարմիններ են, այլ իրոք հեղափոխատախոսության մարմիններ են, վորոնք մախական պրոլետարիատի մարմիններ են, վորոնք մահու և կյանքի սլարքար են մղում շահագործողների դեմ (Լենին):

Ո՞վ է ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ՈԳՏՎՈՒՄ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻՑ

68. խորհուրդներն ընտրելու և ընտրվելու իրավունք են վայելում անկախ սեռից, դալանանքից, ցեղից, աղղությունից, նստակեցությունից և այլն Ռուսաստանի սոցիալիստական ֆեդերատիվ խորհրդային հանրապետության հետևյալ այն քաղաքացիները, վորոնց 18 տարին լրացել է ընտրություններից առաջ:

ա) բոլոր նրանք, ովքեր ապրուստի միջոցներ են ձեռք բերում արտադրական կամ հասարակական — ողտակար աշխատանքով, ինչպես նաև այն անձինք, ովքեր զբաղված են տնային անտեսությամբ, վորն ապա-

հովում ե առաջինների համար արտադրական աշխատանքի հնարավորութիւնը.

բ) Բանվորադուրացիական կարմիր բանակի ու նավատորմի կարմիր բանակայիններն ու կարմիր նավատորմայինները.

գ) Սույն հոգւածի «ա» և «բ» կետերի մեջ հիշված կատեգորիաների մեջ մտնող այն քաղաքացիները, վորոնք վորէն չափով կորցրել են աշխատունակութիւնը: 69. Ձեն ընտրում և ընտրվել չեն կարող, թեկուզ և նրանք մտնելիս լինեն վերահիշյալ կատեգորիաներից մեկնումեկի մեջ.

ա) Այն անձինք, վորոնք վաստակ ստանալու նպատակով դիմում են վարձու աշխատանքի.

բ) այն անձինք, վորոնք ապրում են անաշխատ յեկամուտով, ինչպես որինակ՝ կապիտալից ստացած տոկոսներով, ձեռնարկութիւններից ստացած յեկամուտներով, գույքից ստացած շահույթներով և այլն.

գ) մանավոր առևտրականները, առևտրական միջնորդները.

դ) բոլոր դավանանքների կրօնական պաշտամունքների հոգևոր ծառայողները, վորոնց համար այդ դրագումները պրոֆեսիա յե և վարդապետները.

յե) նախկին վոստիկանութիւն, ժանդարմների առանձին կորպուսի և պահանջարկային բաժինների ծառայողներն ու գործակալները, Ռուսաստանի նախկին ցարական տան անդամները, ինչպես նաև այն անձինք, վորոնք ղեկավարել են վոստիկանութիւն, ժանդարմների ու պատիժ մարմինների գործունեութիւնը.

զ) սահմանված կարգով հոգեկան հիվանդ կամ խելագար ճանաչվածները.

ե) այն անձինք, ովքեր հանցագործութիւն համար դատապարտված են քաղաքական իրավունքների սահմանափակման այն ժամկետով, վոր սահմանված ե դատավճռով...

76. Ընտրողները, վորոնք խորհուրդն են ուղարկել իրենց պատգամավորին, իրավունք ունեն յուրաքանչյուր ժամանակ յետ կանչելու նրան և նոր ընտրութիւններ անցկացնելու:

3. Ո՞վ ե ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՅԵՐԿԻՐԸ

Կարդա ու ամփոփ ՊԱՏՄԻՐ Մ. Ի. Կալինինի ու Վ. Մ. Մուրտովի կենսագրութիւնները.

Յեքե ուզում եմք վերջնականապես հաղթել, մեմֆայսիֆ ե առաջիկայում ևս բարձր պահեմք լեհինի դրոշը, պահպանելով նրա մաքրութիւնն ու անբիծութիւնը: Այդ դրոշի տակ ընկ. Ստալինի ղեկավարութիւնը, հառաջ դեպի նորանոր հաղթանակներ:

Մ. Ի. ԿԱԼԻՆԻՆ

Մ. Ի. Կալինինը ԽՍՀՄ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի նախագահն ե ու դրա հետ միասին ՌՍՖՍՀ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեյի նախագահը: Ծնվել ե 1875 թվին նախկին Սուվերսկի նահանգի Վերխնյայա Տրոիցա գյուղում, գյուղական ընտանիքում:

14 տարեկան հասակից Մ. Ի. սկսում ե իր դժվարին ուղին գործարաններում, վորտեղ նա ծանոթանում ե ընդհատակյա աշխատողների ու հեղափոխական գրականութիւն հետ: Փամփշտի, Պուտիլովյան և այլ գոր-

ծարանները ավելցին նրան պրոլետարական կոլիում, պատրաստեցին նրան դալիք հեղափոխական գործունեության համար: 1898 թվին Մ. Ի մտնում է բայլչեիկների կուսակցության շարքերը, ստանում է լենինյան պատրաստություն: Վորպես հեղափոխության

ակտիվ ու վճռական զինվոր, վոր մարտնչում է կուսակցության առաջավոր շարքերում ընդդեմ ցարիզմի, նա յենթարկվել է ցարական վոստիկանության անթիվ հալածանքներին: Բանտն, աքսորը, ծեծը ե՛լ ավելի յեն կոփում նրա հեղափոխական կամքը:

Դուրս գալով բանտից փետրվարյան հեղափոխությունից հետո, Մ. Ի.-ն ամենայեւանդուն մասնակցություն է ցույց տալիս Խորհրդային իշխանության համար մղած պայքարում: Հոկտեմբերից հետո կուսակցությունն ու բանվոր դասակարգն առաջ են քաշում նրան ամենապատասխանատու պոստերի համար: 1919 թվին Մ. Ի. Կալինինը ընկ. Լենինի առաջարկով բան-

վոր դառնալարդի է աշխատավոր դյուղացիության կամքով ընտրվում է ՌՍԳՍՀ Կենտրոնականի նախագահ, իսկ այնուհետև 1923 թվին, յերր կողմվում է ԽՍՀ Միությունը, նա ընտրվում է ԽՍՀՄ Կենտրոնականի նախագահ:

Մ. Ի. Կալինինը հաստատուն բայլչեիկ լենինցի յի, մեր կուսակցության առաջնորդներից մեկը: 1919 թվից սկսած Մ. Ի. Կալինինը Համկոմկուսի (Բ) Կենտկոմի անդամ է և վերջին բոլոր տարիների ընթացքում Կենտկոմի Քաղբյուրոյի անդամ: Մ. Ի. Կալինինն ամբողջ ժամանակ զտնվում է Լենինի տոկուն ու հավատարիմ աշակերտների շարքերում, անհաշտ պայքար է մղել ու շարունակում է մղել հակահեղափոխական տոցիկիզմի, աջ ու «ձախ» ոպորտունիստների ու հաշտվողականների դեմ:

Հավատարիմ իր խաղաղության քաղաքականության, հետեողականորեն պայքարելով մյուս պետությունների հետ խաղաղ հարաբերություններ ամրացնելու համար, խորհուրդների յերկիրը վոչ վոքի վրա հարձակվելու չի պատրաստվել ու չի պատրաստվում: Սակայն հաշվի առնելով ԽՍՀՄ դեմ զինված ինտերվենցիայի հնարավորությունը իմպերիալիզմի բանակից, մեր անհաշտ թշնամիների կողմից, մենք անասասան վստահությամբ դեպի մեր ուժերը և մեր դասակարգային բարեկամների ուժերը, հայտարարում ենք՝ Խորհրդային Միությանը վոչ միայն անպաշտան չե, այլև Խորհրդային Միությունն անպարտելի յե» (Վ. Մուրաուլ):

Վ. Մ. ՄՈՂՈՏՈՎ

Վ. Մ. Մոլոտովը (Սկրյաբինը), — ԽՍՀՄ Ժողովրդական կոմիտեների խորհրդի նախագահը, — ծնվել է 1890 թվին Մոսկվայում: 1906 թվին ընկ. Մոլոտովը դառնում է բայլչեիկյան կուսակցության անդամ: Գտնելով ցարիզմի դեմ մարտնչողներին առաջավոր շարքերում, ընկ. Մոլոտովը յենթարկվում է ցարական վտարանդության անթիվ հալածանքներին, բանտերին ու աքսորներին: Ընդհատակյա աշխատանքի շրջանում,

փետրվարյան ու հոկտեմբերյան ուրերին ընկ. Մոլոտովն ակտիվ մասնակցում է բայլչեիկյան շարքերի շինարարությանն ու ամրացմանը, պրոլետարական դեկտատուրայի համար մղած պայքարին:

Ընկ. Մոլոտովը հանդիսացել է մեր կուսակցության ամենակոիված ղեկավարներից մեկը: 1916 թվին

նա անդամ եր կուսակցության կենտրոնական կոմիտեյի Ռուսաստանի Բյուրոյի: 1921 թվից ընկ. Մոլոտովը Համկոմկուսի (բ) Կենտկոմի անդամ է, իսկ 1922 թվից մինչև 1930 թվիվ՝ Համկոմկուսի (բ) Կենտկոմի քարտուղար: 1924 թվից սկսած ընկ. Մոլոտովը յեղել է Համկոմկուսի (բ) Կենտկոմի Գաղբյուրոյի թեկնածու, իսկ այնուհետև նաև ադամ:

Առանձնապես մեծ են ընկ. Մոլոտովի արժանիքները կուսակցության ու խորհուրդների ղեկավարության մեջ՝ քաղաքում ու գյուղում սոցիալիստական հաղթական շինարարության գործում, խորհուրդների աշխատանքի բարելավման համար մղած պայքարում:

Այն մոմենտին, յերբ յերկրի առաջ ծառացան հընգամյակը չորս տարում իրադործելու և կապիտալիզմի վերջին արմատները հատելու մեծագույն խնդիրները, բանվոր դասակարգն ու աշխատավոր մասսաները ընկ. Մոլոտովին հանձնարարեցին ղյխավորել պրոլետարական կառավարությունը: 1930 թվի դեկտեմբեր ամսից ընկ. Մոլոտովը ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի կողմից նշանակված է ԽՍՀՄ Ժողովրդական նախագահ:

4. ՄԻԼԻՈՆԱՎՈՐՆԵՐ ՆԵՐԳՐԱՎՎՈՒՄ ԵՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԿՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆԸ

ԿԱՐԴԱ ստորև գետեղված նյութը, քաղաքապետներին դուրս գալու համար ջուկի սեփական պրակտիկայից քեզ ծանոթացնելու փաստեր, յերբ մասսաները մեր գրավվել են յոյրիքային պետութայն կառավարման աշխատանքներին:

Համկոմկուսի (բ) 8-րդ համագումարում կուսակցության ծրագրերը քննարկելիս լենինը շեշտեց, Վոր

«Բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարել միշտ վերջ, մինչև լիակատար հաղթանակ կարելի չե միայն այն ժամանակ, յերբ ամբողջ բնակչությունը կմասնակցի կառավարմանը»:

Աշխատավորների համար պետական կառավարման տմենից մասսայական դպրոց պետք է հանդիսանան Վլադիմիր Իլյիչի մտքով բանվորադյուղացիական տեսչության մարմինները:

Պետապարատի բարելավման համար և բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարի բոլոր խոշորագույն միջոցառումները բանդյուղտեսչությունը վերջին տարիներս կիրառում է հարյուր հազարավոր աշխատավորների ոգնությամբ: Արդեն իսկ այն փառք, վոր խորհրդային ապարատի զտման բրիգադներում ու հանձնաժողովներում անմիջորեն մասնակցում են, վոչ լրիվ տվյալներով, 300 հազար հոգուց ավելի բանվորներ ու դյուղացիներ, վոր ապարատի զտման ժողովներին ակտիվ մասնակիցներ են յեղել միլիոնավոր մարդիկ, վկայում է բանվորա-դյուղացիական տեսչության աշխատանքներին, բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարին մասնակցությանը մասսաների ներգրավման վիթխարի թափի մասին:

Խորհրդային ապարատի զտման պրոցեսում ծնունդ առավ խորհրդային ապարատի սխտեմատիկ բարելավման համար մասսաների մասնակցության նոր մշտական ձև, այն է՝ դործարանների շեֆությունը հիմնարկների վրա:

Տոանյակ հազարավոր բանվորներ, — հետադոտողներ, ապարատի զտման մասնակցողներ, շեֆական բրիգադներ, սոցհամատեղողներ, — աշխատավորների բոլոր այդ ջոկատները, վոր սովորում են և արդեն իսկ վարժ-

թյան ակտիվ ոգնականներն են՝ բարելավելու համար խորհրդային ապարատը, «վորոնք նորից ու նորից և անընդհատ արմատախիլ են անում բյուրոկրատիզմի մոլախոտը» (Լենին):

Շեֆական բրիգադների մասնակցող տոանյակ հազարավոր ակտիվիստներ աճել, դարձել են պետապարատի նոր ղեկավար աշխատողներ: Իրացվում է սոցիալիստական համատեղության մասին լենինյան գաղափարը:

Սոցիալիստական համատեղության եյությունն այն է, վոր բանվորները, մնալով արտադրության մեջ, ճրիպպես կատարում են պետության և հասարակական արտադրության կառավարման առանձին ֆունկցիաները:

Ամենամոտավոր տվյալներով Մոսկվայի հիմնարկներում 1 հազարից ավելի սոցիալիստական համատեղող, Լենինգրադում՝ 2 հազարից ավելի, Ուկրայինում՝ 1 հազարից ավելի, Բելոռուսիայում՝ 300, Նիժեգորոդում՝ 250, Ներքին Վոլգայի շրջանում՝ 211 և այլն: Սակայն միայն բանվորները չեն, վոր գնում են սոցիալիստական համատեղության ուղիով: Վերջերս այդ շարժմանը սկսել են ներգաղթել նաև կոլտնտեսականները:

Ահա սոցիալիստական համատեղողների աշխատանքի միջանի որինակներ: Ընկ. Պետելինը, վորը ընկ. Լեպսեյի անվան դործարանի բանվոր է, աշխատում է ՌԽՖՍՀ Լուստոդկոմատում, վորպես ֆինանսական սեկտորի պետի տեղակալ: Ահա թե ինչ է նա պատմում իր դործունեյության մասին. «Յես իմ աշխատանքը կատարում եմ ցերեկը, քանի վոր գիշերն եմ աշխատում արտադրության մեջ: Յես մասնակցում

եմ Լուսժողկոմատի բոլոր հիմնարկների համար նախաձեռնված աշխատանքին: Յես դործողված էյի Նովոդիբկովո, վորտեղ մենք ունենք մի ինստիտուտ՝ մեծ տնտեսությամբ: Յեվ ահա չնայած այդ մեծ տնտեսության, ինստիտուտն ամբողջ ժամանակ տալիս էր 50—60 հազար ռուբլու դեֆիցիտ: Յես զնացի իմանալու, թե ինչու՞մ են բանը: Յերբ ամեն ինչ պարզվեց, հետադաշում ինստիտուտը վոչ միայն ծածկում էր իր բոլոր ծախսերը, այլև սկսեց միջանի հազար ռուբլի շահույթ տալ:

Կնկ. Դրոժժինը բանվոր է ընկ. Ստալինի նստված դործարանում. նա աշխատում է սոցիալիստական համատեղությամբ ծանր արդյունաբերության ժողկոմատի իմպորտային կահավորման խմբակում: Նա այսպիսի առաջարկություն մացրեց և հասավ այդ առաջարկության իրացմանը. նախքան իմպորտային կահավորում ձեռք բերելու վերաբերյալ ձեռնարկությունների պահանջների կատարումը, անհրաժեշտ է ստուգում կատարել, թե ինչպես են նրանք ոգտագործում իրենց ունեցած կահավորումը: Նա այդ դործին ներգրավեց չեֆբրիգադներին և առաջին իսկ հետադոտած ձեռնարկներում պարզվեց արտասահմանյան վալյուտայով 120 հազար ռուբլու իմպորտային կահավորում, վորն առանց ոգտագործելու մնացել է 1922 թվից և մասամբ՝ 1929 թվից:

Ողեսայում աշխատում են 15 սոցիալիստական համատեղողներ՝ վորպես դատախազների ոգնականներ: Նրանք այնքան են ընտելացել դատախազական աշխատանքներին, վոր նախընթաց տարվա վերջում լիովին փոխարինեցին յերեք հաստիքավոր դատախազի, վորն

աշխատավարձից տվեց տարեկան 7.200 ռուբլու խնայողություն:

Նման որինակներ ներկայումս կարելի է չափազանց շատ բերել:

Կոմունիստի համար մղած պայքարի տվյալ ետապում սոցիալիստական համատեղության վիթխարի նշանակությունն այն է, վոր նա դառնում է բանվոր դասակարգի ու մեր կուսակցության հուժկու զենքը՝ բյուրոկրատիզմի ու քաջքուկի դեմ, դասակարգայնորեն խորթ տարրերից պետապարատի դոման համար, նրա աշխատանքի բարելավման ու հետագա ամրացման մղած պայքարում: Դրա հետ միասին սոցիալիստական համատեղությունը դառնում է մի միջոց՝ աժանացնելու համար պետապարատը, ամրացնելու համար նրա կապը աշխատավորների ամենալայն խավերի հետ ու դառնում է պետության ու հասարակական արտադրության կոռուպիան մի վիթխարի դալոց, կոմունիզմի մի նոր դալոց:

5. ԻՆՉՊԵՍ Ե ԿԱՌՈՒՑՎԱԾ ԽՈՐՀՐԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒՅՑՈՒՆԸ

Խորհրդային իշխանության մարմինների կառուցումը

Ջարգելով ցարական Ռուսաստանի պետական ասպարատը, պրոլետարիատը բալլչիկների կուսակցության ղեկավարությամբ կառուցեց իր սեփական պետապարատը, խորհրդային իշխանության մարմինները:

Խորհուրդներն ստեղծվում են բանվորներից ու աշխատավոր դյուղացիներից ընտրված պատգամավորներով և աշխատում են Համկոմկուսի (բ) ղեկավարությամբ:

Թյամբ: Խորհրդային իշխանության վերադաս հիմնարկները (խորհուրդների համագումարները) մինչև ԽՍՀՄ իշխանության գերագույն մարմինը, — խորհուրդների համաժողովենական համագումարը, — ստեղծվում են ստորին մարմինների, տեղական խորհուրդների կողմից նրանց ընտրության միջոցով: Խորհուրդները և խորհուրդների պատգամավորները շարունակ հաշիվ են տալիս աշխատավոր մասսաներին, վորոնք ըննարկում և գնահատում են նրանց աշխատանքը:

Կազմակերպելով խորհուրդները, վորպես իշխանության մարմիններ, պրոլետարիատն ստեղծել է նրանց վոչ միայն ընտրության արևելու և քվեարկելու համար որենքները, այլ վորպես աշխատավորների կյանքի խորքում գտնվող բանվորական մարմիններ, վորոնք սերտորեն կապված են մասսաների հետ: Խորհուրդներն իրենց ձեռքում միացնում են ամբողջ իշխանությունը՝ և՛ որենսդրական, և՛ գործադիր, և՛ դատական իշխանությունը:

Այսպես որինակ՝ ԽՍՀՄ սահմանադրության 1-ին հոդվածն ասում է «ԽՍՀՄ Կենտրոնական Տնտեսական կոմիտեի և Կենտրոնական Տնտեսական կոմիտեի անդամները, և Կենտրոնական Տնտեսական կոմիտեի անդամները, համախմբում են որենսդրության ու կառավարման աշխատանքը»:

Բացի դրանից, Միության Կենտրոնական Տնտեսական կոմիտեի և նրա նախագահությունն ունեն մի շարք վարչակարգական իրավունքներ: Կապիտալիզմի որոշ մի ազդեցություն ճնշում է մյուս ազդեցության:

Նախկին ցարական Ռուսաստանի Ժողովուրդները, միատեղ ջանքերով Թոթափելով կապիտալիզմի ու կապիտալիստների լուծը, ստեղծելով ազդեցություններ

ինքնորոշման սկզբունքի հիման վրա սոցիալիստական հանրապետություններ ու ավտոնոմ մարզեր, միացել են լիակատար կամավորականության հիման վրա ու կազմել մի միութենական պետություն՝ Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միությունը:

Սոցիալիստական հանրապետությունների համախմբումն է մի միութենական պետություն — ԽՍՀՄ — ապահովում է նրանց արտաքին անվտանգությունը, սոցիալիզմի կառուցումը մեր յերկրում և մեր Միության մեջ բնակվող բոլոր Ժողովուրդների աշխատավորների աղգային զարգացման ապահովությունը:

Միության առանձին աղգային մասերի ներկայացուցչությունն առաջնացված է իրեն հատուկ մարմին, — Միութենական Կենտրոնական կազմի մեջ մտնող ազդեցությունների խորհուրդ: Այսպիսով միութենական Կենտրոնական կազմից է յերկու մասից՝ Միութենական Խորհուրդից, վորը հանդիսանում է Միության, վորպես ամբողջության, աշխատավոր բնակչության, վորպես ամբողջության, աշխատավորների խորհրդանշական կազմից է, սակայն կոչված է արտացոլելու զայն մարմին է, սակայն կոչված է արտացոլելու տնտեսության, լեզվի, կենցաղի, կուլտուրայի այն առանձնահատկությունները, վոր մի ազդեցություն տարբերում են մյուս ազդեցություններից:

Խորհրդային սոցիալիստական հանրապետությունների Միությունը, — ԽՍՀՄ, — հանդիսանում է խորհրդային հանրապետությունների համախմբում՝ ՌԽՖՍՀ, ՈւՍՖՍՀ, (Ուկրաինական), ԲԽՍՀ (Բելոռուսական), ԱՄՖՍՀ (Անդրկովկասյան սոցիալիստական Ֆեդերատիվ խորհրդային հանրապետություն, վորը բաղկացած է Ադրբեյջանի, Հայաստանի ու Վրաս-

տանի հանրապետութիւններէց), ՈւղիՍՀ (Ուղրեկստանի), ԹուրքիՍՀ (Թուրքմենստանի) և Տաջիկական ՍՀ:

Մեր Միութեան անունը,—ԽՍՀՄ,—յեւրում է, վոր այդ մի Միութիւնն է, վորի մեջ կարող է մտնել յուրաքանչյուր յերկիր, վորտեղ տապալված է բուրժուազիայի իշխանութիւնը և հաստատված է սրբութեամբ ղեկատարութեան:

Միութեան իշխանութեան գերադաս ժամկէտը հանդիսանում է խորհուրդների միութենական համագումարը, իսկ խորհուրդների մի համագումարից մինչև մյուսը՝ Միութեան Կենտգործկոմը, վորը հալածվում է նստաշրջանների՝ մի համադումարից մինչև մյուս համագումարը յեղած ժամանակաշրջանում առնվազն յերեք անգամ, և Միութեան Կենտգործկոմի նախագահութիւնը:

Միութեան Կենտգործկոմի գործադիր ու կարգադրիչ մարմինը հանդիսանում է Ժողովրդական Կոմիտեաների Խորհուրդը, վորը հրատարակում է ամբողջ Միութեան տերիտորիայում պարտադիր դեկրետներ, ու վորոշումներ այն սահմաններում, ինչ վերապահել է նրան Միութեան Կենտգործկոմը: Ժողովրդական Կոմիտեաների խորհուրդներ գոյութիւն ունեն բոլոր հանրապետութիւններում՝ թե անմիջորէն ԽՍՀՄ կազմի մեջ մտնող և թե ֆեդերացիաների կազմի մեջ մտնող հանրապետութիւններում:

Միութեան Ժողովրդահրապարակած է նախագահից, նրա տեղակալից, Պետական Պլանային Հանձնա-Ժողովի (պտպլանի) նախագահներից և Միացյալ Պետական Քաղաքական Վարչութիւնից ու Ժողովրդական Կոմիտեաներից:

Ժողովրդահրապարակից, վորպէս նրա հանձնաժողով, աշխատում է Աշխատանքի ու Պաշտպանութեան Խորհուրդը: 1931 թվից Ժողովրդահրապարակից գոյութիւն ունի Կատարման Հանձնաժողով, վորի խնդիրն է ստուգել կառավարութեան կարգադրութիւնների ու վորոշումների կատարումը: Ժողովրդահրապարակից աշխատում է նաև Պետադպարչութիւնը, վորպէս հակահեղափոխութեան, լրտեսութեան ու բանդիտիզմի դեմ պայքարի մարմին:

Միութեան Ժողովրդական Կոմիտեաները բաժանվում են համամիութենական և միացյալ: Համամիութեան Ժողովրդատներին պատկանում են հետևյալ Ժողովրդատները՝ արտաքին գործերի, ռազմական ու ծովային գործերի, արտաքին առևտրի, հաղորդակցութեան ճանապարհների, ջրային տրանսպորտի, փոստերի ու հեռագրերի, անտառային արդյունաբերութեան և ծանր արդյունաբերութեան: Այդ Ժողովրդատները միասնական են ամբողջ Միութեան համար և համապատասխան Ժողովրդատներ չունեն միութենական հանրապետութիւններում:

Միացյալ Ժողովրդատներ հանդիսանում են՝ թեթև արդյունաբերութեան, հողագործութեան, հացահատկային ու կենդանաբուծական խորհրդատեսութիւնների, աշխատանքի, մատակարարման, ֆինանսների, բան-վորա-գյուղացիական տեսչութեան Ժողովրդատները: Նրանք համապատասխան նույնանուն Ժողովրդատներ ունեն նաև միութենական հանրապետութիւններում (որինակ՝ ՌԽՖՍՀ, ՈւՍՍՀ, ԲՍՍՀ, ԱՆՖՍՀ և այլն): Բայց բացի դրանից, միութենական հանրապետութիւններում կան նաև այլ Ժողովրդատներ (արդարադատու-

թյան, լուսավորության, օլոողջապահության, սոցիալ-
լիստական ապահովման ու կոմունալ տնտեսության) :

ԿՈՆՏՐՈԼ ՀԱՐՑԵՐ

1. Վո՞րն է պրոլետարական դեմոկրատիայի հիմ-
նական տարբերությունը բուրժուական դեմոկրատիա-
յից (որինակներով) :

2. Վո՞րքե՞ն են կարմիր, բ անակայինի, վորպես
ԽՍՀՄ քաղաքացու իրավունքները :

ԽՈՐՈՒՐԴՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՆՈՐ ԶԵՎՈՎ ԱՇԽԱՏԵԼ, ՆՈՐ ԶԵՎՈՎ ՂԵԿԱՎԱՐԵԼ

Խորհրդային Միությունը վերջնականապես ու ան-
վերադարձ կերպով հաստատվել է սոցիալիստական
ճանապարհին և ընթանում է դեպի դասակարգերի լիա-
կատար վոչնչացումը, դեպի անդասակարգ սոցիալիս-
տական հասարակության կառուցումը :

Այդպիսի պարագայում վիթխարի նշանակություն
է ստանում ընկ. Ստալինի նոր ձևով աշխատելու ու
դեկավարելու մասին ցուցումը :

Այդ վերակառուցումը տարվել է ու տարվում է
խորհուրդների, վորպես կուսակցության գլխավոր
գծի հաղորդիչների, դերի բարձրացման հիման վրա,
անհաշտ պայքարի հիման վրա ընդդեմ դասակարգային
թշնամու և նրա աղետոտության, — բոլոր դույնի ու պոր-
տուխիստների և առաջին հերթին աջ թեքումնավորների
դեմ, յերեսով դեպի արտադրությունը, յերեսով դեպի
կոլտնտեսությունը շրջադարձի հիման վրա : Խորհուրդ-

ները պետք է ապահովեն քաղաքի և աշխատավոր գյու-
ղի միլիոնավոր պրոլետարական մասսաների ներգրա-
վումը սոցիալիստական շինարարության մեջ :

Սոցիալիստական հարձակման ծավալման վերաբե-
րյալ մեծ խնդիրներ են առաջադրվում քաղաքային
խորհուրդներին : Խորհուրդների միջոցով բանվոր դա-
սակարգը պայքար է մղում արդֆինպլանների կատար-
ման համար : Դրանում առանձնապես մեծ դեր պետք է
խաղան պատգամավորական խմբակները, ֆաբրիկին-
րում, գործարաններում, հանքերում ու հանքահորե-
րում : Նրանց խնդիրն է՝ մոբիլիզացիայի յենթարկել
բանվորական մասսաներին հարվածայնորեն ծավալելու
սոցիալիստական աշխատանքի բոլոր ձևերն ու մեթոդ-
ները՝ պայքարելու արդֆինպլանի կատարման ու գե-
րակատարման համար :

Կենտկոմի հուլիսյան (1931 թվի) պլենումն առա-
ջադրել է քաղաքային խորհուրդներին մի շարք եյա-
կան խնդիրներ ամբողջ քաղաքային տնտեսության վե-
րակառուցման գործում : Արագ աճող քաղաքների ա-
ռաջ ծառանում է բնակարանային շինարարության,
քաղաքային բարեկեցության տեմպերի զարգացման,
և այլ խնդիրներ : Մեծ խնդիրներ են ծառանում խոր-
հուրդների առաջ նաև խորհրդային առևտրի ծավալման
գործում : Այդ աշխատանքում քաղխորհուրդները պետք
է առաջատար դեր խաղան :

Խորհուրդների՝ յերեսով դեպի կոլտնտեսություն-
ները շրջադարձը գյուղական խորհուրդների հիմնական
խնդիրն է :

Համատարած կուլեկտիվացման հիման վրա վերաց-
վում է կուլակությունը վորպես դասակարգ : Կոլտնտե-
սային գյուղացիությունը դարձել է գյուղում Խոր-

հըրդային իշխանության հիմնական ու գլխավոր հեն-
րանը: Կոլտնտեսականը դաիձել է հողագործության
կենտրոնական դեմքը:

Հենվելով կոլտնտեսականի ակտիվության վրա,
խորհուրդները կուսակցության ղեկավարությամբ ամ-
րացնում են գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման
հաջողությունները՝ կոլտնտեսությունների կազմա-
կերպական-տնտեսական ամրացման հիման վրա, կոլ-
տնտեսությունների տվյալ ետապում հիմնական ու ա-
մենագլխավոր արտելային ձևով: Խորհուրդների ղեկա-
վարությամբ պետք է ջախջախվի հացամթերումների ու
ցանքի հակահեղափոխական կուլակային սաբոտաժը,
պետք է արմատախիլ արվեն կուլակության մնացորդ-
ների փորձերը՝ քայքայելու կոլտնտեսությունների
տնտեսությունը, քայքայելու աշխատանքային կարգա-
պահությունը, հախչտակելու ու գողանալու հասարա-
կական սեփականությունը: Կուսակցության ու կառա-
վարության վերջին վորոշումները հացամթերումների
ու մսամթերումների, գյուղհարկի, ցանքադաշտերի
ընդարձակման և կոլտնտեսական առևտրի զարգացման
մասին պետք է լինեն գյուղական խորհուրդների ա-
շխարհության կենտրոնում:

ՊԱՅՔԱՐԸ ԲՅՈՒՐՈՂՈՒՄՆԵՐԻ ԴՆՄ

Պրոլետարական հեղափոխությունը փչրեց ցարա-
կան Ռուսաստանի կառավարման բյուրոկրատիկ սիս-
տեմը:

Բայց մեր Խորհրդային պետության պայմաններում
ևս մենք չենք կարողացել դեռ իսպառ վերացնել մեր
հիմնարկների գործունեությունը բոլոր բյուրոկրատիկ
խեղաթյուրումները: Դասակարգային թշնամին, հու-

սահատ դիմադրություն ցույց տալով սոցիալիզմի
չինարարությանը, աշխատում է աղդել նաև մեր
հիմնարկների վրա, դիմելով մի շարք դեպքերում ուղ-
ղակի վնասարարության: Ահա թե ինչու Լենինը Խոր-
հըրդային իշխանության գոյության առաջին խսկ տա-
րիներից նախադգուչացրել է՝ մեր պետական ապարատի
բյուրոկրատական խեղաթյուրումների վտանգների
դեմ, ահա թե ինչու մեր կուսակցությունն ամբողջ
ժամանակ մոբիլիզացիայի յենթարկել ու մոբիլիզա-
ցիայի յե յենթարկում մասսաներին պայքարելու բյու-
րոկրատիզմի դեմ:

Կուսակցության ու կառավարության կարևորա-
գույն միջոցառումն այդ պայքարում հանդիսանում է
խորհրդային ապարատի վերջին տարիներս կիրառվող
զոտումը: Պայքարը պետական ապարատի բարելավման
համար մղվել է ու մղվում է նույնպես պետական հիմ-
նարկների նկատմամբ Փարիկների ու գործարաննե-
րի ունեցած չեֆության միջոցով: Պետական ապարատի
բարելավման գործում բանվորների մասնակցությունն
ոգնում է սոցիալական համատեղությունը, վորի ժա-
մանակ բանվորները, առանց կտրվելու արտադրու-
թյունից իրենց ժամանակի մի մասը նվիրում են ժող-
կոմատներում, խորհուրդներում, գործկոմներում կա-
տարած աշխատանքին:

Սոցիալիստական չինարարության վիթխարի հա-
ջողությունները, կուլտուրական հեղափոխությունը,
պայքարը համատարած դրոզիտություն համար, ապա-
րատի բանվորացումը, բանվորական չեֆությունը, սո-
ցիալիստական համատեղությունը, այս բոլորը հա-
տում են բյուրոկրատիզմի արմատները:

ՊԱՅՔԱՐ ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՈՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒ
ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Խորհուրդների առաջ ներկայումս ծառացել և մի կարևոր խնդր՝ ամեն կերպ ամրացնել հեղափոխական որինականությունը, վորը հուժկու միջոց և պրոլետարիատի ձեռքում՝ սոցիալիզմի համար մղած պայքարում:

Այդ են հատկապես նշում Համկոմկուսի (բ) Կենտկոմի, ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի ու Ժողկոմխորհի վերջին վորոշումները հեղափոխական որինականություն մասին, վորոնք հրավիրում են բոլոր տեղական մարմինների հատուկ ուշադրություն այն բանի վրա, վոր՝ «հեղափոխական որինականություն ամենախիստ պահանջանման խնդիրը կոլտնտեսությունների ու կոլտնտեսականների ամբողջ մասսայի նկատմամբ հատուկ կարևոր խնդիր և հանդիսանում այնպիսի պայմաններում, յերբ աշխատավոր դուռղացիների մեծամասնությունը համախմբվել և կոլտնտեսություններում»:

Հեղափոխական որինականությունը հանդիսանում և պրոլետարական դիկտատուրայի ամրացման, բանվորների և աշխատավոր դուռղացիների շահերի պաշտպանության համար և աշխատավորության դասակարգային թշնամիները դեմ, — կուլակության, սպեկուլյանտների, բուրժուական վնասարարների ու նրանց հակահեղափոխական, քաղաքական ագենտուրայի դեմ մղած պայքարի կարևորագույն միջոցներից մեկը:

Տակավին կան դեպքեր, յերբ կոպիտ ձևով խախտվում են կուսակցության դիրեկտիվներն ու կառավարության վորոշումները՝ կոլտնտեսային առևտրի,

նասունների բռնի համայնացման, բանվորների, կարմիր բանակայինների ու կոլտնտեսականների բողոքների անտեսման բնագավառում և այլն: Այդ խեղաթյուրումներն առանձին դեպքերում արտահայտվում են նաև ապորինի կալանքների, խուզարկությունների, գույքի բռնագրավման և աշխատավորների իրավունքների խախտման այլ ձևերով:

Հեղափոխական որինականության բոլոր այդ խախտումներին պետք և վերջ դրվի միանգամ ընդ միշտ:

Դասակարգային թշնամիները չեն դադարեցնում իրենց պայքարը պրոլետարական դիկտատուրայի դեմ: Նրանք ամենաբազմազան ճանապարհներ ու վարտողներ են՝ վորոնում, վորպեսզի խարխլեն սոցիալիստական տնտեսության հիմքերը և քայքայեն այդ տնտեսությունը:

Վերջերս նշված են բռնների հախտակման մի շարք դեպքեր ջրային ու յերկաթուղային տրանսպորտում, դեպքեր նշված են կոլտնտեսային, խորհտնտեսային, կոոպերանիվ ու պետական գույքի հախտակման դեպքեր: Կուլակային տարրերը դրդում են առանձին սակավ դիտակային տարրերը դրդում են առանձին սակավ դիտակային կոլտնտեսականներին՝ գողանալ հացահատիկը, խուրճերը, ծածուկ ծախել դողացած շուսականերում և այլն:

Կառավարությունը վորոշել և ուժեղացնել պայքարի միջոցները թշնամիներին ու հասարակական գույքի հախտակիչների դեմ և կիրառել նրանց նկատմամբ սոցիալական պաշտպանության առավելագույն չափը՝ զնդակահարություն, ամբողջ գույքի բռնագրավումով, չտալով մոչ մի ներում այդ վոճրագործներին:

Վոչ մի ներողամտություն չի կարող լինել աշխատ-

տավորների թշնամիների, հասարակական գույքի հափշտակիչների, կոլտնտեսությունները քայքայողների նկատմամբ:

Հասարակական, — սոցիալիստական, — գույքը սըրբազան է և անձեռնմխելի ու նրան անսասան պաշտպան է կանգնած պրոլետարական դիկտատուրայի պետությունը:

ԱՄՐԱՅՆԵԼ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կապիտալի յերկրներում բուրժուազիան իր պետության ամբողջ ապարատն ոգտագործում է ճնշելու համար աշխատավորական մասսաներին, իր տիրապետությունն ամրացնելու համար:

Պրոլետարիատն իր տիրապետությունն ոգտագործում է, վորպես հասարակության սոցիալիստական վերակառուցման դեմք, վորի վերջնական նպատակն է հանդիսանում կոմունիզմը՝ առանց դասակարգերի և առանց պետության հասարակությունը:

Սոցիալիստական շինարարության այն հանդուրժությունները, վոր ձեռք են բերված առաջին հնգամյակում, ամուր հիմք ստեղծեցին ԽՍՀՄ մեջ սոցիալիզմի հետագա, ե՛լ ավելի վեթիսարի հաղթանակների համար:

Առաջին հնգամյակում մենք լուծեցինք սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմքի կառուցման խնդիրը: Յերկուրդ հնգամյակը հանդիսանում է մեր յերկրում առաջին դասակարգ սոցիալիստական հասարակության կառուցման հնգամյակ:

Կուսակցության 17-րդ կոնֆերանսը մատնանշեց վոր յերկրորդ 5-ամյակի հիմնական քաղաքական խնդիրը հանդիսանում է կապիտալիստական տարրերի

ընդհանրապես դասակարգերի վերջնական վերացումը, դասակարգային տարբերություն ու շահագործում առաջացնող պատճառների լիակատար վոչնչացումը, եկոնոմիկայում ու մարդկանց դիտակցության մեջ կապիտալիզմի մնացորդների հաղթահարումը և յերկրի ամբողջ աշխատավոր բնակչությանն առաջակարգ սոցիալիստական հասարակակարգի դիտակից ու ակտիվ կառուցողներ դարձնելը:

Սակայն յերկրորդ հնգամյակում առաջադրվող խնդիրը, — կապիտալիստական տարրերի և ընդհանրապես դասակարգերի վերացումը, կապիտալիզմի մնացորդների հաղթահարումը եկոնոմիկայում ու մարդկանց դիտակցության մեջ, — հեշտ խնդիր է: Իր կապուման համար նա պահանջում է կուսակցության, բանվոր դասակարգի և բոլոր աշխատավորների վեթիսարի ջանքերը: Կապիտալիզմի վերացվող մնացորդները ցույց են տալիս և դեռ ցույց են տալու հուսահատ դիմադրություն:

Անհրաժեշտ է նաև հաստատապես ու շարունակ հիշել, վոր մենք ապրում ենք և սոցիալիզմ ենք կառուցում կապիտալիստական շրջապատման մեջ: Թըշնամիները ճնած չեն: Նրանք հարմար առիթի յեն սպասում մեր դեմ հարձակվելու համար:

Մենք յուրաքանչյուր րոպե պետք է պատրաստ լինենք յետ մղելու կապիտալիստների հարձակումը, պաշտպանելու ամբողջ աշխարհի պրոլետարների ու ճնշվածների սոցիալիստական հայրենիքը:

Այդ բոլորը պահանջում է անշեղորեն ամրացնել պրոլետարիատի դիկտատուրան, ուժեղացնել պրոլետարական պետության կորովը: Յերկրորդ հնգամյակի խնդիրները կարող են իրագործվել միայն այն դեպք

քում, յերբ պահպանվի և ամրացվի պրոլետարիատի ղեկավար դերը, յերբ պահպանվի և ամրացվի պրոլետարական պետութիւնը:

Պետութեան մահացումը, վոչնչացումն աստիճանաբար ու յերկարատե ժամանակում կատարվող պրոցես է:

Նրա մահացումն ընթանում է պրոլետարական դիկտատուրայի ամրացման ուղիով: Պրոլետարական պետութեան կորույթը թուլացնելու յուրաքանչյուր փորձ կարող է անուղղելի վնաս հասցնել սոցիալիզմի կառուցման գործին:

Միայն բանվոր դասակարգի թշնամիները կարող են քարոզել պրոլետարական դիկտատուրայի թուլացման հնարավորութիւնը:

Պրոլետարիատի դիկտատուրան պետք է վոչ միայն ճնշելու համար վոչնչացվող դասակարգերի դիմադրութիւնը, այլ նա անհրաժեշտ է նաև կազմակերպելու համար հենց իր պրոլետարիատի բոլոր ուժերը, իսկ նրա ղեկավարութեամբ նաև բոլոր աշխատավորների ուժերը՝ պայքարելու դասակարգերի վոչնչացման և սոցիալիստական արտադրութեան կազմակերպման համար:

Միայն սակայն, անսասան պրոլետարական դիկտատուրան կարող է ապահովել դասակարգերի վերացումը, կապիտալիզմի մնացորդների վերացումը եկանոմիկայում ու մարդկանց դիտակցութեան մէջ, դաստիարակել բոլոր աշխատավորներին սոցիալիստական հասարակական կարգապահութեան վրդով: Միայն պրոլետարական պետութեան ամրացումը կապահովի խորհրդային յերկրի արտադրական ուժերի՝ պատմու-

թեան մեջ չտեսնված աճումը, կապահովի յերկրի պաշտպանունակութիւնը:

ՆՅՈՒԹԵՐ ԻՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ

1. ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՆԵՐԿԱՅՈՒՄՍ

Ընդգծիր ստորև բերված հատվածների հիմնական մտքերը:

Իսկական ձևով իրագործելու համար սոցիալիստական շինարարութեան բայլչեիկյան տեմպերը, անհրաժեշտ է բարձրացնել խորհուրդների աշխատանքը, բարձրացնել խորհրդային ապարատի աշխատանքը՝ վերից վար ու վարից վեր:

Վարպեզի ընթանան մեր տնտեսութեան կազմակերպման գործի գլուխն անցած, խորհուրդները պետք է հասնեն նրան, վոր իրենց աշխատանքում հետևողականորեն անցկացնեն կուսակցութեան բայլչեիկյան քաղաքականութիւնը:

Նրանք պետք է ամրացնեն իրենց կապերը մասսաների հետ, հենվելով նոր մասսայական ակտիվի վրա և առաջին հերթին հարվածայինների ու կոլտնտեսականների ակտիվի վրա:

Խորհուրդները պետք է վերջապես՝ իսկական ձևով դնեն ընդունված վորոշումների փաստացի կատարման ստուգումը:

Այն ժամանակ խոշոր արտադրութեան արագ աճման պայմաններում վոչ միայն քաղաքում, այլև գյուղում խորհուրդները կկարողանան հայտարարել պրոլետարական դիկտատուրայի նոր և իրոք մեծադպրուն հնարավորութիւնները, — վորպես դիկտատուրայի, վոր հաս-

աստուծոն ուղի յե հարթում դեպի սոցիալիզմի հաղթանակը վող միայն իՍՍՀՄ մեջ, այլև ամբողջ աշխարհում:

Հարկավոր է գործնականում վերակառուցել խորհրդային աշխատանքը վերակառուցման շրջանի խնդիրների համեմատ:

Այդ վերակառուցումը կապված է խորհրդային ապարատում բյուրոկրատիզմի դեմ մղած պայքարի ու ժեղացման հետ:

Բյուրոկրատիզմի չարիքը մենք չենք կարող չքննարկել դասակարգային տեսակետից: Բյուրոկրատիզմի մեջ իր արտացոլումն է դստնում պրոլետարիատին խորթ դասակարգային ազդեցությունների ամենաուժեղ արտահայտություններից մեկը:

Այդ պատճառով ի միջի այլոց բյուրոկրատիզմի դեմ մղած պայքարը կապված է խորհրդային ապարատի ղեկավարության մեջ ոպորտունիզմի և մանավանդ ալթերման դեմ մղած պայքարի հետ:

Այլ ոպորտունիստները, ինչպես ցույց տվեց մեր աշխատանքի հարուստ պրակտիկան, սակավ ակտիվ են լին և գործնականում չափազանց հեշտ յենթակա ելին բյուրոկրատական ազդեցություններին: Յեվ այդ հասկանալի յե, քանի վոր ալ թեքումը հանդիսանում է տվյալ շրջանում կուսակցության մեջ հետևապես նաև խորհրդային ղեկավար մարմիններում բուրժուական կուլակային ազդեցությունների ամենից վտանգավոր արտահայտությունը:

Այդ պատճառով խորհրդային աշխատանքի վերակառուցումը և դրա հետ կապված բյուրոկրատիզմի դեմ ուժեղացած պայքարը նոր ձևով է դնում խորհրդային ապարատում ալ թեքումավորների դեմ մղվող պայքարի հարցը:

Խորհրդային ապարատի աշխատանքում ապահովելու համար կուսակցության դժի կիրառումը, մենք պետք է նոր ձևով դենք պետապարատում ալ թեքման դեմ մղվող պայքարի հարցը: Մենք պետք է այժմ հանենք այն յեղրակացությունը, թե ալ թեքումավորներն ու անսկզբունք հաշտվողականները չեն կարող տեղ ունենալ խորհրդային ղեկավար մարմիններում:

Իհարկե, այդ չպետք է հասկանալ պարզեցրած ձևով: Յեվ այն ընկերը, վորն առաջ ալ սխալներ է դործել, կարող է հրաժարվել այդ սխալներից և դործով վերակառուցել իր աշխատանքը: Բայց մյուս կողմից չի կարելի հանդուրժել, վոր կուսակցության դժի մեջ ու խորհրդային դժի մեջ վորեւ տարբերություն կամ թեկուղ ճեղքվածք լինի, քանի վոր այդ վնաս է հասցնում կուսակցությանը և ձգում է խորհրդային դեբը:

Հարկավոր է հասնել նրան, վոր վող ալերը, վող «ձախ» ոպորտունիստական խեղաթյուրումները, ել չենք խոսում յերկերեսանիների մասին, տեղ չունենան խորհրդային աշխատանքում:

Անհրաժեշտ է ուժեղացնել պայքարը խորհրդային կուսակցության քաղաքականության թե՛ ալ և թե՛ «ձախ» խեղաթյուրումների դեմ և այդ հիման վրա, խորհրդային բայլչեկյան քաղաքականության իսկական կիրառման հիման վրա, բարձրացնել նրանց դեբը սոցիալիստական չինարարության մեջ (Մոլոտով):

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԾԱՎԱԼՈՒՄ
ՀԱՐՁԱԿՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԵՏԱՊՈՒՄ

Մշակիք Համկոմկուսի (ք) Կենտկոմի ու
ԿՎՀ բանաձևից ստորև գետեղված հատ-
վածը և ԳՐԻ ԱՌ.—

Վերո նմ են խորհուրդների հիմնական խնդիրները
ներկա ժամանակամիջոցում

Բանվորների հետ միասին գյուղի աշխատավորու-
թյունն ընդգրկող խորհուրդների նկատմամբ կա ա-
ռանձնապես մեծ հետամնացում՝ նրանց աշխատանքները
վերականգնման շրջանի պահանջների համեմատ վե-
րականուցելու ասպարիզում:

Իսկ խորհուրդների աշխատանքի անհրաժեշտ վե-
րականուցումը կարող է տեղի ունենալ միայն խոր-
հուրդների, վորպես կուսակցության գլխավոր գծի
հաղորդիչների, դերի բարձրացման հիման վրա, մի
գլխի, վորն անհաշտ— թշնամական է թե՛ աջ և թե՛
«ձախ» ուղորտունիղմի նկատմամբ:

Բարձրացնել խորհուրդների դերը գործնականում
կուսակցության լենինյան քաղաքականության կիրառ-
ման մեջ, — ահա հիմնական քաղաքական խնդիրը:

ԽՍՀՄ մեջ սոցիալիստական շինարարության բարձ-
րացման փաստերը, յերբ միաժամանակ շարունակում է
խորանալ համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը և
բովում են դասակարգային հակասությունները կապի-
տալիստական յերկրներում, ամբողջովին հաստատում
են կուսակցության 16-րդ վերջումների ճշտություն-
ը: Կուսակցական համադրումարի կողմից հավանու-
թյուն գտած՝ ամբողջ ճակատով սոցիալիստական ծա-

վալուն հարձակման քաղաքականությունը հաջողու-
թյամբ իրագործվում է, ավելի ու ավելի ամրացնելով
բանվոր դասակարգի ու գյուղացիության դաշինքը,
գյուղացիություն, վորն իր մասսայով կանգնել է կո-
րեկտիվացման ճանապարհին. դրա հետ միասին ավելի
ու ավելի յեն սրվում կապիտալիստական տարրերի
(կուլակություն, նեպմաններ, բուրժուական ինտելի-
ցենցիա) դիմադրության ձևերը:

Ընդ սմին վորչաի ավելի հաջողությամբ է խոր-
հրդային Միության սրբուխարիատը ծավալում սո-
ցիալիստական հարձակումը, այնչաի ավելի յեն հա-
կահղավորական տարրերը յերկրի ներսում իրենց
հույսը դնում՝ ԽՍՀՄ դեմ ոտարերկրյա իմպերիալիստ-
ների ինտերվենցիայի վրա:

Խորհրդային յերկրի դեմ ինտերվենցիայի պատ-
րաստությունը բանվորների ու գյուղացիության պա-
տասխանը կլինի սոցիալիղմի ե՛լ ավելի վճռական ու
հետեղական հարձակումն ամբողջ ճակատով և յերկրի
պաշտպանունակության ամեն կերպ ամրացումը:

Պետք է յայնորեն ծավալվի լենինյան աղգային քա-
ղաքականության կիրառման ստուգումն ու հետադա-
դարգացումը, ԽՍՀՄ բոլոր ժողովուրդների ինտերնա-
ցիոնալ միասնության, սրբուխարական համերաշխու-
թյան և աշխատակցության ամրացումը և նրանց՝ ըստ
ձևի աղգային, ըստ բովանդակության սրբուխարական
կուլտուրաների դարգացումը:

Սոցիալիղմի հաղթական շինարարությունը խոր-
հուրդների յերկրում իր ամենապայծառ արտահայ-
տությունն է գտնում «Հնգամյակը չորս տարում» լո-
զունդի հաջող կենսադորմման մեջ: Իրագործվում է վոչ
միայն ինդուստրացման մեջ կուսակցության ընդունած

արագ տեմպը, այլ,—վորն առանձնապես կարևոր է,—
իրագործվում է նույնպես գյուղացիական տնտեսու-
թյունների համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա՝
կուլակութան, վորպես դասակարգի վերացման քաղա-
քականութունը։ Այդպիսով իսկ ԽՍՀՄ հառաջադիմու-
թյան վիթխարի քայլ է անում դասակարգերի վոչնչաց-
ման, անմիջորեն սոցիալիզմի շինարարության ճանա-
պարհին։

Մանր արտադրության վերակերտման և այլն կո-
լեկտիվ խոշոր տնտեսություններով փոխարինելու ներ-
կայումս տեղի ունեցող պրոցեսը ստեղծում է գյուղում
Խորհրդային իշխանության համար նոր արտադրական
բազա, խոշոր տնտեսության բազա։ Լինելով խոշոր
կենտրոնների ղալակ, խորհուրդները միայն այժմ,
միայն արագ աճող խոշոր արտադրության հիման
վրա,—վորն արագ աճում է վոչ միայն քաղաքում,
այլև գյուղում—լիովին կկարողանան հայտաբերել
պրոլետարական դեկտատուրայի ունեցած բոլոր ար-
տաքին ու ներքին հնարավորությունները՝ սոցիալիզմի
հաղթանակի համար մղած պայքարի գործում։

Այդ նշանակում է նույնպես, վոր այժմ հսկայա-
կան չափով նախադրյալները՝ ամենից հետամնաց ու-
յոնների, որինակ՝ Խորհրդային Արևելքի աղգային
մարզերից վոմանց՝ սոցիալիստական դարգացման ճա-
նապարհն անցնելը։

Այդ բոլորը շեշտում է խորհուրդների վճռական և
ամենաարագ վերակառուցման անհրաժեշտությունը՝
համաձայն սոցիալիստական շինարարության այժմյան
չրջանի հիմնական խնդիրներին։

Խորհուրդներն իրենց ամբողջ աշխատանքում պետք

է գործնականապես հենվեն արդեն իսկ ստեղծված նոր
ակտիվի և ամենից առաջ ֆարրիկների ու գործարան-
ների հարվածայինների, իսկ գյուղում՝ կոլտնտեսա-
ների հարվածայինների վրա։ Այդ նոր և այժմ արդեն հիմնական
խորհրդային ակտիվը վճռական ուժ է դարձել սոցիա-
լիստական ինդուստրիայի և համատարած կոլեկտիվաց-
ման հիման վրա գյուղատնտեսության բարձրացման
մեջ և պետք է այժմյան պայմաններում դառնա նույն-
պես կուսակցության ու խորհուրդների հենարանը՝
պես կուսակցության ապարատի և առաջին հերթին մա-
տակարարման (սննդի, արդյունաբերական ապրանք-
ների) խորհրդային-կոոպերատիվ ապարատի բարելավ-
ման գործում։

Հենվելով այդ խորհրդային ակտիվի վրա և հետա-
դալում ե՛լ ավելի ծավալելով աշխատանքը հարվածա-
յինների ու կոլտնտեսականների միջև, ինչպես նաև
աշխատանքը՝ կազմակերպելու համար չքավորությա-
նը, խորհուրդները կուսակցության ղեկավարությամբ
կապահովեն իրենց կապի հսկայական ամրացումը մաս-
սաների հետ և նոր միլիոնավոր բանվորների ու գյու-
ղացիների ներգրավումը դեպի սոցիալիզմի ակտիվ
կառուցողների շարքերը։ Դրա համար անհրաժեշտ է,
վոր խորհուրդներն իսկական ձևով յերեսները դարձնեն
դեպի հարվածայնությունը, դեպի կոլտնտեսություն-
ները։

Վորպեսզի գործով կատարեն խորհուրդների աշ-
խատանքի հիմնական վերակառուցումը, անհրաժեշտ է
ապահովել անպայման կուսակցության լենինյան դժի-
կիրառումը, առանց խորհրդային և ամենից առաջ խոր-
հուրդների ղեկավար մարմինների պրակտիկայում այդ

քաղաքականութեան աջ ու «ձախ» ուղորտուն խառնակա-
խեղաթյուրումների:

Ծափալուն սոցիալիստական հարձակման շրջանում
կուսակցութիւնն առանձնապէս չի կարող հաշտւել
խորհրդային մարմինների ղեկավարութեան մեջ ուղոր-
տուն խառնակա- պրակտիկայի հետ, վորպիսի պրակտի-
կան վոչ միայն չի ապահովում շինարարութեան ըն-
դունված բայլչեկիյան տեմպերն ու պրոլետարական
ծափալուն ինքնաքննադատութեան հիման վրա բյուրո-
կրատիզմի դեմ մղվող հետևողական պայքարը, այլ
յերբեմն մինչև իսկ ուղղակի ձախողում ե կուսակցու-
թեան կարևորագույն ղերեկտիվները:

Այդ պատճառով ներկա պայմաններում խորհուրդ-
ների ղեկավար մարմիններում տեղ չեն կարող ունենալ
աջ ուղորտուն խառներն ու անսկզբունք հաշտվողական-
ները: Միայն իրոք անհաշտ պայքար մղելով աջ ո-
ւղորտուն խառնակա- պրակտիկայի դեմ, — վորը մինչև
այժմ հաճախակի յե վոչ միայն տեղական խորհուրդնե-
րում, այլ մասամբ նաև պետապարտի կենտրոնական
մարմիններում, — կարելի յե և անպայման պետք ե
բարձրացնել խորհուրդների դերը՝ սոցիալիստական
ամբողջ շինարարութեան ասպարիզում կուսակցութեան
գլխավոր գծի գործնական կերպուման մեջ:

(Կենտկոմի ու ԿՎՀ 1930 թվի ղեկտեմբերյան պլե-
նումի՝ խորհուրդների վերընտրութեան մասին բանա-
ձևից):

3. ԶԱՆԶԱԽԵԼ ԲՅՈՒՐՈՎՐԱՏԻՉՄԸ — ԱՀԱ ԽՈՐ- ՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐԸ

Մշակիք ստորև բերած հատվածն ու
ՊԱՏՄԻՐ, քե՛

Ի՞նչ ե ԱՍՈՒՄ ԸՆԿ. ՍՏԱԼԻՆԸ ԲՅՈՒՐՈՎՐԱՏԻՉՄԻ
ՎՏԱՆԳԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՆՐԱ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

Բյուրոկրատիզմի վտանգավորութիւնն ամենից ա-
ռաջ այն ե, վոր նա կողպեքի տակ ե պահում մեր կար-
գերի ընդերքում թաղնված հսկայական ռեզերվները,
հնարավորութիւն չտալով ոգտագործելու այդպիսիք,
աշխատում ե ի չիք դարձնել մասսաների ստեղծագործ
նախաձեռնութիւնը, կաշկանդելով այն գրասենյակա-
յին քաշքշուկներով, և գործին տալիս ե այնպիսի ըն-
թացք, վորպեսզի կուսակցութեան սկսած յուրաքան-
չյուր նոր գործ վերածի մանր, անիմաստ փշրանքա-
խնդրութեան: Բյուրոկրատիզմի վտանգավորութիւնը
կայանում ե նաև նրանում, վոր նա չի հանդուրժում
կատարման ստուգում և փորձ ե անում վերածելու դե-
կավար կազմակերպութիւնների հիմնական ցուցումնե-
րը կենդանի կյանքից կտրված, դատարկ թղթի կտորի:
Վտանգ են ներկայացնում վոչ միայն և վոչ այնքան հին
բյուրոկրատները, վոր մնացել են մեր հաստատու-
թիւններում, այլ և առանձնապէս նոր բյուրոկրատ-
ները, խորհրդային բյուրոկրատները, վորոնց շարքե-
րում «կոմունիստ» — բյուրոկրատները վոչ վերջին կար-
գի դեր են խաղում: Յես նկատի ունենում այն «կոմու-
նիստներին», վորոնք գրասենյակային կարգադրու-
նիստներին, վորոնք գրասենյակային կարգադրու-
թիւններով ու «ղեկերտներով», վորոնց ուժին իրենք

հավատում են վորպես Ֆետիշի, աշխատում են փոխա-
րինել բանվոր դասակարգի ու գյուղացիության միլիո-
նավոր մասսաների ստեղծագործ նախաձեռնությունը
և ինքնագործունեությունը:

Խնդիրն այն է, վորպեսզի ջախջախենք բյուրոկրա-
տիզմը մեր հիմնարկներում ու կազմակերպություննե-
րում, վերացնենք բյուրոկրատական «բարձրը» և
«սովորությունները» ու ճանապարհ բացենք մեր կար-
գերի ռեզերվների ոգտագործման համար, մասսաների
ստեղծագործ նախաձեռնություն ու ինքնագործունեյու-
թյան ծավալման համար:

Այդ խնդիրը հեշտ խնդիր չէ: Դա չի լուծվի «մի
հարվածով»: Բայց այն պետք է լուծել ամեն գնով,
յեթե մենք կամենում ենք իսկապես կերպարանափոխել
մեր յերկիրը սոցիալիզմի սկզբունքով:

Բյուրոկրատիզմի դեմ մղվող պայքարում կուսակ-
ցության աշխատանքն ընթանում է չորս գծով: Ինքնա-
քնադատության ծավալման գծով, կատարման ստուգ-
ման գործի կազմակերպման գծով, ապարատի դոման
գծով և վերջապես՝ բանվոր դասակարգի մարդկանցից
անձնվեր աշխատողներ վարից ապարատի մեջ առաջ
քաշելու գծով:

Խնդիրն այն է, վորպեսզի մեր բովանդակ ուժերը
գործադրենք այս բոլոր ձեռնարկումների իրագործման
համար (Ստալին):

4. ՊԱՅԳԱՐԸ ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՈՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՄԱՐ ԽՈՐՀՈՒԴՆԵՐԻ ԿԱՐԵՎՈՐԱԳՈՒՅՆ ԽԸՆ-
ԴԻՐՆ Ե

Մշակիր ԽՍՀՄ Կենտգործկամի ու Ժող-
կամխորհի ստորև գետեղված վորոշումը՝
հեղափոխական որինականության մասին և
և պատմիր այդ վորոշման ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒ-
ԹՅՈՒՆԸ:

Նշելով դատախազության կազմակերպման տաս-
նամյակը և այդ ժամանակաշրջանում հեղափոխական
որինականության ամրացման գործում ԽՍՀՄ մեջ ձեռք
բերած հաջողությունները, վորը (հեղափոխական ո-
րինականությունը) հանդիսանում է պրոլետարական
դիկտատուրայի ամրացման, բանվորների և աշխատա-
վոր գյուղացիների շահերի պաշտպանության և աշխա-
տավորների շահերի պաշտպանության և աշխատավոր-
ների դասակարգային թշնամիների (կուլակության,
առնող-ծախող սպեկուլյանտների, բուրժուական վնա-
սարարների) ու նրանց հակահեղափոխական, քաղաքա-
կան ադենտուրայի դեմ պայքարը, ԽՍՀՄ Կենտրոնա-
կան Գործադիր Կոմիտեն ու Ժողովրդական Կոմիսար-
ների Սորհուրդը հատկապես նշում են, վոր տակավին
գոյություն ունեն հեղափոխական որինականության
մեծ թվով խախտումներ պաշտոնատար անձանց կող-
մից, ինչպես նաև գործանականում հեղափոխական ո-
րինականության կիրառման խեղաթյուրումներ՝ մանա-
վանդ դյուղում:

Համաձայն դրան Կենտրոնական Գործադիր Կոմի-
տեն ու Ժողովրդական Կոմիսարների Սորհուրդը առա-
ջարկում են միութենական և ավտոնոմ հանրապետու-

թյունների կառավարութուններին, դատախազության մարմիններին ու յերկրային (մարզային) գործկոմներին.

1. Պաշտոնատար անձանց կողմից հեղափոխական ուղինականության խախտումների փաստերի մասին ստացած դիմումների ստուգում կատարել և առաջիկայում ապահովել այդ խախտումների վերաբերյալ դործերի շտապօրվթ քննարկումը և տույժի յենթարկել ու մինչև իսկ դատի տալ այն պաշտոնատար անձանց, վորոնք կատարել են այդ խախտումները, կամ հանցավոր են աշխատավորների դիմումների նկատմամբ բյուրոկրատական վերաբերմունքի համար. միաժամանակ հարկավոր ե ամեն կերպ աջակցություն ցույց տալ բողոքների բյուրոների աշխատանքներին, մանավանդ բանվորների, աշխատավոր գյուղացիների, կարմիր բանակայինների, մասնագետների և այլոց կողմից յեղած դանդառների ստուգմանն ու քննարկմանը:

2. Միջոցներ ձեռք առնել ստուգելու համար ռայգործկոմների ու գյուղխորհուրդների կողմից տուգանման պրակտիկան, մանավանդ անցկացվող գյուղատնտեսական կամպանիաների առնչությամբ, և ամենակարճ ժամանակամիջոցում վերացնել ու չեղյալ հայտարարել այն վարչական տուգանքներն ու տույժերը, վոր նշանակված են, խախտելով համամիութենական ու հանրապետական որենսդրությունները:

3. Վերացնել հաստատուն առաջադրանքներ տալու, աղակտելակցման և այլ փաստերը, վոր կատարված են, խախտելով խորհրդային իշխանության որենսդրանքն առանձին կոլտնտեսականների և մենատնտես միջակ տնտեսությունների նկատմամբ, միաժամանակ հետևողականորեն կիրառել խորհրդային որենսդրութ

առհմանված առաջադրանքներն ու միջոցառումները կուլակային տարրերի նկատմամբ:

4. Պարտավորեցնել դատարաններին ու դատախազությանը՝ ամենախիստ պատասխանատվության յենթարկել պաշտոնատար անձանց, յերբ խախտում են աշխատավորների իրավունքները, մանավանդ յերբ տեղի յեն ունենում ապրիլի կալանքներ, խուզարկություններ, բռնադրավումներ, գույքի գրավումներ և այլն և հանցավորներին յենթարկել տույժի ամենախիստ միջոցներին:

5. ԽՍՀՄ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեն և Ժողովրդական Կոմիսարների խորհուրդը հրավիրում ե խորհրդային իշխանության բոլոր տեղական մարմինների ու դատախազության ուղադրությունն այն բանի վրա, վոր հեղափոխական ուղինականության ամենավրա, վոր հեղափոխական ուղիտնտեսությունների և կոլտնտեսականների ամբողջ մասսայի նկատմամբ հանդիսանում ե հատուկ կարևոր խնդիր այն պայմաններում, յերբ աշխատավոր գյուղացիների մեծ մասը համախմբվել ե կոլտնտեսություններում:

ԽՍՀՄ Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեն ու Ժողովրդական Կոմիսարների խորհուրդը խորհրդային իշխանության տեղական մարմիններին ու դատախազությանն առաջարկում են անչեղորեն ամենախիստ պատասխանատվության յենթարկել բոլոր այն պաշտոնատար անձանց, վորոնք հանցավոր են կոլտնտեսական շինարարության հիմնական սկզբունքների խախտման համար:

ա) կոլտնտեսական վարչությունների և այլ մարմինների ընտրողականության խախտման համար.

բ) Կոլտնտեսական գույքի, նրանց գրամական ժի-
լոցներին և նրանց ոգտագործման համար հատկացրած
հողի կամայական տնօրինության համար.

գ) Կոլանտեսուլթյունների նկատմամբ հրամատարութեան անհանդուրժելի յեղանակների գործադրման համար (մասնավորապես ինքնակամ վերակառուցում, կոլանտեսուլթյունների խոչընդոտում և այլն) :

Խորհրդային էշխանության տեղական մարմիններն ու դատախազությունը պարտավոր են գործնականապես ապահովել ԽՍՀՄ կառավարության ընդունած վորոշումների ամենուրեք և անչեղ կիրառումը՝ կոլտնտեսությունների ու կոլտնտեսականների առևտրի ծավալման մասին, կոլտնտեսական շուկաներ ստեղծելու մասին, անասունների, թռչունների հարկադիր համայնացման արգելման մասին և այլն:

6. Հեղափոխական որինականության հետագա ամ-
րացման, դատավարական-դատախազական մարմին-
ների նշանակության բարձրացման նպատակով կտրա-
կանապես արգելել ժողովրդական դատավորների հե-
ռացումը կամ տեղափոխումն այլ կերպ, քան յերկրա-
յին (մարզային) գործկոմների վորոշումով, իսկ ռա-
յոնական դատախազների հեռացումը կամ տեղափոխու-
մը՝ այլ կերպ, քան յերկրային (մարզային) դատախազի
կամ դատախազության ու Սրբաթողկոմատի վերադաս
մարմինների վորոշումով:

Ե. ՀԱՍՄԱՐԱԿԱԿԱՆ (ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ) ՑԵՎ ՍԵ-
ՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄՐԱՅՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Մշակի՞ր ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի ու Ժող-
կոմխորհի ստորև բերած վորոշումը պե-
տական ճեղմարկությունների, կոլտնտե-
սությունների ու կոոպերացիայի գույքի
պահպանման և հասարակական (սոցիա-
լիստական) սեփականության ամրացման
մասին: ՊԱՏՄԻԻ այդ վորոշման բովան-
դակություը:

Վերջերս հաճախացել են բանվորները ու կոլտնտեսականների բողոքները յերկաթուղային ու ջրային տրանսպորտում բեռների հափշտակման (գողություն), կոռուպերատիվ ու կոլտնտեսական գույքի հափշտակման (գողության) մասին՝ որիկայական և ընդհանրապես հակահասարակական տարրերի կողմից: Հավասարապես հաճախացել են դանդաղները բռնության և սպառնալիքի մասին կուլակային տարրերի կողմից այն կոլտնտեսականների նկատմամբ, վրոնք չեն ցանկանում դուրս գալ կոլտնտեսություններից և աղնվությամբ ու անձնվիրաբար աշխատում են կոլտնտեսությունների ամրացման համար:

ամբողջական համար:
ԽՍՀ Միության կենտրոնացված է ու ժողովուրդը
գտնում է, վոր հասարակական (պետական, կոտնտե-
սային, կոոպերատիվ՝ սեփականութունը հանդիսա-
նում է խորհրդային հասարակարգի հիմքը, նա
սրբազան է և անձեռնմխելի, և այն մարդկանց վրա,
վորոնք հանցավորձ են կատարում հասարակական սե-
փականության վրա, պետք է նայել, վորպես ժողովրդի
փականության վրա, պետք է նայել, վորպես ժողովրդի
թշնամիներ, վորի հիման վրա վճռական պայքարը հու-

119

սարակական գույքի հափշտակիչներին դեմ հանդիսա-
նում և խորհրդային իշխանության առաջնակարգ պար-
տականությունը:

Յեղեղով այդ նկատառումներից և ընդառաջելով
բանվորների ու կոլտնտեսականների պահանջներին,
ԽՍՀ Միության Կենտրոնականն ու ժողովրդական
բողոքում են:

I

1. Յերկաթուղային ու ջրային տրանսպորտի բեռ-
ներն իրենց նշանակութամբ հավասարացնել պետական
գույքին և ամեն կերպ ուժեղացնել այդ գույքերի պահ-
պանումը:

2. Յերկաթուղային ու ջրային տրանսպորտում
բեռների հափշտակման համար, վորպես դատական ռե-
պրեսիայի միջոց գործադրել սոցիալիստական պաշտ-
պանության առավելագույն չափը—գնդակահարու-
թյունը՝ ամբողջ գույքի բռնագրավումով, և մեղմա-
ցուցիչ հանդամանքների դեպքում փոխարինելով աղա-
տադրված վոչ պակաս քան 10 տարի ժամանակով՝
գույքի բռնագրավման հետ:

3. Ներում չկիրառել այն հանցագործների նկատ-
մամբ, վորոնք դատապարտված են տրանսպորտում
բեռների հափշտակման գործերով:

II

1. Կոլտնտեսությունների ու կոոպերատիվների
գույքն (բերքը դաշտերում, համայնական պաշարներ,
անասուն, կոոպերատիվ պահեստներ ու խանութներ և
այլն) իր նշանակութամբ հավասարեցնել պետական

գույքին և ամեն կերպ ուժեղացնել այդ գույքի պահ-
պանությունը հափշտակումներից:

2. Կոլտնտեսական ու կոոպերատիվ գույքի հափշ-
տակման (գողության) համար, վորպես դատական ռեպ-
րեսիայի միջոց գործադրել սոցիալական պաշտպանու-
թյան առավելագույն չափը—գնդակահարությունը՝
ամբողջ գույքի բռնագրավումով, և մեղմացուցիչ հան-
գամանքների դեպքում փոխարինելով աղատադրված
վոչ պակաս քան 10 տարի ժամանակով՝ գույքի բռնա-
գրավման հետ:

3. Ներում չկիրառել այն հանցագործների նկատ-
մամբ, վորոնք դատապարտված են կոլտնտեսային ու
կոոպերատիվ գույքի հափշտակման գործերով:

III

1. Վճռական պայքար մղել այն հակահասարակա-
կան կուլակային—կապիտալիստական տարրերի դեմ,
ովքեր բռնություն և սպառնալիք են գործադրում, կամ
քարոզում են գործադրել բռնություն ու սպառնալիք
ներ կոլտնտեսականների նկատմամբ, նպատակ ունենա-
լով ստիպել վերջիններիս դուրս գալ կոլտնտեսու-
թյունից՝ նպատակ ունենալով բռնի կերպով քայքայել կոլ-
տնտեսությունը: Այդ հանցագործություններին՝
հավասարեցնել պետական հանցագործություններին:

2. Կոլտնտեսություններին ու կոլտնտեսականներին
կուլակային ու հակահասարակական այլ տարրերի բռն-
ություններից ու սպառնալիքներից պահպանելու հա-
մար գործերով, վորպես դատական ռեպրեսիայի միջոց
գործադրել աղատադրված 5-ից մինչև 10 տարի՝ կոն-
ցենտրացիոն ճամբարում կալանքով:

3. Այդ գործերի համար դատապարտված հանցա-
գործների նկատմամբ չկիրառել ներում:

Ծ. ՅԵՐԿՐՈՐԴԻ ՀՆԳԱՄՅԱԿԸ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՍԱ-
ՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՅՄԱՆ ՀՆԳԱՄՅԱԿ Ե

ԳՐԻ ԱՌ 17-րդ կուսկոնֆերանսի քանա-
մեկից ստորև գետեղված ֆաղվածքը:

Առաջին հնգամյակի իրադրոճման հաջողություն-
ները բազա պատրաստեցին ԽՍՀՄ մեջ սոցիալիզմի հե-
տադա ե՛լ ավելի հուժկու աճման համար:

Համկոմկուսի (բ) 17-րդ կոնֆերանսը գտնում է,
վոր յերկրի բնական վիթխարի հարստությունները,
սոցիալիստական շինարարության բայլչեիկյան տեմ-
պերը, բանվորների ու կոլտնտեսականների լայն մաս-
սաների աճող ակտիվությունը և կուսակցության ճիշտ
գիծը լիովին ապահովում են յերկրորդ հնգամյակում
սոցիալիստական տնտեսության արտադրական ուժերի
այնպիսի ծավալում, վորի հիման վրա վերջնականա-
պես կվերացվեն ԽՍՀՄ մեջ կապիտալիստական տար-
րերը: Կոնֆերանսը գտնում է, վոր յերկրորդ հնգամյա-
կի հիմնական քաղաքական խնդիրն է հանդիսանում
կապիտալիստական տարրերի և ընդհանրապես դասա-
կարգերի վերջնական վերացումը, դասակարգային տար-
բերություն և շահագործում առաջացնող պատճառների
վոչնչացումը և կապիտալիզմի մնացորդների հաղթա-
հարումն եկոնոմիկայում ու մարդկանց գիտակցության
մեջ և յերկրի ամբողջ աշխատավոր բնակչությանը սո-
ցիալիստական անդասակարգ հասարակակարգի գիտա-
կից ու ակտիվ կառուցողներ դարձնելը:

ԱՄՐԱՅՆԵԼ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՆ

Մշակիք 17-րդ կուսկոնֆերանսում ընկ-
Մոլոտովի արած գեկուցումից ստորև գե-
տեղված հատվածը և ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՐ այն
հարցին, քե՛

Իմչո՞ւ յե հարկավոր ամբացնել պրոլետարական պե-
տությունը:

Խնդիր ունենալով յերկրորդ հնգամյակում վե-
րացնել դասակարգերը, մենք տակավին վոչ մի դեպ-
քում չենք կարող ու չպետք է դենք պետության ան-
պետության կամ մահացման հարցը: Ընդհակառակը:
Տվյալ շրջանում դեռ մեր խնդիրն է՝ ամբացնել պրո-
լետարական պետությունը, ուժեղացնել նրա կորովը:

Այդ բղխում է տակավին մեր առաջ ծառացած խըն-
դիրներից, այն է՝ վերացնել կապիտալիստական տար-
րերը, արմատախիլ անել բանվոր դասակարգի իշխա-
նության դեմ բուրժուական տարրերի բոլոր և ամեն
տեսակ հակահեղափոխական փորձերը, այդ բղխում է
կաղմակերպչական-դաստիարակչական այն վիթխարի
խնդիրներից, վոր ունենք նոր հիման վրա վերակառուց-
վող աշխատավոր գյուղացիական մասսայի և քաղաքի
ու գյուղի աշխատավոր ամբողջ մասսայի նկատմամբ:

Խոսք չի կարող լինել այն մասին, վոր արտաքին
կապիտալիստական շրջապատման պայմաններում ու-
պորտունիզմի վատթարագույն տեսակը կլինի թեկուզ
վորեւե չափով պրոլետարական դեկտատուրայի կորովի
թուլացումը: Սոցիալիզմ կառուցող յերկրի ու կապի-
տալիստական աշխարհի միջև հակասությունների աճող
արումից կարելի յե հանել միակ մի յեղրակացություն,

այն ե՝ ամեն կերպ ուժեղացնել պրոլետարական պետությունը, բարձրացնելու համար նրա ուժը վող միայն ներքին դասակարգային թշնամու հանդեպ, այլև նրան թշնամական իմպերիալիզմի դասակարգային ուժերի հանդեպ:

...Պարզաբանելով պրոլետարական հեղափոխությունից հետո պետության դերը, Լենինն ասում է, վոր պրոլետարական պետությունը մի կիսապետություն է, այսինքն՝ իր հիմքով տարբերվում է բուրժուական պետությունից, քանի վոր վերջինս մեջ իշխում է վողբրամասնությունը (չահագործողները) մեծամասնություն (չահագործվողները) հանդեպ: Իր հերթին պրոլետարական պետությունը բանվոր դասակարգի տիրապետության և պրոլետարական դեմոկրատիայի զարգացման կաղմակերպություն է, այսինքն՝ քաղաքի ու գյուղի աշխատավոր մասսաների ավելի ու ավելի ակտիվ մասնակցության կաղմակերպություն է սոցիալիստական ամբողջ շինարարության մեջ...

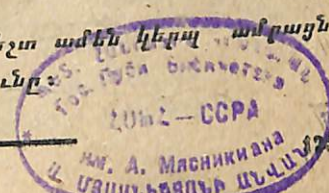
Սոցիալիստական հեղափոխության առաջին խնդիրն է՝ վերացնել մարդը մարդով չահագործելու հնարավորությունները, այսինքն՝ վերացնել արտադրության միջոցների գրավումը մասնավոր սեփականատերերի կողմից, սակայն հասարակության մեջ անհավասարությունը դրանից հետո դեռ յերկար ժամանակ մնում է, վորովհետև տարբեր չափեր են գործադրվում տարբեր մարդկանց նկատմամբ, վորոնք իրար հետ հավասար չեն և չեն գտնվում միատեսակ պայմաններում: Այդ անհավասարությունը միանգամից չի վողջնանում: Յեվ նա չի կարող վողջնանալ, քանի դեռ մնում է այսպես կոչվող «բուրժուական իրավունքի» կիրառ-

ման անհրաժեշտությունը, վորի եյուլությունն է՝ բաշխել սպառման առարկաներն «ըստ աշխատանքի» (և վող թե ըստ կարիքի):

...Պրոլետարական պետության հիմնական տարբերությունը բուրժուական պետությունից սակայն այն է, վոր «իրավունքը» պրոլետարական դիկտատուրայի պայմաններում պահպանում է աշխատավոր մեծամասնության շահերը և ուղղված է ճնշելու պրոլետարիատի թշնամական դասակարգային տարրերին: Այդ պատճառով է, վոր պրոլետարիատի և ամբողջ աշխատավոր մասսայի առաջ տվյալ շրջանում խնդիր է դրվում՝ ամրացնել պրոլետարական դիկտատուրան, խնդիր է դրվում՝ ուժեղացնել պրոլետարական պետության կորովը: Միայն այդպիսի պայմանով ել հնարավոր է կապիտալիստական տարրերի և ընդհանրապես վոր է կապիտալիստական տարրերի և ընդհանրապես դասակարգերի լիակատար վերացումը, հետևապես նաև անդասակարգ սոցիալիստական հասարակության կառուցումը, վորի զարգացման ընթացքում աստիճանաբար կմահանա նաև պետությունը: (Մոլոտով):

ԿՈՆՏՐՈԼ ՀԱՐՑՆԵՐ

1. Վորոնք են խորհուրդների գլխավոր խնդիրները ժամանակակից շրջանում:
2. Վորն է քաղաքական հիմնական խնդիրները յերկրորդ հնդամյակում:
3. Ինչո՞ւ է անհրաժեշտ ամեն կերպ ամրացնել պրոլետարական պետությունը:

Գեորգիայի տպարան.

Սրբազրեց՝ Հ. Սառիկյան

Գառ. № 48 Դիպլիտ. № 8042 (բ). Հրատ. 2112 Տիրած 2000

Հանձնված է արտադրութեան. 26 հոկտեմբերի 1932 թ.

Պատրաստված է տպագրելու. 26 դեկտեմբերի 1932 թ.

огрест.

18.

12 мфе.

2 900

3 600.

400.

3 900 руб.

75
1938 80 4.

Трудовая книга политзанятий
Для курсантов полковых школ в красноармей-
цов технических войсковых частях

Под редакцией Н. Н. Харитонова

Госиздат СССР, Эривань 1938

360
P-18

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0188408

